

Deloitte.

Offisiell partner

Kostnader og kostnadsdrivere for barne- og ungdomsidretten

RAPPORT TIL NIF, JUNI 2024

Forord

Kartleggingen skal bidra til et oppdatert kunnskapsgrunnlag og utarbeidelse av nasjonal tiltaksplan for hvordan idretten skal jobbe for å begrense økonomiske barrierer for idrettsdeltakelse.

Idrettstinget 2023 vedtok at det skulle gjennomføres en kartlegging av de største kostnadsdriverne i norsk barne- og ungdomsidrett. Kartleggingen skal blant annet brukes som grunnlag for å utarbeide en nasjonal tiltaksplan for hvordan idretten kan jobbe for å begrense økonomiske barrierer for idrettsdeltakelse.

Som en del av samarbeidsavtalen mellom Deloitte og Norges idrettsforbund olympiske og paralympiske komite (NIF), har Deloitte bistått NIF med oppfølgingen av tingvedtak 18.19 og har i perioden januar – mai 2024 gjennomført en kartlegging av kostnader og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten. Kartleggingen har hatt et særlig fokus på kostnader knyttet til reise og overnatting, anlegg og utstyr.

Kartleggingen er gjennomført ved en kombinasjon av spørreundersøkelse distribuert til alle landets idrettslag innenfor de utvalgte idrettene, innspillsmøter med særforbund og intervjuer med et utvalg idrettslag.

En lignende kartlegging ble gjennomført av Oslo Economics i 2019, og resulterte i rapporten "Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse" som ble lansert i mars 2020. Rapporten identifiserte en rekke kostnadsdrivere på tvers av både særforbund og idrettsgrener. Siden den gang vet vi at det generelle kostnadsnivået i samfunnet har økt, og i tillegg har vi vært gjennom en pandemi med stor påvirkning på livene til mange barn, ungdom og familier.

Kartleggingen som Deloitte har gjennomført skal bidra til å gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag på interne og eksterne drivere for kostnadene i barne- og ungdomsidretten.

Kartleggingen har tatt utgangspunkt i de åtte største særforbundene i barne- og ungdomsidretten. De utvalgte grenene er fotball, håndball, langrenn, svømming, friidrett på bane, gym og turn, basketball og golf. To av grenene (basket og golf) er nye siden rapporten fra 2020.

Vi vil rekke en takk til alle idrettslagene som har prioritert å svare på spørreundersøkelsen. Vi ønsker også å takke de idrettslagene, kretsene/regionene og særforbundene som har stilt opp i innspillsrunder. En spesiell takk til de 17 idrettslagene som har stilt opp i dybdeintervjuer. De har gitt verdifull innsikt i prosessene og erfaringene en har gjort seg på «grasrota».

Takk også til særforbundene som har bidratt med informasjon og gjennomføring av kartleggingen, og til Norges idrettsforbund for god dialog og godt samarbeid i forbindelse med oppdraget.

Oslo, 01.06.2024

Endre Fosen
Ansvarlig partner

Kristina Overn Krohn
Prosjektleder

Innhold

Kapittel	Tittel	s.
DEL 1: INTRODUKSJON		5
1	Innledning	6
DEL 2: DET GENERELLE KOSTNADSBILDET		12
2	Kostnadsnivå i idretten	13
	Trenings- og medlemsavgift	14
	Reiseutgifter	16
	Utgifter til utstyr	18
	Samlede utgifter	20
	Anleggssituasjonen for idrettslagene	22
3	Utviklingstrekk og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten <i>Kapittelet legger vekt på å fremstille opplevde utviklingstrekk basert på kvalitative data fra intervjuer, innspillsrunder og spørsmål i spørreundersøkelse</i>	23
	Utgiftsnivå for idrettslagene	24
	Utgiftsnivå for medlemmene	25
	Idrettslagenes inntekter	26
	Tiltak i idrettslagene for å motvirke økonomi som barriere	31

Kapittel	Tittel	s.
DEL 3: KOSTNADER OG KOSTNADSDRIVERE I DE UTVALGTE GRENE		32
4	Basketball	33
	Fotball	37
	Friidrett på bane	41
	Golf	45
	Gym og turn	49
	Håndball	53
	Langrenn	57
	Svømming	61
Vedlegg 1	Spørreundersøkelse (eksempel fra fotball)	
Vedlegg 2	Regresjonsanalyse 9-åringer	
Vedlegg 3	Regresjonsanalyse 15-åringer	

Sammendrag og sentrale observasjoner

Idrettstinget 2023 vedtok at det skulle gjennomføres en kartlegging av de største kostnadsdriverne i norsk barne- og ungdomsidrett. Som en del av samarbeidsavtalen mellom Deloitte og Norges idrettsforbund (NIF), har Deloitte bistått NIF med å utføre denne kartleggingen. Kartleggingen er basert på en spørreundersøkelse gjennomført i åtte utvalgte grener, innspillsmøter med særforbund og andre relevante representanter for de utvalgte grenene, samt intervjuer med idrettslag i de utvalgte grenene. Denne rapporten oppsummerer funn og observasjoner fra kartleggingen.

Formålet med kartleggingen har vært å gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag på interne og eksterne drivere for kostnadene i barne- og ungdomsidretten, samt danne grunnlag for utarbeidelse av en nasjonal tiltaksplan mot økonomiske barrierer.

Under følger en oppsummering av sentrale funn og observasjoner i kartleggingen.

- Det store flertallet av respondenter oppgir at samlet nivå på medlemskontingent og treningsavgift for 9- og 15-åringer er under 3000 kroner i året. Halvparten av idrettslagene har medlemskontingent og treningsavgift på under 1000 kroner i året for 9-åringer.
- Det har vært en økning i medlems- og treningsavgifter siden 2019. Denne økningen tilsvarer den generelle prisstigningen i perioden på ca 20 prosent. Analysen gir derfor ikke grunnlag for å si at det har vært vesentlige endringer i nivåene på medlems- og treningskontingenter utover generell prisstigning
- Idrettslagene opplever at kostnadene øker, samtidig som mange opplever økte utfordringer på inntektssiden:
 - I intervjuer og innspillsmøter beskrives det at idrettslagenes kostnader knyttet til drift, reise, utstyr og anlegg har økt betydelig de senere årene. Mange beskriver økende krav til administrasjon og drift, og at dette er ressurskrevende
 - Halvparten av idrettslagene i undersøkelsen opplever at færre betaler medlems- og treningsavgifter enn tidligere
 - Fire av ti idrettslag oppgir at det er vanskeligere å få tak i sponsorer enn tidligere
 - Både i intervjuer og innspillsmøter beskrives det gjennomgående at det er vanskeligere å få foreldre til å stille opp som frivillige og på dugnad enn tidligere
- Idrettslagene gir uttrykk for at de jobber aktivt for å unngå at økte kostnader veltes over på medlemmene, men at dette er stadig mer krevende
- Innenfor alle grenene oppleves økte driftskostnader som den viktigste årsaken til økte kostnader for idrettslagene. For øvrig er det noe variasjon mellom de ulike grenene både når det gjelder kostnadsnivå og kostnadsdriverne. Disse er beskrevet nærmere i rapportens del 3.

DEL 1 | INTRODUKSJON

1. Innledning

Bakgrunn og mandat for oppdraget

Idrettstinget 2023 vedtok at det skulle utarbeides et oppdatert kunnskapsgrunnlag for de største kostnadsdriverne i norsk idrett, samt en nasjonal tiltaksplan mot økonomiske barrierer

Under idrettstinget 2023, Sak 18.19, *Tiltak mot økonomiske barrierer*, ble det vedtatt at det skulle i) iverksettes en oppdatert kartlegging av de største kostnadsdrivende i norsk idrett, og ii) utarbeides en nasjonal tiltaksplan mot økonomiske barrierer frem mot ledermøte 2024 og idrettstinget 2025. Vedtaket er bakgrunnen for arbeidet Deloitte har gjennomført våren 2024.

Relevant bakgrunnsinformasjon knyttet til vedtaket:

Vedtaket kom som følge av Oslo idrettskrets vedtaksforslag om at det skulle utarbeides en nasjonal tiltaksplan mot økonomiske barrierer. Idrettsstyret fremmet og fikk medhold i et endringsforslag som besto av å tilføye at idrettsstyret «*på fritt grunnlag*» skulle utarbeide en nasjonal tiltaksplan.

Videre fremmet Trøndelag idrettskrets et ytterligere endringsforslag som tilføyde at det i forbindelse med utarbeidelsen av tiltaksplanen skulle iverksettes en oppdatert kartlegging av de største kostnadsdriverne. Forslaget bygde på Trøndelag idrettskrets opprinnelige vedtaksforslag under sak «18.18 *Kartlegging av kostnadsdriverne i norsk idrett*». I originalt forslag ble det flagget behovet for en rask vurdering av kostnadsdriverne i alle idretter i Norge. Det ble vektlagt viktighet av involvering av særforbund, særkretser og idrettslag, samt at kartleggingen skulle omfatte både interne og eksterne kostnadsdriverne. Forslaget under sak 18.18 ble foreslått trukket av forslagsstiller og akseptert av tinget. Trøndelag idrettskrets sitt endringsforslag til sak 18.19 ble vedtatt.

IDRETTSTINGET 2023 SITT VEDTAK I SIN HEHLET

Sak 18.19, «Tiltak mot økonomiske barrierer»

«Idrettsstyret bes, på fritt grunnlag, utarbeide en nasjonal tiltaksplan mot økonomiske barrierer. Planen skal legges frem for diskusjon på Ledermøtet i 2024, og fremmes for vedtak til Idrettstinget i 2025.

Idretten har kartlagt kostnader og kostnadsdrivere for ikke så lenge siden. Samfunnsutviklingen har imidlertid gått i en annen retning siden den gang, og mye har endret seg siden den siste rapporten ble framlagt.

Den økonomiske situasjonen for den gjennomsnittlige husholdning er under sterkt press, og utfordrer sterkt betalingsevnen man har for deltakelse i norsk idrett. Vi mener derfor at det er et behov for en ny kartlegging av kostnadsdriverne i norsk idrett, slik at de tiltakene vi setter inn treffer best mulig

Tiltaksforslag:

- Det skal så raskt som mulig iverksettes en oppdatert kartlegging av de største kostnadsdriverne i norsk idrett.*
- Idrettsstyret bes å sikre at idretten for alle, er en arena for inkludering og forebygging av utenforskap pga. de økonomiske barrierer.»*

Metode

Det er benyttet en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder i kartleggingen

Kartleggingen har blitt gjennomført som en tredelt undersøkelse

1. En **spørreundersøkelse** distribuert til alle idrettslag innenfor de åtte utvalgte grenene. Spørreundersøkelsen omfattet spørsmål om
 - a) Kostnader ved deltagelse for barn og ungdom
 - b) Kostnadsdrivere i idrettslagene
 - c) Finansiering av aktiviteter for barn og unge
2. **Innspillsmøter for hver av grenene** for å identifisere idrettsspesifikke utfordringer knyttet til temaet for kartleggingen
3. **Dybdeintervjuer** med totalt 17 idrettslag for å få dypere innsikt i idrettslagenes situasjon og erfaringer

Det ble avholdt oppstartsmøte med alle særforbund og sendt ut informasjonsskriv signert av NIF til alle idrettslagene i forkant av undersøkelsen

Spørreundersøkelsen ble sendt til NIF samt alle særforbundene for gjennomgang og testing før utsendelse. Undersøkelsen ble så distribuert til kontaktperson (styreleder, klubbleder, o.l.) for alle idrettslag registret i NIFs medlemssystemer, SportsAdmin. Spørreundersøkelsen ble gjennomført ved bruk av verktøyet Questback i perioden 27. februar – 7. april 2024

Spørreundersøkelsen rettet seg mot idrettslag med utøvere i aldersklassene/årgangen 2015 (heretter kalt 9-åringer) og årgangen 2009 (heretter kalt 15-åringer) i sesongen 2023 for sommeridrettene og 2023/2024 for vinteridrettene. Spørreundersøkelsen til idrettslag er gjengitt i Vedlegg 1. Det ble utarbeidet separate undersøkelser for de ulike grenene for å sikre korrekt begrepsbruk (eksempelvis 2023-sesongen vs. 2023/2024-sesongen). Besvarelsene ble samlet til et datasett.

Formålet med spørreundersøkelsen var å fremskaffe kvantitative data om kostnader ved deltagelse for barn og ungdom, kostnadsdrivere i idrettslag og finansiering av aktiviteter. I tillegg ble det innhentet informasjon om geografisk plassering og antall aktive 9- og 15-åringer i idrettslaget.

Spørreundersøkelsen ble totalt sendt til 5304 ulike idrettslag. Det har blitt gjennomført omfattende oppfølging fra både Deloitte og særforbundene for å sikre høyest mulig svarprosent på spørreundersøkelsen. I tillegg til flere automatiske purringer er det sendt ut informasjons- og påminnelse/oppfordrings e-poster fra særforbundene til idrettslagene. Spørreundersøkelsen har fått totalt 1030 svar, noe som tilsvarer en samlet svarprosent på 19 prosent. På flere av spørsmålene er andelen svar lavere enn dette. Dette innebærer at svarene i undersøkelsen må tolkes med forsiktighet.

I enkelte av grenene er det et lavt antall svar (n). Den lave n-en medfører at enkelt svar kan ha en synlig påvirkning på resultatene i undersøkelsen.

OVERSIKT OVER SVARPROSENT PÅ SPØRREUNDERSØKELSEN

	Antall idrettslag	Totalt antall svar	Andel svar
Basket	178	56	31 %
Fotball	1582	374	24 %
Friidrett	911	125	14 %
Golf	171	33	19 %
Gym og turn	412	85	21 %
Håndball	776	131	17 %
Langrenn	989	169	17 %
Svømming	285	57	20 %
TOTALT	5304	1030	19%

Metode

Det ble avholdt **digitale innspillmøter** for hver av de åtte særkretsene/regionene med formål om å identifisere idrettsspesifikke kostnadskategorier, kostandsdrivere og mulige tiltak som kan bidra til å senke økonomisk barriere for deltagelsen i barne- og ungdomsidretten. Særforbundene valgte ut representanter fra idretten basert på følgende kriterier:

- To av representantene burde være fra særforbundet, hvorav den ene helst burde være fagansvarlig og den andre en ressurs med kjennskap/innsikt til tematikken.
- Fire til seks representanter burde være fra særkrets/region. Det ble videre understreket at det var ønskelig med mangfold i representasjonen. Med mangfold ble det henvist til at det var ønskelig med kretser med ulike karakteristikk og geografisk tilknytning, samt representanter med ulik bakgrunn, alder og kjønn. Det ble videre trukket frem at det var ønskelig at representantene fra særkretsene burde ha direkte innsikt eller være nært påkoblet arbeidet med breddeidretten eller samarbeid med idrettslagene.
- Innsikt fra idrettslagene skulle fortrinnsvis hentes inn gjennom spørreundersøkelse og dybdeintervjuer, men dersom særforbundene kjente til idrettslag med innsikt og/eller erfaringer som ville ha særlig merverdi i å involvere i innspillsrunden var det mulig for særforbundene å invitere med idrettslag.

Innspillsrundene ble gjennomført som digitale arbeidsmøter med fire til ni deltagere per gren.

17 idrettslag ble valgt ut til **dybdeintervju**. I utvalget av idrettslag ble det sett hen til at det skulle være to idrettslag fra hver idrettsgren, jevn geografisk representasjon og representanter fra kommuner med ulike økonomiske forutsetninger (KOSTRA-grupper). Videre ble det sett hen til idrettslag som i spørreundersøkelsen hadde beskrevet interessante erfaringer og/eller svart at de var tilgjengelige for å stille til intervju. Til sammen er alle landsdelene representert i intervjuutvalget. Intervjuene er også jevnt fordelt på de åtte grenene med to idrettslag per idrett, foruten om håndball hvor det ble intervjuet tre ulike idrettslag.

Det var hovedsakelig ledere for idrettsgrupper i idrettslagene som stilte til intervju.

Formålet med intervjuene var å fremskaffe informasjon om hva som er de underliggende kostnadsdriverne, hvordan idrettslagene jobber for å holde kostnadene nede og i hvilken grad idrettslagene opplever at det er en sammenheng mellom kostnadsnivået og barn- og unges deltagelse i idretten.

Intervjuene var semi-strukturerte med utgangspunkt i en temaguide og hva respondentene hadde svart i spørreundersøkelsen.

Metode

BEGREPSFORKLARING

n står for summen av antall observasjoner/respondenter i spørreundersøkelsen

Samlet medlemskontingent og treningsavgift er summen av oppgitt medlemskontingent og treningsavgift. Hvis respondenten har oppgitt at idrettslaget har differensierte treningsavgifter, har den mest benyttede treningsavgiften blitt brukt som treningsavgift i utregningen. Hvis respondenten har oppgitt at idrettslaget har differensierte treningsavgifter, men ikke har spesifisert hvilken treningsavgift som er mest benyttet, har et gjennomsnitt av de oppgitte differensierte avgiftene blitt brukt. Hvis respondenten har oppgitt svar for medlemskontingent, men ikke for treningsavgift, vil den oppgitte medlemskontingenten bli benyttet som summen av medlemskontingent og treningsavgift. Det samme gjelder hvis respondenten har oppgitt svar for treningsavgift, men ikke medlemskontingent. Hvis respondenten hverken har oppgitt medlemskontingent eller treningsavgift, vil ikke idrettslaget regnes med i utregningen. Svar er basert på fritekst, der respondenten selv skriver inn tallene for de ulike kategoriene .

Reise- og overnattingsutgifter er summen av oppgitte utgifter til reise og overnatting. Respondentene har blitt bedt om å oppgi utgifter til reise og overnatting for en typisk 9- og 15-åring for ulike idrettsaktiviteter (f.eks. treningssamlinger, idrettsarrangementer i Norge og internasjonale idrettsarrangementer). Summen av de oppgitte utgiftene til reise og overnatting knyttet til aktivitetene er brukt som reise- og overnattingskostnader. Hvis idrettslaget har oppgitt reisekostnader for en av aktivitetene, vil dette svaret være samlet reise- og overnattingskostnader. Hvis idrettslaget har svart 0 på en av alternativene og blankt på de andre, har idrettslaget fått 0 som reise- og overnattingsutgifter. Hvis idrettslaget ikke har oppgitt noen utgifter til reise og overnatting for noen av aktivitetene, vil ikke idrettslaget regnes med i utregningen. Svaret er basert på fritekst.

Utgifter til utstyr er basert på respondentens estimat av hva en forelder typisk betaler for utstyr til 9- og 15-åringer. Svarene er gitt innenfor forhåndsdefinerte svarkategorier. For å beregne de samlede kostnadene har man brukt gjennomsnittet av den oppgitte kostnadskategorien.

Samlede utgifter er summen av kategoriene; treningsavgift, medlemskontingent, reise- og overnattingskostnader, deltakeravgifter og utgifter til utstyr og bekledning. Ved utregning av samlede kostnader har det vært ulik n innenfor de ulike kategoriene (eksempelvis er det cirka 813 respondenter som har oppgitt utgifter til utstyr for 9-åringer, mens kun 460 har oppgitt utgifter for reise og overnatting for den samme årsklassen). Samlet kostnader har blitt regnet ut uavhengig av om respondenten har oppgitt utgifter innenfor alle kategoriene (eksempelvis vil samlede kostnader brukt fra en respondent kun bestå av utgifter knyttet til utstyr og bekledning og samlet medlemskontingent og treningsavgift, hvis respondenten ikke har oppgitt deltakerutgifter og reiseutgifter). For å regne ut hvordan hver kategori bidrar til de totale utgiftene, er gjennomsnittet av utgifter for hver kategori beregnet. Summen av gjennomsnittene for kategoriene er deretter brukt som total gjennomsnittskostnad. Prosentandelen for hver kategori er deretter beregnet som gjennomsnittet for kategorien delt på den totale gjennomsnittsutgiften.

Gjennomsnitt for utgifter viser til gjennomsnittet av utgifter for grenene som er inkludert i undersøkelsen.

Median viser til den midterste verdien når alle kostnadene er sortert i stigende rekkefølge. Det betyr at halvparten av kostnadene er lavere enn medianen og halvparten er høyere

20. og 80. persentil for kostnader: Den 20. persentilen er verdien under hvilken 20 % av kostnadene faller. Det betyr at 20 % av kostnadene er lik eller lavere enn denne verdien, og 80 % er høyere. Den 80. persentilen er verdien under hvilken 80 % av kostnadene faller. Det betyr at 80 % av kostnadene er lik eller lavere enn denne verdien, og 20 % høyere.

Spørreundersøkelsen er gjengitt i rapportens vedlegg 1

Avgrensninger og forbehold

Under beskrives sentrale avgrensninger for undersøkelsen

Kartleggingen har hatt som formål å gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag knyttet til kostnader og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten. Spørreundersøkelsen tilsvarer i stor grad undersøkelsen som ble gjort i forbindelse med Oslo Economics' rapport «Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse – kostnader og kostnadsdrivere i barne og ungdomsidretten» fra 2020 for å legge til rette for å se utviklingstrekk i perioden.

Denne undersøkelsen ble gjennomført i 2019, og det er derfor enkelte steder i rapporten referert til tall fra 2019.

Utvalget av idrettsgrener er noe ulikt utvalget i rapporten fra 2020: Grenene basket og golf inngikk ikke i utvalget i 2020. Gym og turn var i 2020 delt opp i to ulike grener, mens de i utvalget for 2024 er slått sammen til én gren. Grenene alpint, ishockey, karate, ITF (taekwondo), WTF (taekwondo) og stup inngikk i utvalget 2020, men ikke i utvalget for 2024.

Under følger en oversikt over sentrale avgrensninger i undersøkelsen:

- Det er ikke gjennomført analyse av idrettslagenes økonomi og regnskap, og alle tall som presenteres er basert på hva idrettslagene selv har oppgitt i sine svar på spørreundersøkelsen. Dette kan også innebære at det kan forekomme feilregistreringer i datagrunnlaget.
- Undersøkelsen gir ikke grunnlag for å gjøre analyser av idrettslagenes faktiske kostnader knyttet til anlegg
- Informasjon knyttet til lisens i rapporten er hentet fra særforbundenes sider. Det er ikke spurt eksplisitt om lisens i spørreundersøkelsen.
- Det er ikke gjennomført en analyse av i hvilken grad idrettslagene har opplevd en merverdi fra ekstrabevilgningen i 2023, «*Ekstrainnsats for deltagelse*».
- Formålet med oppdraget har vært å gi en deskriptiv fremstilling av kostnadsnivået i barne- og ungdomsidretten. Det er ikke undersøkt eller vurdert hvorvidt økonomi faktisk er en barriere for idrettsdeltakelse eller i hvilket omfang det påvirker barn- og unges deltagelse

A group of soccer players in blue jerseys and white shorts running on a grassy field. The image is slightly blurred, suggesting motion. The players are running towards the right side of the frame. The background shows a clear blue sky and a distant horizon line.

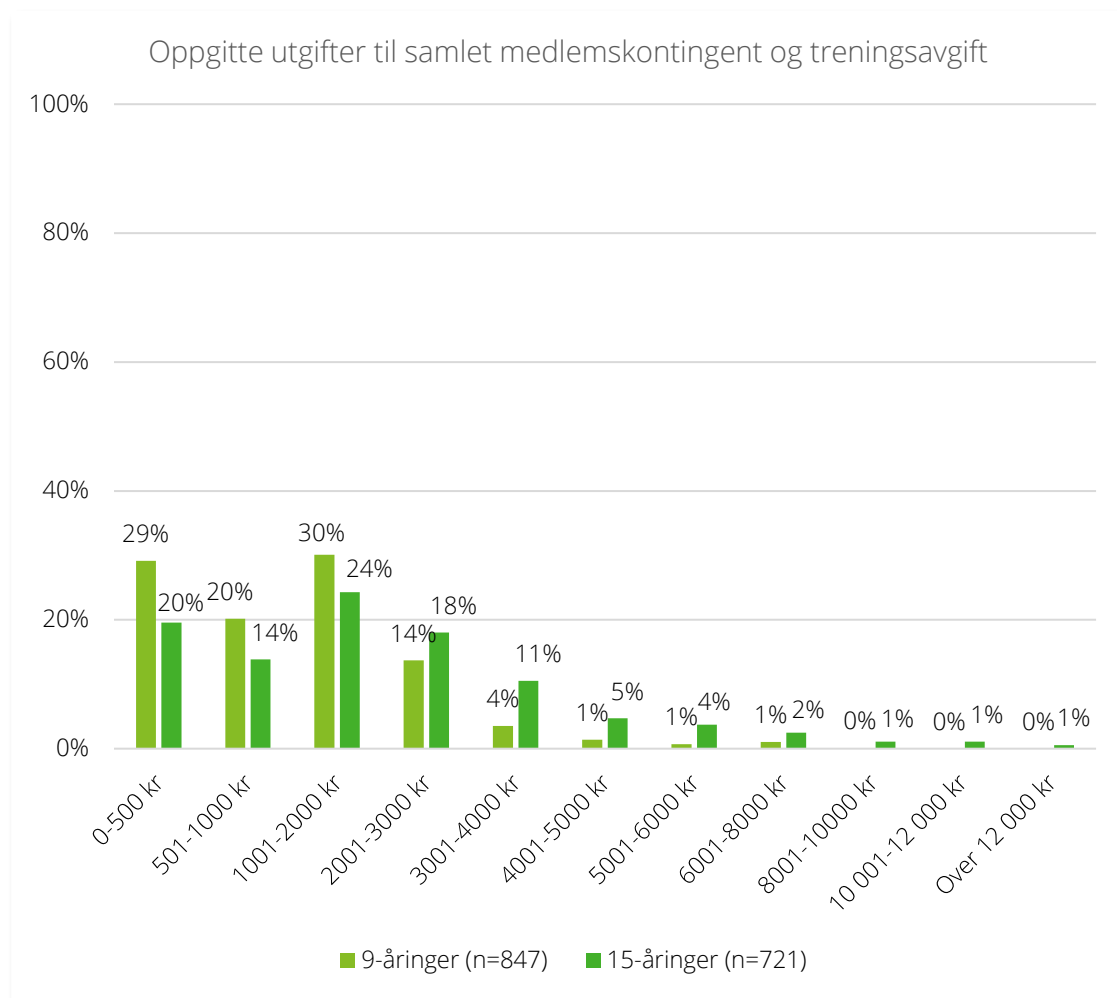
DEL 2 | DET GENERELLE KOSTNADSBILDET

2. Kostnadsnivå i idretten

Denne delen legger vekt på å fremstille det samlede kostnadsbildet og overordnede trender i undersøkelsen uavhengig av de undersøkte grenene for å sikre at undersøkelsen oppleves relevant for hele barne- og ungdomsidretten

i. Medlemskontingent og treningsavgift for barn og ungdom

Det store flertallet av respondenter oppgir at samlet nivå på medlemskontingent og treningsavgift for 9- og 15-åringer er under 3000 kroner i året

Idrettslag som har svart på undersøkelsen ble bedt om å oppgi nivået på medlems- og treningsavgifter på samme måte som i undersøkelsen som ble gjennomført i 2019.

Undersøkelsen viser at samlet sett for grenene som er undersøkt har majoriteten av idrettslag et samlet nivå på medlems- og treningsavgifter på under 3000 kroner i året.

Enkelte peker i intervjuer på at selv om de samlede utgiftene for de enkelte grenene holdes nede, vil det fremdeles fort bli dyrt for barn som ønsker å delta i flere idretter, særlig dersom dette innebærer medlemskap i ulike idrettslag med ulikt tilbud.

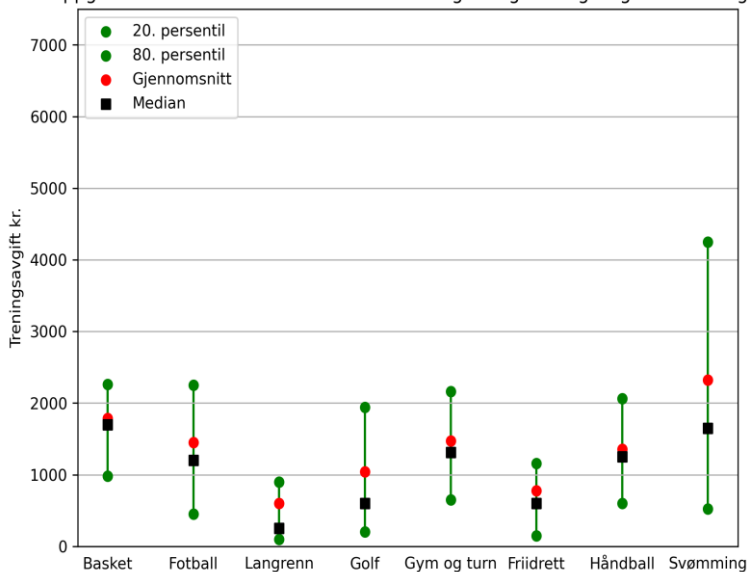
Figuren viser at trenings- og medlemsavgifter som samlet overstiger 3000 kroner i året for 9-åringer forekommer kun unntaksvis i idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen. I sju av de åtte grenene er det ingen idrettslag som oppgir samlet medlems- og treningsavgift som overstiger 3000 kroner for 9-åringene.

For 15-åringene er det noe høyere andel og flere grener som har tilfeller av treningsavgifter og medlemskontingent over 3000 kroner. Et svært lavt antall enkelttilfeller (totalt 12) har oppgitt avgifter som overstiger 10 000 kroner årlig totalt. Alle disse oppgir at avgiftene dekker ordinære treninger og valgfrie treninger utover dette. To oppgir at avgiftene i tillegg dekker seriespill (kun aktuelt i enkelte grener), og to som opplyser at avgiftene også dekker treningssamlinger og konkurranser i Norge og utlandet. Det tas forbehold om at enkelte ekstremverdier kan skyldes feilregistrering.

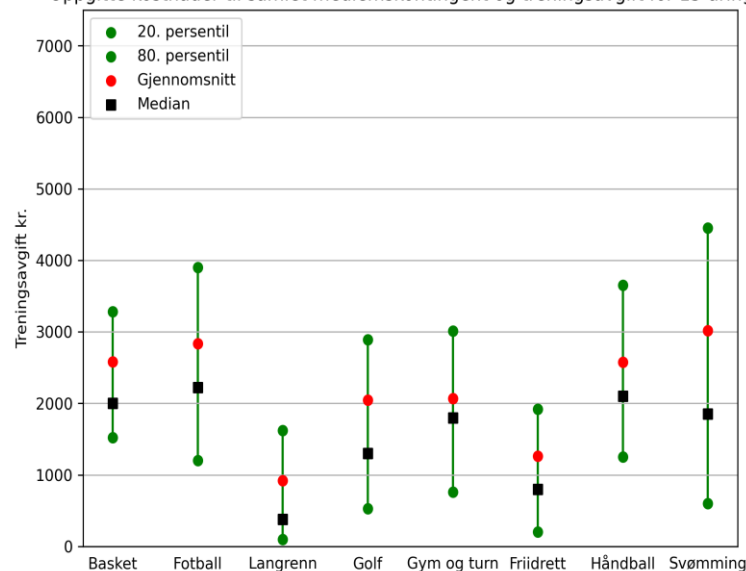
i. Medlemskontingent og treningsavgift for barn og ungdom

Våre analyser indikerer ikke vesentlige økninger i medlems- og treningsavgifter siden 2019 utover generell prisstigning

Oppgitte kostnader til samlet medlemskontingent og treningsavgift for 9-åringer

Oppgitte kostnader til samlet medlemskontingent og treningsavgift for 15-åringer

Figurene til venstre viser variasjonen i oppgitt nivå på medlems- og treningsavgifter innad i og på tvers av de undersøkte grenene i 2024.

Samlet sett indikerer våre analyser en viss økning i medlems- og treningsutgifter siden 2019. I samme periode har den generelle prisstigningen i samfunnet vært 19,7 prosent (*kilde: SSB*). Prisstigningen på de grenene som har inngått i begge undersøkelsene er i snitt 18 prosent for 9-åringer og 21 prosent for 15-åringer. Dette gjelder langrenn, fotball, håndball, friidrett og svømming.

Våre analyser gir derfor ikke grunnlag for å si at det har vært vesentlige endringer i nivåene på medlems- og treningskontingenter som går ut over den generelle prisstigningen i samfunnet.

På grunn av varierende svarprosent mellom grener og antall respondenter i både vår undersøkelse og rapporten fra 2020 må sammenligningene tolkes med forsiktighet.

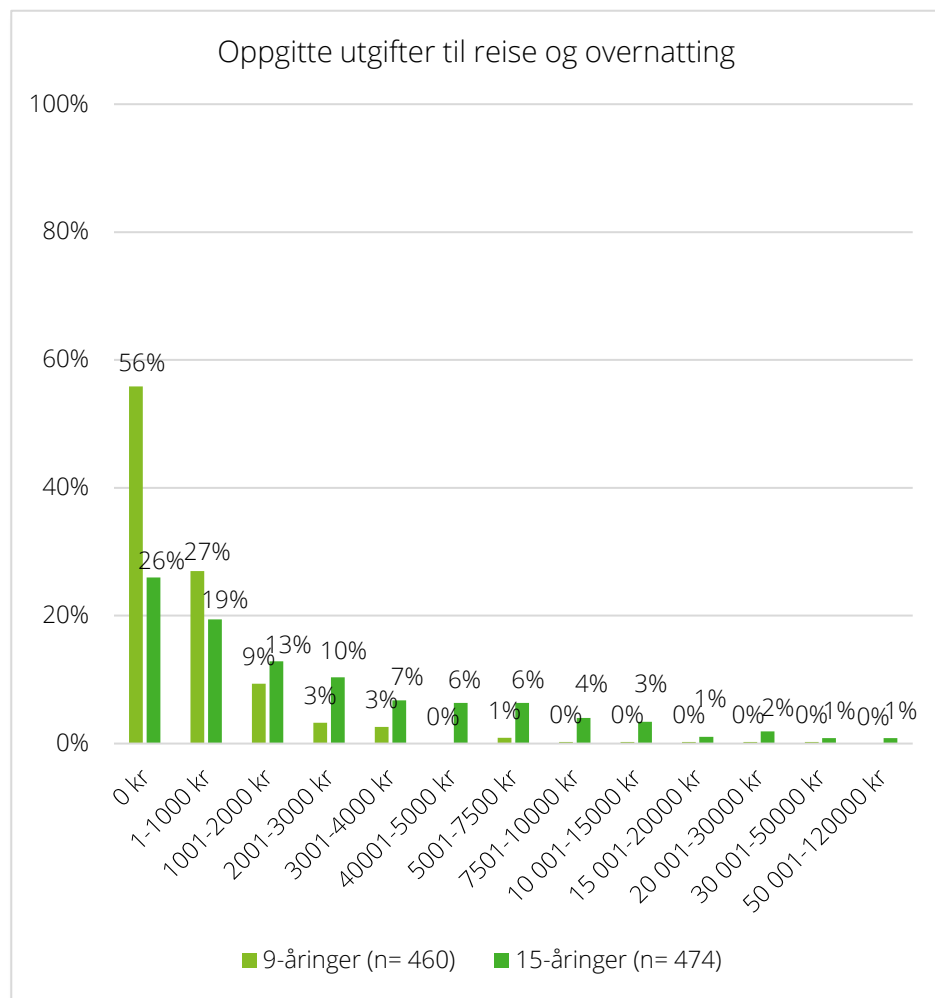
FORKLARING

Grafene viser gjennomsnitt (rød prikk), medianverdi (svart firkant), samt 20. og 80. persentil for kostnader (grønne prikker). 20. og 80. persentilen viser at henholdsvis 20 prosent og 80 prosent av idrettslagene som omfattes av vår undersøkelse har utgifter som ligger under hver av disse verdiene, når alle verdiene er sortert etter størrelse. Avstanden mellom disse størrelsene benyttes for å vise spredninger i utgifter. Persentiler deler datasettet inn i prosentvise deler, og kan derfor gi et bedre bilde av den typiske distribusjonen ettersom den er mindre påvirket av ekstreme verdier. Utvalgsstørrelsen fremgår av tabellen til høyre.

Idrettsgren	n 9-åringer	n 15-åringer
Basket	39	47
Fotball	335	272
Friidrett	73	74
Golf	28	29
Gym og turn	80	62
Håndball	115	86
Langrenn	127	104
Svømming	51	47

ii. Utgifter for reise og overnatting for barn og ungdom

Et stort flertall oppgir at 9-åringene har reise- og overnattingsutgifter på under 2000 kroner i året. For 15-åringene er det svært store variasjoner, med et fåtall med utgifter på mer enn 10 000 kroner i året

Respondentene ble bedt om å anslå årlige utgifter til reise og overnatting i forbindelse med deltakelse i ulike idrettsaktiviteter for en typisk 9-åring og 15-åring. Svaret er oppgitt som fritekst (ikke forhåndsdefinerte kategorier). Det observeres at det er cirka 50 prosent av respondentene som ikke har oppgitt reiseutgifter for 9-åringene, og cirka 45 prosent for 15-åringene.

Som grafen viser oppgir 85 prosent av idrettslagene at reiseutgiftene for 9-åringene er under 2000 kroner i året. Over halvparten oppgir at det ikke er utgifter til reise eller opphold for denne aldersklassen. I innspillsmøter og intervjuer forklares dette i hovedsak av at eventuelle arrangementer og konkurranser for denne aldersgruppen gjennomføres og organiseres gjennom felles kjøring eller lignende. Dette er i henhold til bestemmelser om barneidrett.

For 15-årsklassen oppgis generelt et noe høyere nivå av utgifter til reise- og opphold. Medianen samlet sett for denne aldersklassen er 1500, mens gjennomsnittet er 4070 .

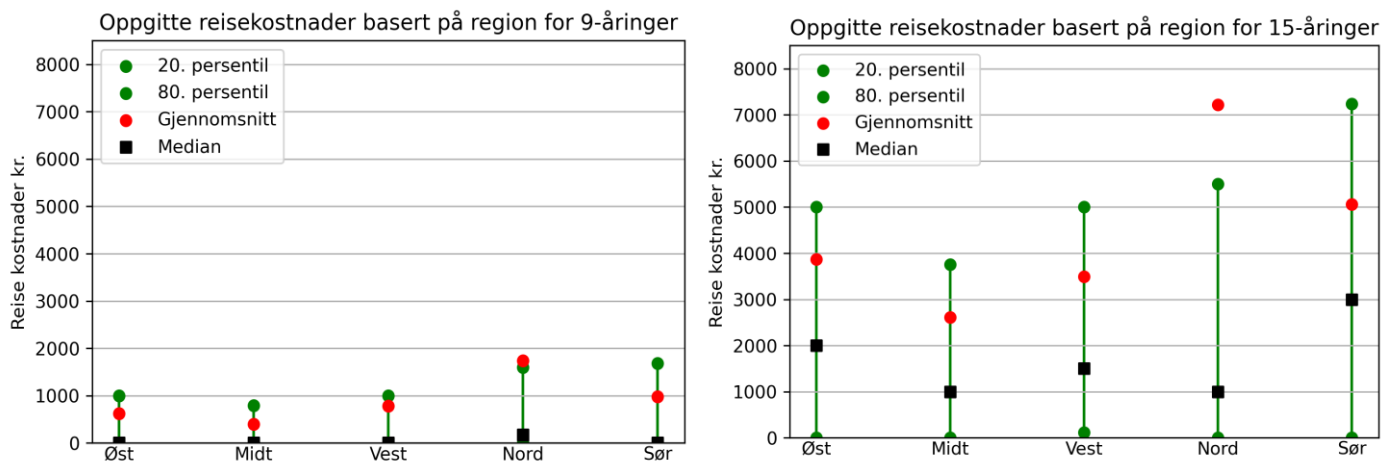
Innenfor begge aldersklassene er det ekstremtilfeller, opptil 50 000 kroner for 9-åringene og opptil 120 000 kroner for 15-åringene i årlige reiseutgifter. Vår tolkning av dataene antyder at dette for 15-årsklassen er knyttet til idrettslag med få utøvere som konkurrerer på internasjonalt nivå. For 9-årsklassen knytter det seg til utgifter til konkurranse og arrangement for et lite sentralt beliggende idrettslag.

Både for 9- og 15-åringene ligger medianen for reiseutgifter noe høyere i grenene gym og turn, svømming og håndball enn i de øvrige grenene, men svarene må tolkes med noe forsiktighet på grunn av variasjoner i svarandel og -antall.

I enkelte idretter er det i intervjuer og innspillsmøter vist til at det fra 15-årsalderen kreves at man deltar i visse former for konkurranse som ofte innebærer mye reise for å kunne kvalifisere til deltakelse på høyt nivå, og at dette bidrar til å drive utgiftene opp.

ii. Utgifter for reise og overnatting for barn og ungdom

Det er store variasjoner innad i de ulike regionene i landet når det gjelder utgifter til reise og opphold

FORKLARING

Grafene viser gjennomsnitt (rød prikk), medianverdi (svart firkant), samt 20. og 80. persentil for kostnader (grønne prikker). 20. og 80. persentilen viser at henholdsvis 20 prosent og 80 prosent av idrettslagene som omfattes av vår undersøkelse har utgifter som ligger under hver av disse verdiene, når alle verdiene er sortert etter størrelse. Avstanden mellom disse størrelsene benyttes for å vise spredninger i utgifter. Persentiler deler datasettet inn i prosentvise deler, og kan derfor gi et bedre bilde av den typiske distribusjonen av ettersom den er mindre påvirket av ekstreme verdier. Merk at gjennomsnittet for Nord og sentralitet 6 er høyere enn 80. persentilen, grunnet at enkelte høye verdier trekker gjennomsnittet opp. Det vil si at flertallet av dataene faller under 80.persentilen, men tilstedeværelsen av noen høye verdier øker gjennomsnittet. Utvalgsstørrelsen fremgår av tabellen til høyre.

Region	n 9-åringer	n 15-åringer
Midt	64	54
Nord	56	55
Sør	23	28
Vest	140	139
Øst	177	198

For å undersøke eventuelle geografiske variasjoner i reiseutgifter ble idrettslagene som har svart på undersøkelsen delt inn i regionene Nord (Nordland, Troms og Finnmark), Midt (Trøndelag), Vest (Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal), Sør (Agder) og Øst (Innlandet, Vestfold og Telemark, Østfold, Buskerud og Akershus).

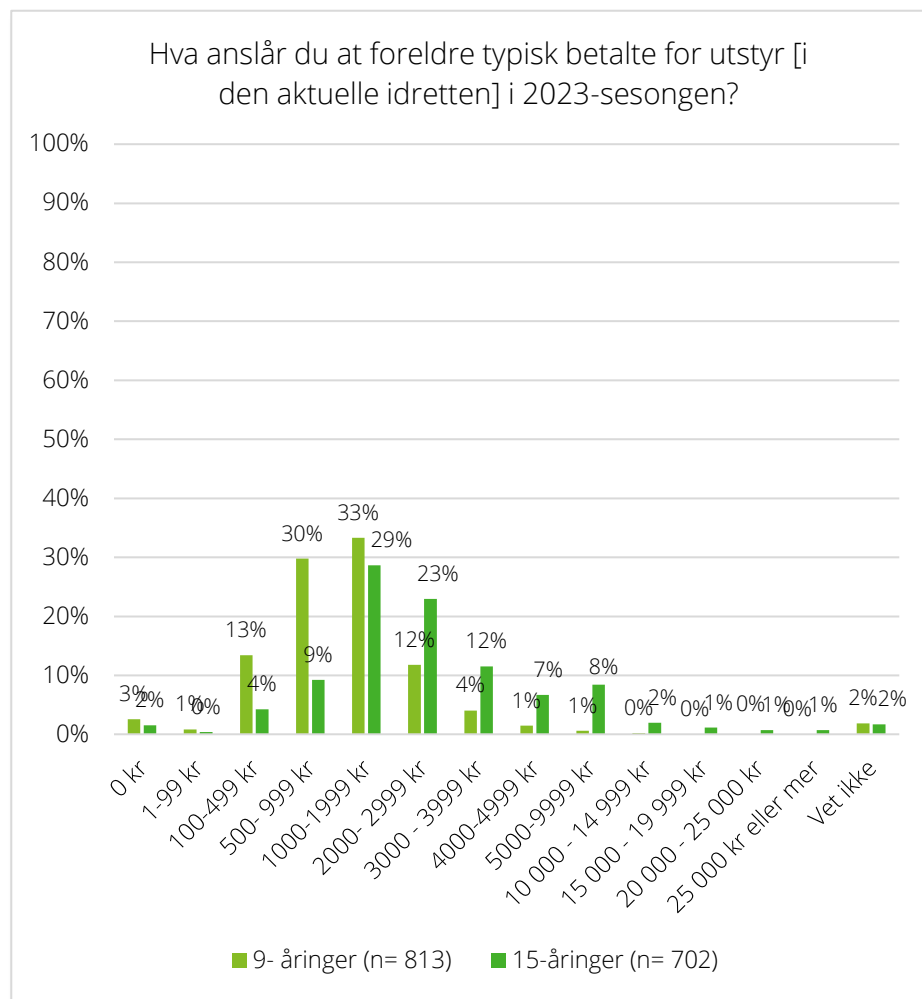
For 9-åringer er medianen for alle regioner unntatt Nord ingen reiseutgifter, mens medianen i Nord er 175 kroner. For 15-åringene viser våre data betydelige variasjoner innenfor de ulike regionene. I samtlige regioner er medianen under 3000 kroner for denne aldersklassen blant idrettslagene som har svart på undersøkelsen.

I innspillsmøter og intervjuer er region Nord særlig beskrevet som utfordrende med hensyn til høye reiseutgifter. Bakenforliggende faktorer som trekkes frem for å forklare dette er blant annet lange avstander mellom idrettslag, begrenset omfang av lokale konkurranser, begrenset tilgang til anlegg og høye priser på flyreiser. I vårt datamateriale har region Nord de høyeste enkeltverdiene når det gjelder reiseutgifter. Samtidig viser våre data at det er store variasjoner internt i alle regionene, inkludert region Nord. Fra innspillsmøter og intervjuer fremkommer det at lignende utfordringer også kan oppleves utfordrende i andre deler av landet med mindre sentral beliggenhet.

Vi har gjort en analyse av svarene på spørreundersøkelsen opp mot SSBs sentralitetsindeks. Denne gir ingen entydige svar på sammenheng mellom sentralitet og reiseutgifter.

iii. Utgifter til utstyr i idretten for barn og unge

De fleste niåringene har utstyrsutgifter under 2000 kroner, mens for 15-åringene er det noe høyere utgifter til utstyr

Respondentene ble bedt om å anslå hva foreldrene typisk betalte for utstyr til hhv. 9- og 15-åringene innenfor de respektive idrettsgrenene i 2023-sesongen. Svarene ble her gitt for forhåndsdefinerte svarkategorier.

For 9-åringene oppga nesten 80 prosent at utgiftene var mindre enn 2000 kroner. Høyest andel (33 prosent) oppga at utgiftene var mellom 1000 og 2000 kroner. For 15-åringene oppgis utgiftene å være noe høyere. Om lag 65 prosent svarte at utstyrsutgiftene for en typisk 15-åring ligger mellom 1000 og 4000 kroner.

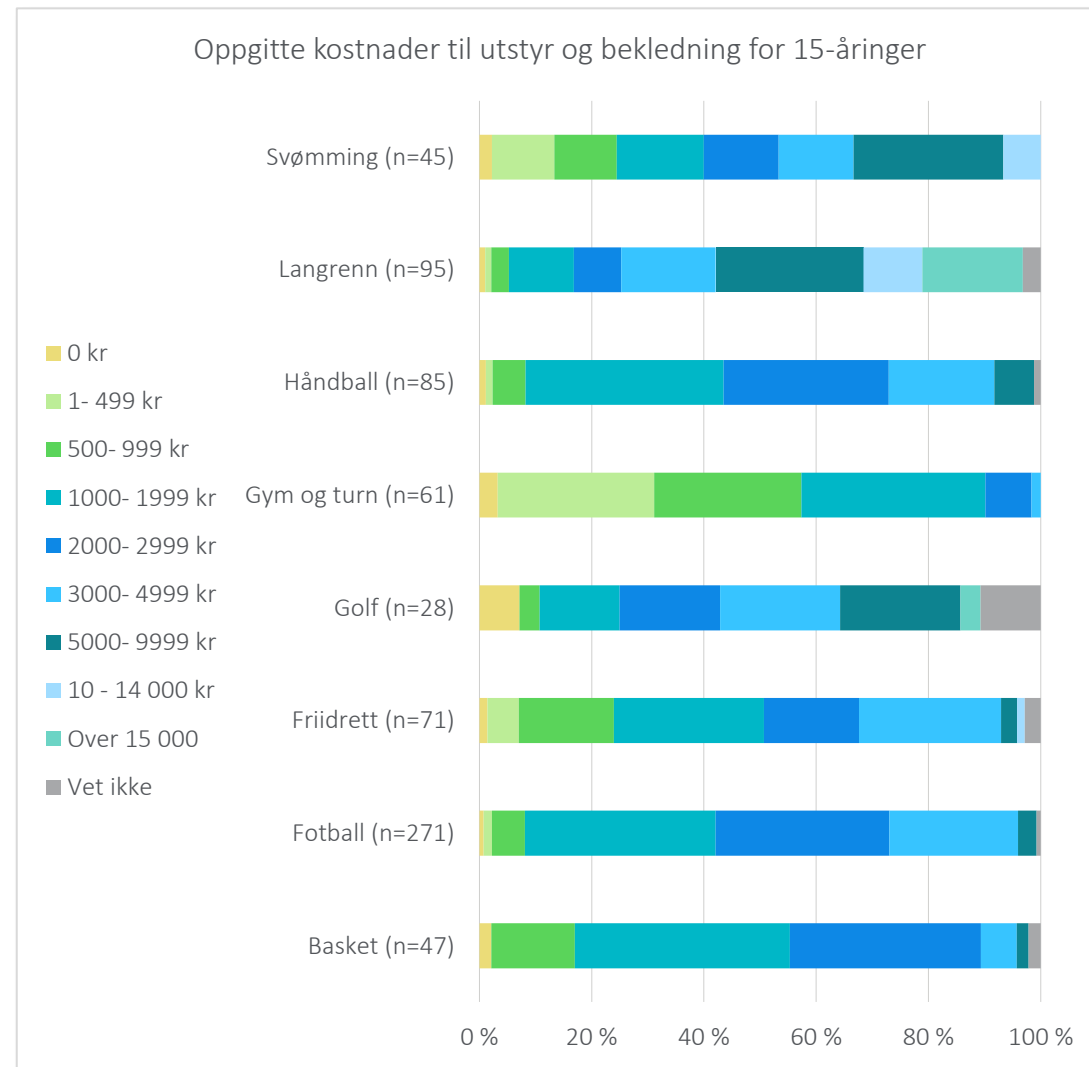
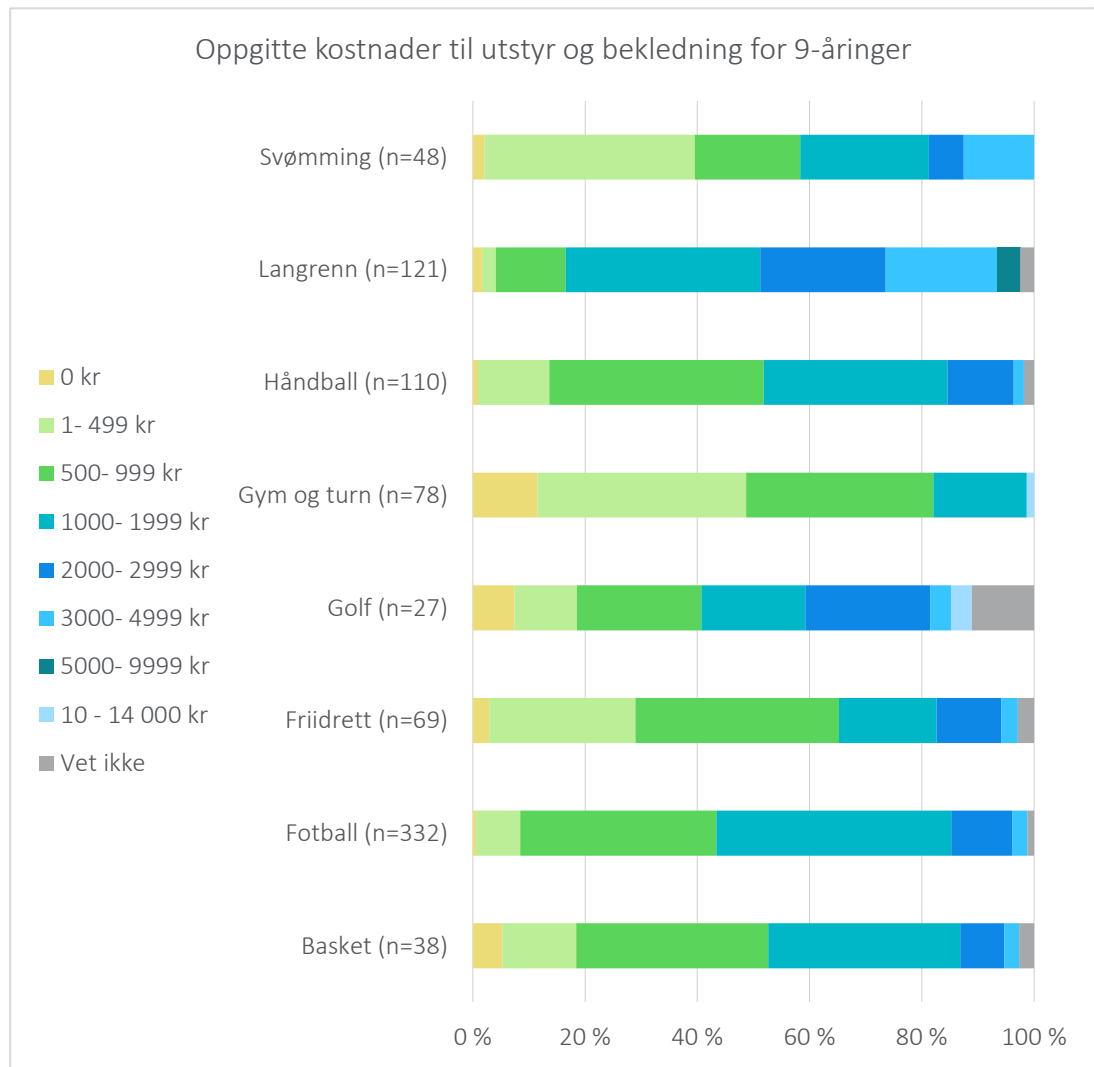
I intervjuer og innspillsmøter er det beskrevet at utstyr har blitt merkbart dyrere de senere årene. For eksempel er det vist til at prisen på et par sko eller en ball er vesentlig høyere nå enn for noen år siden. Samtidig viser flere til at brukt utstyr har blitt mer vanlig, og gjerne også mer akseptert, enn tidligere i grener der dette er relevant.

Blant idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen er det langrenn, golf og svømming som har de største variasjonene når det gjelder anslåtte utgifter til utstyr innenfor de aktuelle årsklasse (se grafer på neste side). Langrenn skiller seg også ut med det høyeste anslåtte utgiftsnivået til utstyr, både for 9- og 15-åringene.

Basert på innspillsmøter og intervjuer synes høye utgifter til utstyr å påløpe særlig når ungdom kommer på et nivå eller en alder hvor de ønsker å satse på idretten.

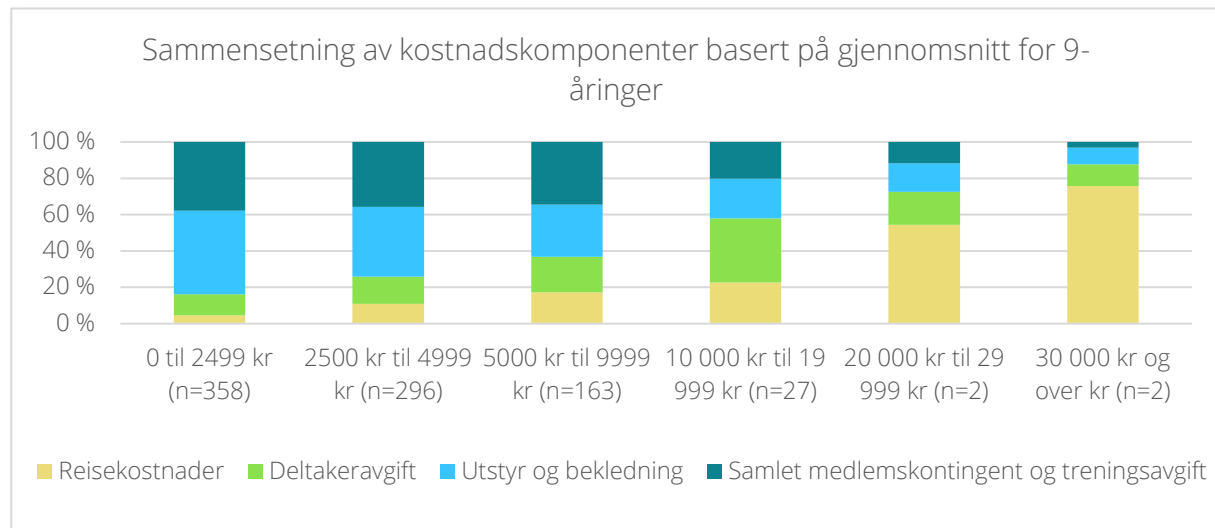
iii. Utgifter til utstyr i idretten for barn og unge

Innenfor enkelte grener er det store variasjoner når det gjelder anslått utgiftsnivå for utstyr til barn og ungdom

iv. Samlede utgifter for deltakelse i barne- og ungdomsidretten

Medianen for samlede utgifter for deltakelse for 9-åring er i underkant av 3000 kroner, og i underkant av 6500 kroner for 15-åring

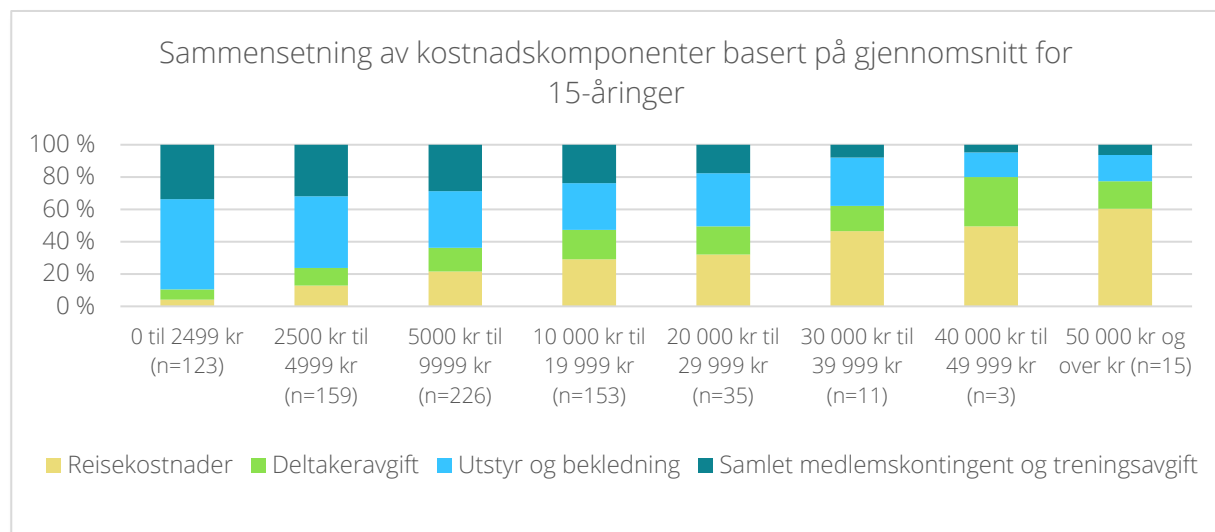
Det er i undersøkelsen gjort en analyse av de samlede utgiftene som idrettslagene har oppgitt for medlems- og treningskontingent, reise, deltakeravgift og utstyr og utrustning.

For 9-åring gir analysen en median på 2805 kroner og et gjennomsnitt på 3658 kroner. Dette gjenspeiler at enkelte høye verdier trekker snittet opp. For 15-åringene gir analysen en median på 6450 kroner og et gjennomsnitt på 9440 kroner.

Figurene til venstre viser hvordan utgiftene er sammensatt for ulike samlede utgiftsnivåer. For begge årsklasser viser denne analysen at det for de fleste barna er utstyrsutgifter som utgjør den største delen av de totale utgiftene, etterfulgt av medlems- og treningskontingent. Når de samlede utgiftene øker er det i hovedsak reiseutgiftene som påvirker dette.

Figurene viser også nivå på deltakeravgifter. Her har idrettslagene blitt bedt om å oppgi deltakeravgifter knyttet til deltakelse på ulike arrangementer, eksempelvis treningskamper eller konkurranser som ikke inngår i medlemskontingent og treningsavgift.

Som figurene viser er det svært få respondenter i de høyeste kategoriene for samlede utgifter, dette må hensyntas ved tolkning av grafene.

iv. Samlede utgifter for deltakelse i barne- og ungdomsidretten

I de fleste grenene kommer påløper en lisens-/forsikringskostnad for 15-åringer

Alle barn som er med på aktivitet som er organisert av et organisasjonsledd under Norges idrettsforbund er omfattet av barneidrettsforsikringen frem til de fyller 13 år.

Fra utøveren fyller 13 år gjelder ungdomsforsikring, som hvert særforbund håndterer selv. Forsikring for ungdom er i mange særforbund puttet inn i en post som kalles lisens. I noen særforbund betaler utøvere lisens som bare inneholder forsikring og i andre særforbund består lisens av forsikring og et administrasjonsgebyr til særforbundet.

NIF opplyser at de er kjent med at flere særforbund er varslet om at forsikringen vil øke betydelige i tiden fremover, inkludert for flertallet av grener som inngår i spørreundersøkelsen.

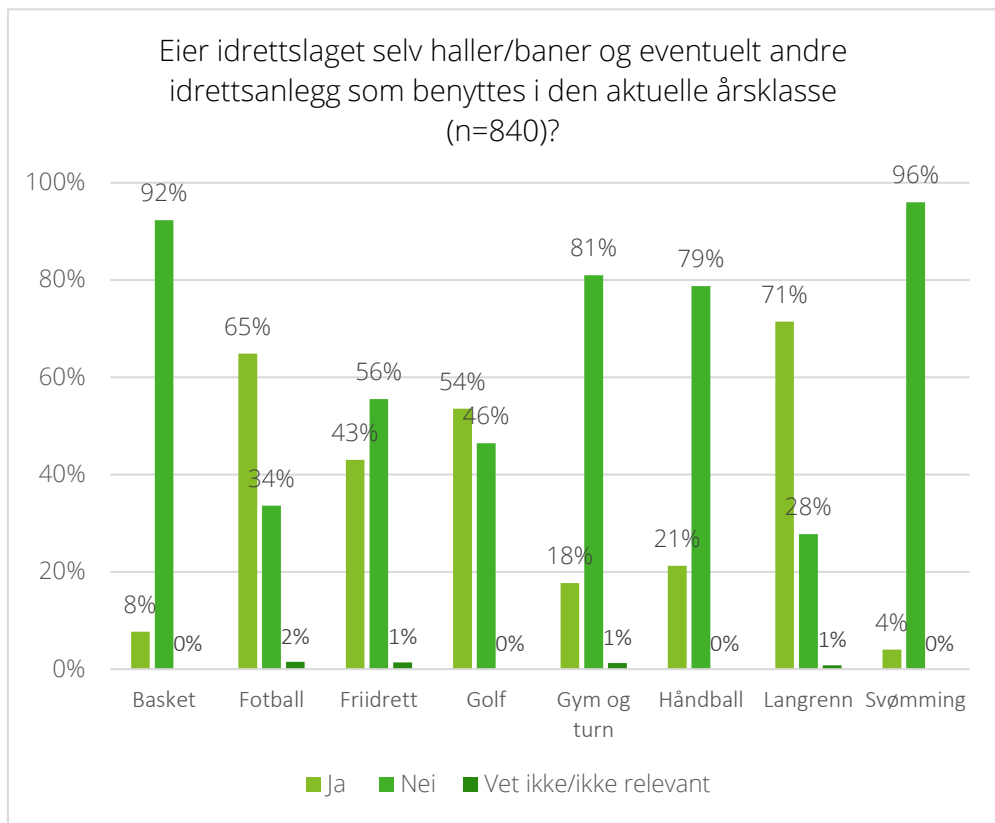
Det er ikke spesifikt spurt om lisens og forsikring i spørreundersøkelsen, men på fritekstspørsmål om hva som inngår i trenings- og medlemsavgift opplyser totalt seks idrettslag at lisens og/eller forsikring inngår i medlems-/treningsavgift. En rekke idrettslag oppgir i fritekstsvaret at lisens- og forsikring kommer i tillegg til medlems- og treningsavgift.

Gren	Lisenskostnad for 15-åringer 2023 (2019)	Kommentar
Basketball	980 (NA)	Inngikk ikke i utvalget i 2019
Fotball	300 (0)	I tillegg frivillig individuell lisens kr 2159 (1950 for 9 år)
Friidrett	550 (450)	Utvidet lisens kr 1250
Golf	0 (NA)	Inngikk ikke i utvalget i 2019
Gym og turn	500 (150-650)	Tallene for 2019 er hhv. gym og turn. For 2023 fremkommer kun ett beløp på forbundets hjemmesider. Har også konkurranselisens kr 200 for 9 år
Håndball	1195 (1450)	1195 er standard lisens, andre alternativer er 955 eller 2580
Langrenn	340 (310)	Utvidet årslisens kr 880
Svømming	600 (750)	Har også startlisens kr 200 for 9 år

Forklaring: Oppgitte nivåer omfatter ulike former for obligatorisk lisens, forsikring og tilsvarende som fremgår av det enkelte særforbunds hjemmeside. Nivåer fra 2019 er hentet fra Oslo Economics' rapport fra 2020, og det tas forbehold om at verdiene ikke nødvendigvis er sammenlignbare.

v. Anleggssituasjonen i barne- og ungdomsidretten

Undersøkelsen gir begrenset innsikt i konkrete utgifter til anlegg for idrettslagete, men indikerer at det er store variasjoner i anleggssituasjonen

Merk: I figuren er svarene for 15-åringer benyttet. Analysen viser få forskjeller mellom svarene for 9- og 15-årsklassen

I spørreundersøkelsen ble respondentene spurt om idrettslaget eier eller leier haller/baner og eventuelle anlegg som benyttes i den aktuelle årsklassen. Undersøkelsen viser at 47 prosent av idrettslagene opplyser at de eier anlegg selv. Det klare flertallet av de som leier anlegg leier av kommunen. Spørreundersøkelsen gir ikke grunnlag for å vurdere faktiske kostnader hos idrettslagene knyttet til anlegg, eller forskjeller i disse basert på om idrettslagene eier eller leier sine anlegg.

I innspillmøter og intervjuer peker flere på at de opplever kostnadsøkninger knyttet til anlegg. Kostnadsøkningene gjelder både for idrettslagene som eier og leier anlegg.

Idrettslagene som eier egne anlegg viser til den generelle kostnadsøkningen og at det påvirker driftskostnader herunder strømkostnader, priser på materialer for vedlikehold og renholdstjenester.

For idrettslag som leier anlegg varierer både den totale kostnaden og opplevelse av kostnadsøkning på tvers av idretter og geografisk plassering. Gjennomgående trekkes det frem at kommunenes politikk knyttet til «gratisprinsippet», tilgang på anlegg og øvrig politiske prioriteringer påvirker i hvilken grad kostnader knyttet til anlegg påvirker idrettslagene.

I både innspillsrunder og intervjuer opplyses det at kommuner som i utgangspunktet har et «gratisprinsipp» for bruk av idrettsanlegg i flere tilfeller holder anleggene stengt i helger og ferier, og at det ved eventuell bruk påbeløper en leiekostnad for idrettslagene. Videre opplever flere idretter at det ikke er tilstrekkelig kapasitet på kommunale anlegg og at de må betale leie av private anlegg for å kunne tilby barn og unge tilstrekkelig treningstid. I tillegg til begrenset kapasitet på anlegg, opplyser flere idrettslag at de tidvis må stå for vedlikehold av offentlige anlegg. Dette er i tilfeller hvor kommunen ikke ønsker eller har anledning til å stå for nødvendig vedlikehold selv.

3. Utviklingstrekk og kostnadsdrivere i barne- og ungdomsidretten

Kapittelet legger vekt på å fremstille opplevde utviklingstrekk basert på kvalitative data fra intervjuer, innspillsrunder og spørsmål i spørreundersøkelse

i. Kostnadsnivå for idrettslagene

Idrettslagene opplever økte kostnader, særlig knyttet til drift av idrettslaget

Både i innspillmøter og i intervjuer med idrettslagene beskrives det at idrettslagenes kostnader øker. Mest gjennomgående er opplevelsen av at driftskostnadene generelt øker, i samsvar med kostnadsutviklingen i samfunnet for øvrig, uten at det er spesielle drivere som peker seg ut for dette.

Driftskostnader knytter seg blant annet til administrasjon, kostnader til ansatte og/eller betalte trenere, kostnader til dommere, strømgifter mv. Flere idrettslag viser i intervju til at det er tid- og ressurskrevende å følge opp alle administrative oppgaver i idrettslaget, for eksempel knyttet til ulike former for rapportering, søknader, arbeidsforhold osv, og at dette kan medføre økt behov for ansatte i administrasjonen i idrettslaget. Enkelte har også vist til at ansatte kan være positivt for å generere mer aktivitet og for å mobilisere andre til frivillighet.

Dette gjenspeiles også i svarene på spørreundersøkelsen, se tekstboks til høyre.

Det er i innspillmøter og intervjuer vist til at kostandene knyttet til anlegg har økt. Dette gjelder både for idrettslagene som eier egne anlegg, hvor særlig strøm- og vedlikeholdskostnader er påpekt som viktige drivere, og for idrettslag som leier anlegg, hvor leiekostnadene øker av samme årsak.

Innenfor flere idretter er det også pekt på kostnader til nødvendig utstyr til utøvelse av de ulike idrettene har økt. Eksempelvis er det innenfor langrenn vist til høye kostnader knyttet til innkjøp og drift (drivstoff) for løypemaskiner, i golf vist til økte priser på maskiner, frø og gjødsel og i gym og turn til sterk økning i prisene på nødvendig turnutstyr i hallene.

DRIVERE FOR ØKTE KOSTNADER

Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å svare ja, delvis eller nei på hvorvidt ulike faktorer forklarer at utgiftene har økt.

Økte driftskostnader peker seg ut som den faktoren som flest svarer at har bidratt til denne økningen, uavhengig av idrettsgren.

Utover dette er det noe forskjeller mellom grenene når det gjelder driverne for utgiftsveksten. Listen under angir hva som fremstår som de mest sentrale forklaringsfaktorene:

Basket (n=opptil 24): Betalte trenere, treningsmateriell og felles utstyr, samt kostnader til krets (for 15-åringer)

Fotball (n=opptil 170): Treningsmateriell og felles utstyr, kostnader til fotballkretsen, anlegg, samt reise (for 15-åringer)

Friidrett (n=opptil 21): Reisekostnader og treningsmateriell og felles utstyr (for 15-åringer)

Golf (n= opptil 11) - lavt antall respondenter): Reisekostnader, treningsmateriell og felles utstyr og betalte trenere

Gym og turn (n=opptil 36): Treningsmateriell og felles utstyr, anlegg, betalte trenere, reise og kostnader til krets

Håndball (n=opptil 61): Treningsmateriell og felles utstyr, samt reisekostnader (for 15-åringer)

Langrenn (n=opptil 54): Reisekostnader (for 15-åringer)

Svømming (n=opptil 24): Reisekostnader, betalte trenere, anlegg, samt antall arrangementer (for 15-åringer)

Faktorene som er gjengitt er de hvor minst 10 prosent av respondentene har svart «ja» på spørsmålet.

Merk: Det er ikke gjort en gjennomgang av idrettslagenes regnskaper, og vi har derfor ikke grunnlag for å vurdere nærmere nivået på de ulike utgiftskategoriene eller hva disse består av. De viktigste kostnadene for de ulike grenene er fremstilt i del 2

ii. Utgifter for medlemmene

Utgiftene for å delta i idretten oppleves som noe økende, spesielt for 15-åringene

Respondentene i spørreundersøkelsen ble spurt om hvordan de vurderer at utgifter for å delta i idretten har endret seg de siste tre årene.

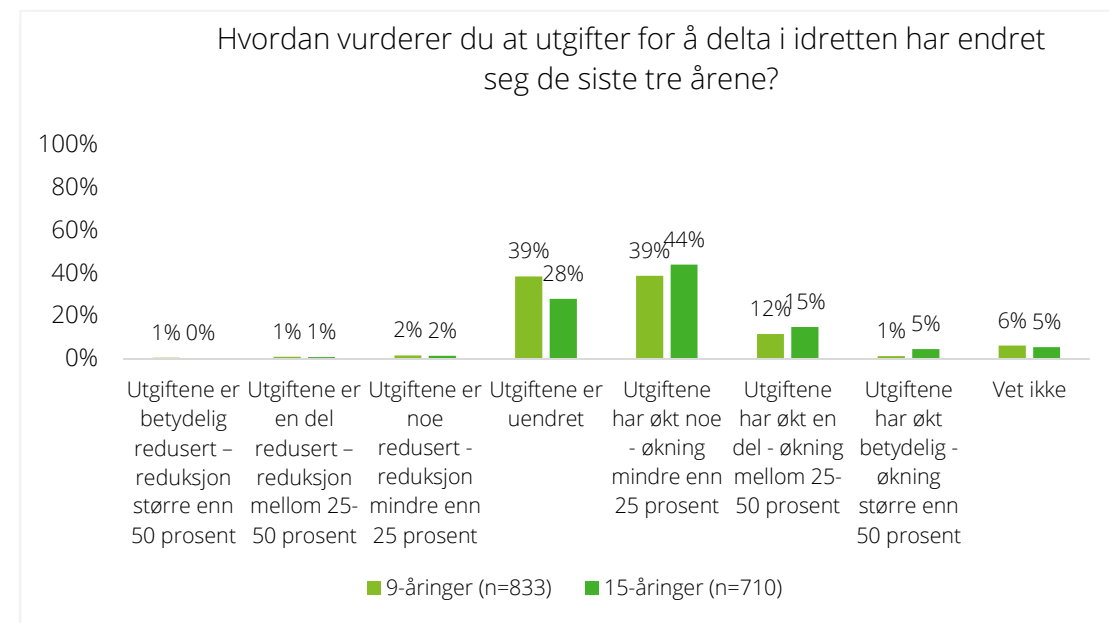
For 15-åringene oppgir nær to tredeler (65 prosent) at utgiftene har økt. De fleste av disse oppgir at utgiftene har økt noe, mens 20 prosent opplever at de har økt en del eller mye. 28 prosent opplever at utgiftene er uendret. For 9-åringene er det en noe større andel som opplever at utgiftene er uendrede, mens omtrent halvparten opplever at utgiftene har økt. Svært få opplever at utgiftene er redusert. I intervjuer og innspillsmøter er det vist til at særlig kostnader til reise og utstyr har økt for deltakerne de senere årene, i takt med den generelle kostnadsutviklingen i samfunnet. Dette gjelder særlig for de eldre barna, som er aktive i konkurranse.

Samtidig er det i innspillsmøtene gitt tydelig uttrykk for betydningen av å kommunisere at det ikke trenger å være dyrt å delta i barneidretten. I innspillsmøter og intervjuer er det vist til at deltakelse ofte er langt billigere enn det gis inntrykk av, samt at idrettslagene i stor grad legger til rette for å holde kostnader nede, blant annet til utstyr.

Når det gjelder utstyr viser flere idrettslag til at de legger til rette for bruk av brukt utstyr blant annet gjennom byttemarked, eller for utlån av utstyr til barn, eksempelvis rulleski eller golfkøller. De fleste idrettslagene som viser til dette beskriver positive erfaringer med fokus på gjenbruk, mens enkelte viser til at det fremdeles kan oppleves noe skamfullt å benytte brukt utstyr.

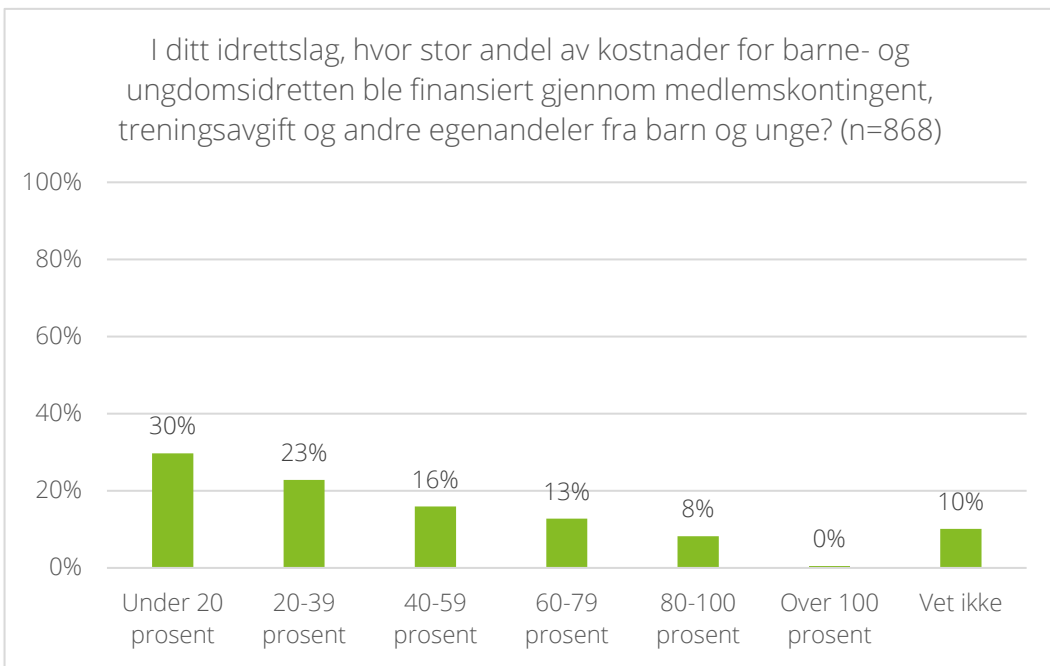
Når det gjelder reise er det i flere innspillsmøter og intervjuer med idrettslag pekt på at det er en utfordring å få tillatelse til overnatting på skole på grunn av brannforskrifter. På den annen side har enkelte vist til en trend med økt bruk av skoleovernatting etter flere år hvor det i hovedsak har vært benyttet hotell til overnatting som følge av et behov for å redusere kostnadsnivået. Videre har flere vist til at arrangementer i store byer eller populære turistmål medfører høye kostnader til opphold.

Flere idrettslag har vist til at reiseavtalene til NIF oppleves som dyrere enn å bestille reise på annen måte.

iii. Idrettslagenes inntekter | Medlems- og treningsavgift

Flertallet av idrettslagene har under 40 prosent av sine inntekter fra medlems- og treningsavgift

Respondentene i undersøkelsen ble spurt om hvor stor andel av kostnadene til barne- og ungdomsidretten som finansieres gjennom medlemskontingent og treningsavgift. Flertallet av idrettslagene (53 prosent) oppgir at under 40 prosent av kostnadene finansieres av medlems- og treningsavgifter.

Idrettslagene oppgir sponsorinntekter og offentlige støtteordninger som de viktigste andre inntektskildene til idrettslaget. Øvrige sentrale inntektskilder er arrangementer og dugnad.

Selv om idrettslagene opplever økte kostnader knyttet til å drifte sitt tilbud er det i både innspillsmøter og intervjuer beskrevet at idrettslagene jobber aktivt for å unngå at disse kostnadene overføres til medlemmene gjennom økte avgifter. Samtidig gir både idrettslagene og særforbundene uttrykk for at summen av at utgiftene øker og at det er vanskeligere å skaffe inntekter gjør at det blir vanskeligere å sikre en bærekraftig økonomi i idrettslagene uten å velte kostnadene over på medlemmene.

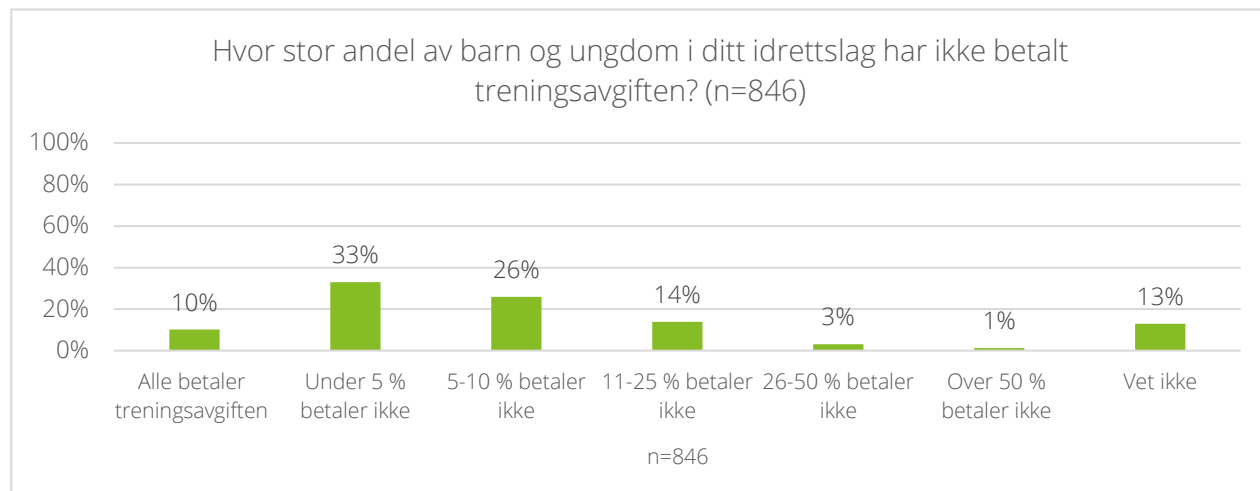
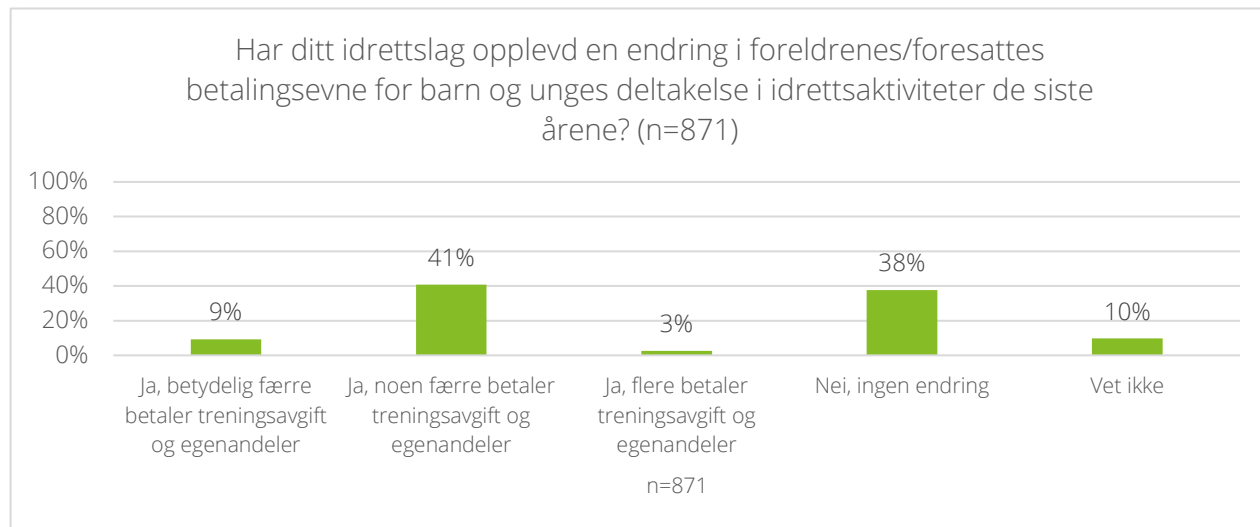
Flere av de intervjuede idrettslagene gir uttrykk for at de bruker mye tid og energi på økonomi og på å sikre tilstrekkelige inntekter og finansiering for sine aktiviteter. Enkelte peker også på dette som en årsak til at det er krevende å rekruttere personer til å påta seg verv i idrettslaget.

Når vi både mister medlemmer og har medlemmer som ikke betaler blir det et evig jag etter å få tak i nok penger

Intervjuet idrettslag

iii. Idrettslagets inntekter | Foreldrenes betalingsevne

Flertallet opplever at foreldrenes betalingsevne er svekket

Respondentene i spørreundersøkelsen ble spurt om ulike forhold knyttet til foreldrenes betalingsevne for deltakelse i idretten. Halvparten av idrettslagene opplever at færre betaler treningsavgift og egenandeler enn tidligere. Nesten 10 prosent opplever at omfanget av manglende betaling har økt betydelig. Samlet sett oppgir idrettslagene at det er relativt liten andel av medlemmene som ikke betaler trenings- og medlemsavgifter.

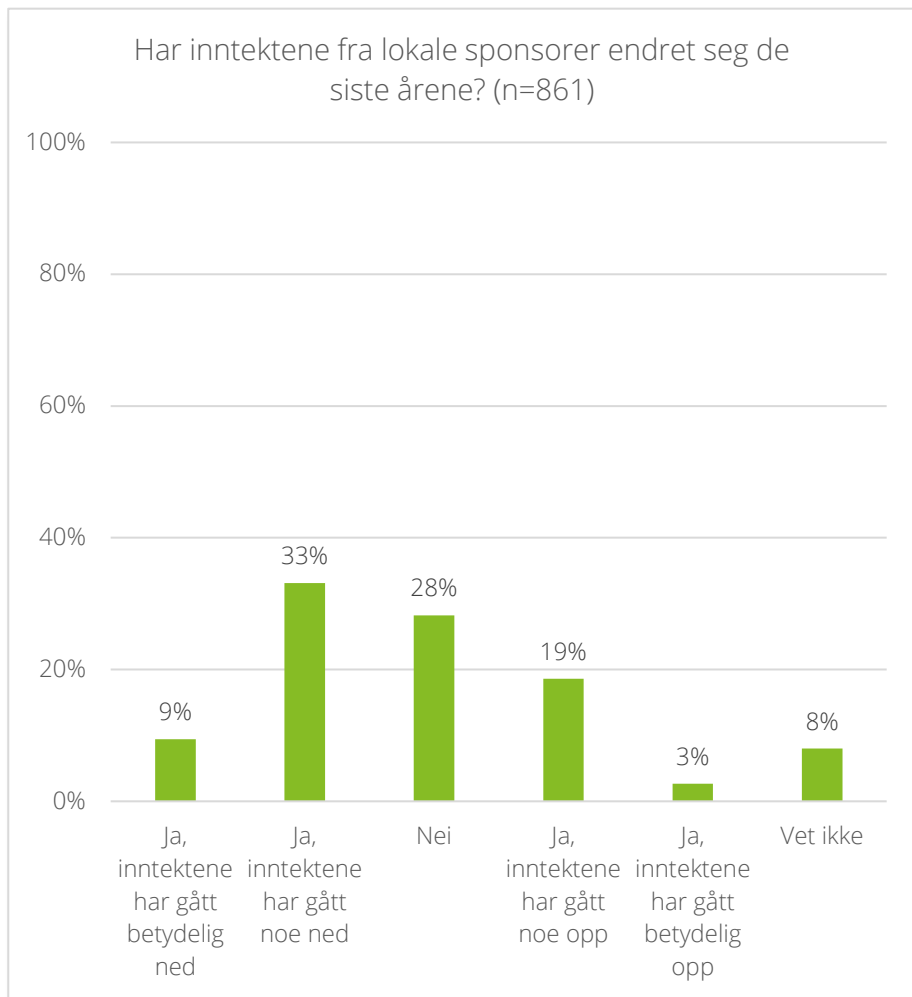
Idrettslagene ble også spurt om de er kjent med tilfeller der barnet har sluttet å delta i idretten og der de oppfatter at økonomi er en del av årsaken*. Ca. 15 prosent (156 respondenter) svarer at de har opplevd dette. 28 prosent (292 respondenter) svarer at de ikke har opplevd dette. 7 prosent (76 respondenter) svarer ulike varianter av at de ikke er kjent med konkrete tilfeller, men at de antar at dette forekommer. Flere viser her til at årsaken som oppgis gjerne er noe annet, og at de antar at det for mange foreldre sitter langt inne å fortelle at de sliter med å betale. De resterende idrettslagene (49 prosent) har ikke svart på spørsmålet.

Dette gjenspeiles også i intervjuene som er gjennomført i kartleggingen. Ti av de 17 idrettslagene som er intervjuet beskriver eksplisitt at foreldrenes betalingsevne er svekket og at færre enn før betaler medlemskontingent og treningsavgift. Generelt beskriver idrettslagene at de så langt som mulig legger til rette for at barna kan delta selv om avgiftene ikke er betalt (se også side 31).

* Spørsmålet er stilt som et fritekstspørsmål, og dataene er basert på manuell koding av svarene

iii. Idrettslagenes inntekter | Sponsorinntekter

Fire av ti idrettslag opplever at det er vanskeligere å få sponsorinntekter enn tidligere

42 prosent av respondentene i undersøkelsen oppgir at inntektene fra lokale sponsorer har gått noe ned de siste årene. For ti prosent oppleves nedgangen som betydelig. Samtidig er det 21 prosent som opplever at inntektene har gått opp, og 28 prosent som opplever at sponsorinntektene er uendrede.

Blant de 17 idrettslagene som er intervjuet oppgir sju eksplisitt at det har blitt vanskeligere å få tak i sponsormidler. Samtidig er det to av idrettslagene som har opplevd økte sponsorinntekter.

Flere av de intervjuede idrettslagene viser til at bedriftene jobber på en annen måte enn tidligere med sponing, og at det er enklere å få sponsormidler dersom disse knyttes til tematikk som barn og unge, inkludering eller bærekraft, fremfor generell sponing av idrettslaget. Flere idrettslag beskriver også at det krever en viss kompetanse å få tilgang til sponsormidler. Enkelte viser også til at de tror det er enklere å få tilgang til sponsormidler i distriktene enn i byene.

Enkelte av grenene viser også til at noen idrettsgrener oppleves å ta en stor andel av sponsormidlene, og at det er vanskeligere for de mindre grenene å få tilgang til sponsormidler.

Ingen [bedrifter] har penger til ren spons lenger, de må ta det fra et annet budsjett

Intervjuet idrettslag

iii. Idrettslagenes inntekter | Frivillighet og dugnadsånd

Flertallet opplever at det er vanskeligere å få folk til å stille opp på dugnad, samtidig som forventningsnivået fra foreldrene øker

I innspillmøtene som er gjennomført med de utvalgte grenene er det gjennomgående vist til at det er blitt til dels betydelig vanskeligere å få folk å stille opp på dugnad og som frivillige i idretten. I enkelte innspillmøter er det også vist til at flere enn før forventer betaling for å bistå som trenere.

Ni av de 17 idrettslagene som er intervjuet opplever at det er vanskeligere enn før å få folk til å stille opp på dugnad, og til å stille opp som trenere og i verv. Når det gjelder dugnad er det enkelte som peker på at det er færre muligheter for hva som er mulig å gjøre på dugnad enn før. Andre viser til at dagens form for dugnad også kan virke ekskluderende, for eksempel ved at salg av sokker eller doruller er enklere for de med stort sosialt kontaktnett.

Samtidig beskriver flere idrettslag og særforbund en tendens til at foreldrenes forventninger til hva idrettslaget kan tilby er økende. Sju av de 17 idrettslagene som er intervjuet i kartleggingen har eksplisitt beskrevet dette som et utviklingstrekk.

Foreldrene forventer en bank med trenere, men få foreldre vil faktisk bistå selv

Intervjuet idrettslag

Foreldrenes forventninger har endret seg. Forventninger om at man skal ha aktivitet, at det skal skje ting, og det ønsker vi jo. Men da er vi avhengig av å ha foreldre som kan bidra, og økonomi til å kunne yte det lille ekstra. Vi opplever at forventningene har blitt større, og dugnadsånden lavere

Intervjuet idrettslag

iii. Idrettslagenes inntekter | Støtteordninger

Mange idrettslag opplever det som krevende å få tilgang til finansieringsordninger

Det beskrives gjennomgående som ressurskrevende for idrettslagene å innhente og administrere støtte fra ulike offentlige og private støtte- og tilskuddsordninger. Mens lokale aktivitetsmidler tildeles basert på medlemstall, er resterende støtte- og tilskuddsordninger i all hovedsak søknadsbaserte. Enkelte idrettslag opplyser i intervju at søknad- påfølgende rapporteringsprosess oppleves som såpass ressurskrevende at de ikke søker på midler de egentlig trenger.

Idrettslagenes beskrivelse av tilgang på støtte- og tilskuddsordninger kan oppsummeres i fire hovedutfordringer:

- **Idrettslagene har begrenset kjennskap til de ulike støtte- og tilskuddsordningene:** flere idrettslag opplyser i intervju at kjennskap til hvilke ordninger som finnes, eventuelt hvor man skal lete etter ytterligere er erfaringsbasert.
- **Idrettslagene har begrenset med ressurser og kompetanse til å søke:** flere idrettslag beskriver søknadsskriving som en erfaringsbasert «kunst». Det opplyses at enkelte stiftelser har tilbud om kurs i hvordan man kan søke på støtte, men at dette krever tid og erfaring å lære seg.
- **Idrettslagene har begrenset med ressurser til å imøtekomme rapporteringskrav:** rapportering, og ofte i satte formater og mot spesifikke parametere, oppleves som ressurskrevende for idrettslagene å imøtekomme.
- **Støtteordningene er i liten grad rettet mot drift:** En rekke av støtteordningene er knyttet til konkrete prosjekter eller investeringer, men i liten grad til drift av idrettslagene. Flere idrettslag har vist til at det ofte er driftsutgiftene de trenger støtte til.

Flere peker det på at idrettslagene er prisgitt at enkeltpersoner i idrettslaget kjenner systemet både i form av hvor en kan finne muligheter for støtte og ikke minst hvordan de kan tilpasse søknader slik at de får midler.

I flere av intervjuene løftes det også problematikk knyttet til at dagens støtte- og tilskudd fortrinnsvis er refusjonsbasert. Dette medfører at idrettslag må ta en risiko i å gjennomføre prosjekter og håpe på at de får midler tilbake.

FORKLARING – STØTTE OG TILSKUDDSORDRINGER FOR IDRETTSLAGENE

Det finnes en rekke ulike støtte- og tilskuddsordninger idrettslagene i dag kan benytte seg av. Under følger en kort forklaring av de mest brukte støtteordningene.

LOKALE AKTIVITETSMILDER (LAM) er en tilskuddsordning fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) rettet mot lokale lag og foreninger som driver idrett og fysisk aktivitet. LAM-ordningen er en grunnstøtteordning og gir rom for lokale tilpasninger og prioriteringer. I 2023 ble det gitt 446 500 000 kroner til lokale lag og foreninger.

SPILLEMIDLER er midler som kommer fra overskuddet fra Norsk Tipping, og fordeles hvert år av kultur- og likestillingsdepartementet (KUD). Spillemiddelordningen gjelder for bygging og rehabilitering av anlegg og utstyr. Spillemidler for anlegg søkes om forut for utbygging eller rehabiliteringsprosjekter av anlegg, men betales ut etter prosjektet er ferdigstilt. Spillemidler for utstyr søkes om og betales ut etter utstyret er kjøpt inn.

NASJONALE TILSKUDDSORDRINGER er tilskudd idrettslag kan søke på spesifikt for prosjekt eller tiltak de ønsker å gjennomføre. Nasjonale tilskuddsordninger lyses ofte ut knyttet til en spesifikk tematikk som f.eks. mangfold og inkludering, men også idrettsspesifikt som «oppstart- og utviklingsstøtte for Allidrett for barn og ungdom.

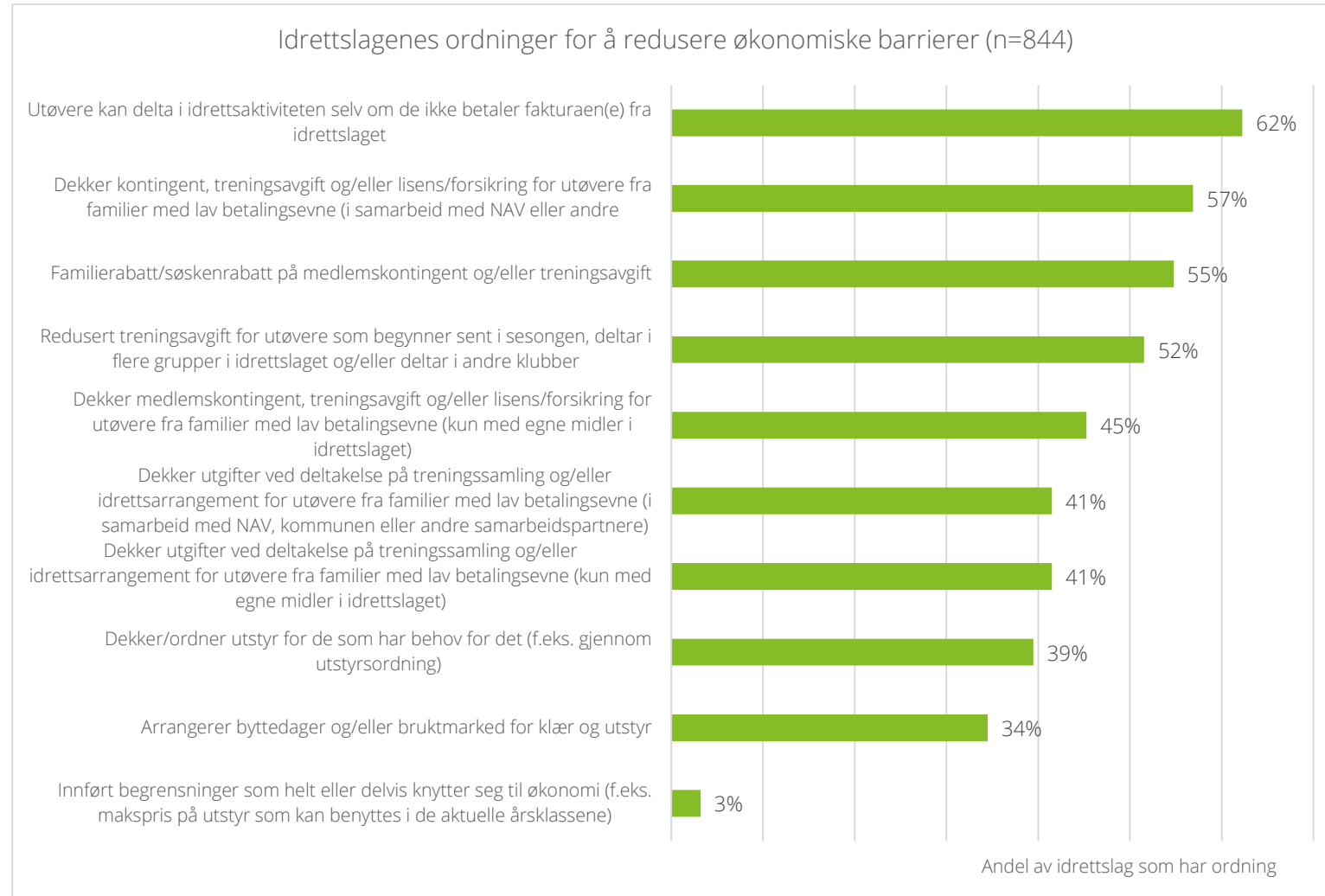
ANNEN STØTTE FRA KOMMUNEN er kommunale bidrag til idrettslagene. Omfang og sum av støtte varierer blant landets kommuner. Mens enkelt kommune tilbyr både grunnstøtte, medlemsstøtte og driftstøtte øremerket spesifikke anlegg, har andre kommuner begrenset med økonomisk bidrag inn i barne- og ungdomsidretten.

STIFTELSE som Gjensidigestiftelsen, Sparebankstiftelsen DNB, og de ulike SparteBank1 Stiftelsene har utlysninger knyttet til gjennomføringsperioden og målgruppe. Dette kan f.eks. være aktiviteter som skal gjennomføres i sommerferien, tiltak for å sikre inkludering og mangfold, o.l. idrettslag r må søke på de spesifikke utlysningene for å motta midler fra stiftelsene.

«EKSTRAINNSATS FOR DELTAGELSE» omfatter ekstra tilskudd i 2023 og 2024 for å bidra til at alle barn og ungdom (6-19 år) skal ha like muligheter til å delta i medlemsbaserte lag og foreninger som driver idrett eller fysisk aktivitet. Midlene ble fordelt over hele landet til geografiske områder der sosio-økonomiske forskjeller er store.

Tiltak i idrettslagene for å motvirke økonomi som barriere for deltakelse

Flertallet av idrettslagene har ulike ordninger for å sikre at barn og unge får delta uavhengig av økonomi

Respondentene i spørreundersøkelsen ble spurt om de hadde ulike ordninger eller tiltak for å redusere økonomiske barrierer for deltakelse for barn og unge. Flertallet av respondentene oppgir at de har dette i en eller annen form. Størst andel svarer at utøvere får delta selv om de ikke betaler medlemskontingent og/eller treningsavgift.

Dette gjenspeiles i intervjuer og innspillmøter, hvor det fremgår at idrettslagene har høy terskel for å avise barn og unge selv om fakturaene ikke er betalt. Det fremstår ikke som at dette er formelle retningslinjer som idrettslagene har, men heller som en form for uformell tilpasning i de tilfellene der det er aktuelt.

Av mer formelle ordninger er det størst andel som oppgir at de dekker ulike former for utgifter i samarbeid med Nav eller andre offentlige instanser, samt familie- eller søskenrabatt på avgifter til idrettslaget.

40 prosent oppgir at de har ulike former for utstyrsordninger, eksempelvis utlån eller bruktmarked.

A group of young soccer players in blue jerseys and white shorts running on a grassy field. The image is slightly blurred, emphasizing motion. A white text box is overlaid on the bottom left.

DEL 3

**KOSTNADER OG KOSTNADSDRIVERE
I DE UTVALGTE GRENENE**

4. Basketball

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for baskett knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i basketball

Reiseutgifter utgjør en stor kostnadskomponent som idrettslagene opplever det vanskelig å redusere

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for basketball har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise, og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

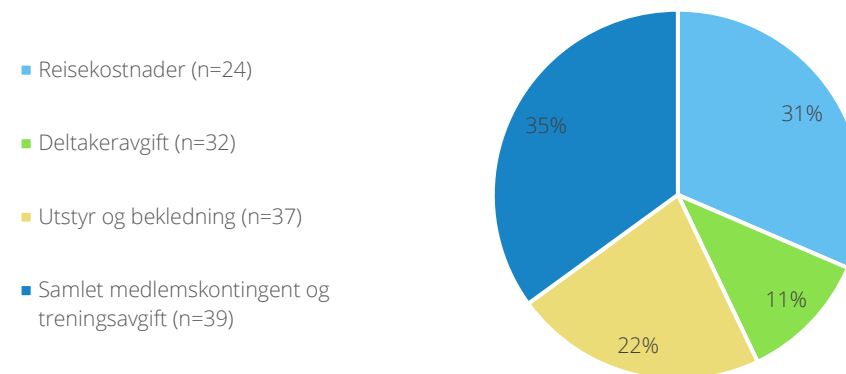
- Median 9-åring (samlede utgifter): 3150 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 4329 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 6500 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 7311 kroner

I begge årsklasser som har inngått i undersøkelsen utgjør medlemskontingent og treningsavgift, samt reisekostnader de største kostnadene.

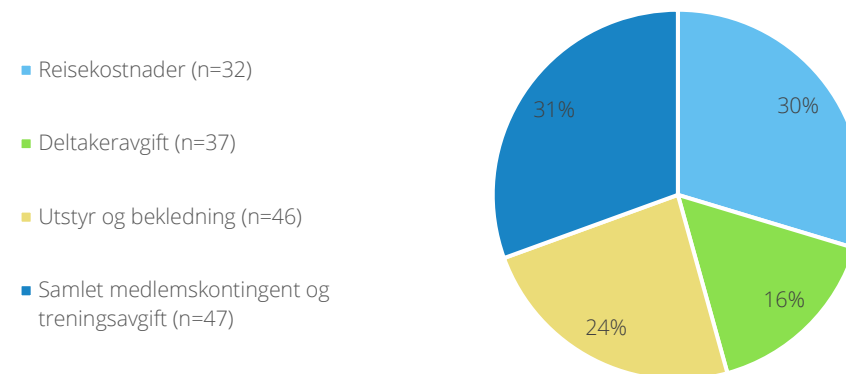
Det er i både intervjuer og innspillsmøter vist til at lagene ofte må reise relativt langt, og gjerne også med overnatting, i forbindelse med kamper og turneringer. Det opplyses videre at det er gjort forsøk i å holde antall reisedøgn nede ved å for eksempel sette opp flere kamper når et idrettslag først befinner seg i en region. Det opplyses for øvrig at de nå har valgt å gått bort i fra dette da det oppleves belastende for utøverne å spille flere kamper innenfor et kort tidsrom.

Når det gjelder utstyr vises det til at dette først og fremst knytter seg til sko, men også at det generelle prisnivået på relevant utstyr, herunder basketball, har hatt en vesentlig prisstigning de senere årene.

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åring innen basketball

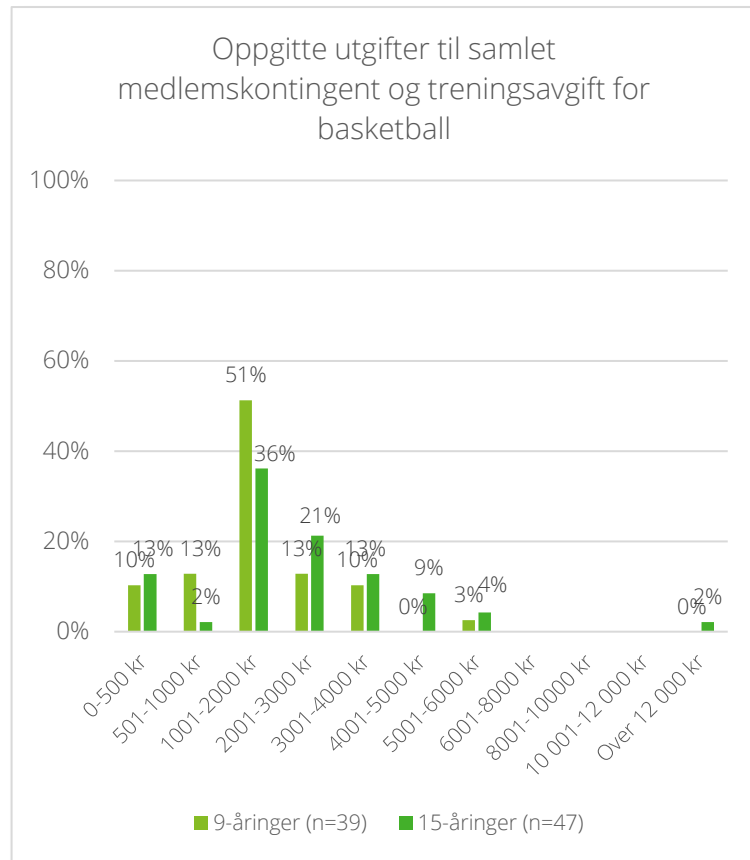
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åring innen basketball

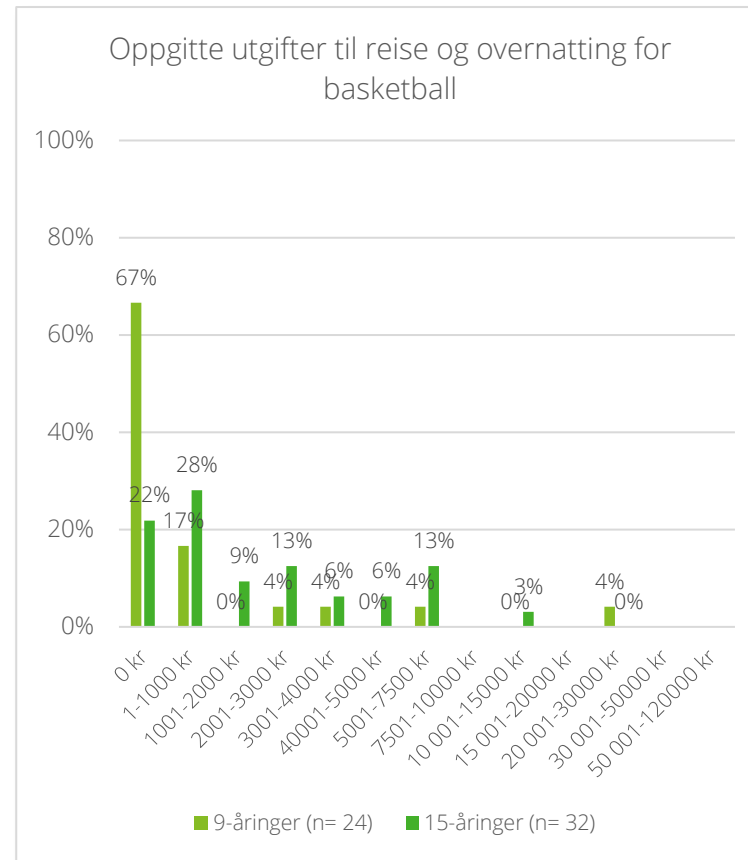
Kostnader for deltakelse i basketball

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader basketballagene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

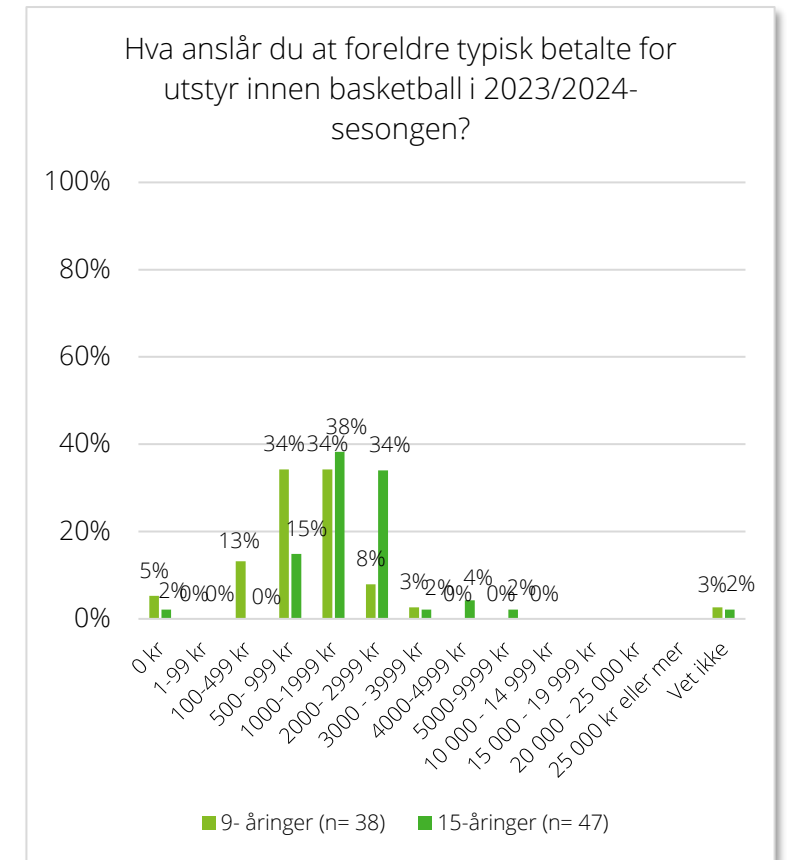
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for basketballagene

Trenerutgifter utgjør den største kostnaden for et flertall av idrettslagene, drevet av mangel på kvalifiserte trenere i idretten

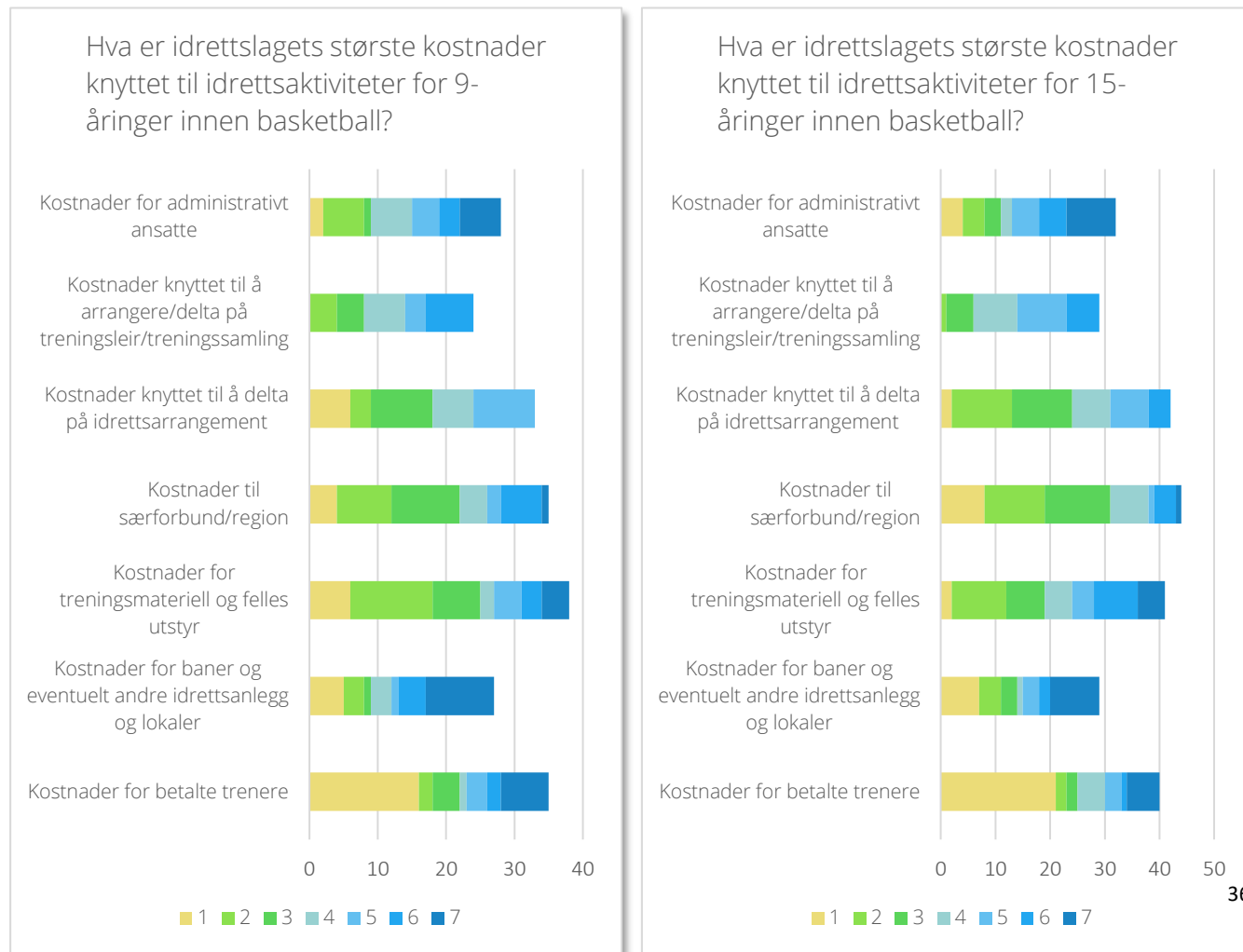
Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

For begge aldersklasser er det flest idrettslag som oppgir utgifter til betalte trenere som den største kostnaden.

Det er i innspillsmøtet vist til at basketballtrenere er mangelvarer i Norge, noe som medfører at trenerne vet at de er etterspurt, og at idrettslagene er villige til å betale. Det er videre opplyst at basketball har hatt en stor økning i antall deltakere de senere årene, men at antallet trenere i liten grad har økt.

Anlegg har også vært et sentralt tema blant de intervjuede idrettslagene og i innspillsmøtet. Særlig er da manglende tilgang til haller, samt ulik praksis i kommunene for bruk og utleie av haller tema som har kommet opp.

Kostnader til særforbund/region er også oppgitt som en sentral kostnad for begge årsklasser. Undersøkelsen gir ikke grunnlag for å vurdere hva som ligger i kostnadene til særforbund/region, men en hypotese er at dette blant annet kan knytte seg til lisenskostnader.

5. Fotball

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for fotball knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i fotball

Ulike modeller for medlemskap i klubbene kan påvirke prisen for deltakelse i fotball

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for fotball har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise, og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åringer (samlede utgifter): 3350 kroner
- Gjennomsnitt 9-åringer (samlede utgifter): 3805 kroner
- Median 15-åringer (samlede utgifter): 7125 kroner
- Gjennomsnitt 15-åringer (samlede utgifter): 8139 kroner

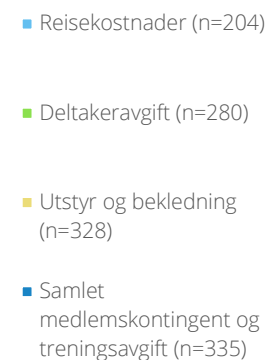
I begge aldersklassene oppgis utstyr og bekledning og medlems- og treningsavgift som de største utgiftskategoriene.

Det er i innspillsmøte vist til at klubbene ofte har mange ulike modeller for medlemskap, avhengig av aktivitetsnivå, som påvirker prisen på tilbudet og kan gjøre at noen klubber er vesentlig dyrere enn andre.

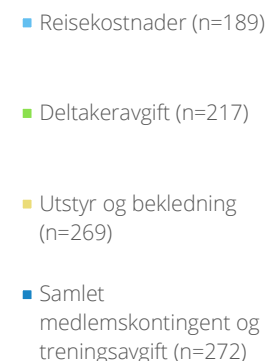
Videre er det pekt på at utgifter knyttet til reise varierer med geografi og at det enkelte steder kan innebære svært mye reising i forbindelse med seriespill for 15-åringer. I de yngre aldersklassene er det beskrevet eksempler på at kampoppsett er lagt opp til at klubber som ligger i nærheten av hverandre spille mot hverandre.

Når det gjelder utstyr vises det til at dette først og fremst knytter seg til sko, og at det er tendenser til et økt press på utstyrssiden de senere årene.

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringer innen fotball

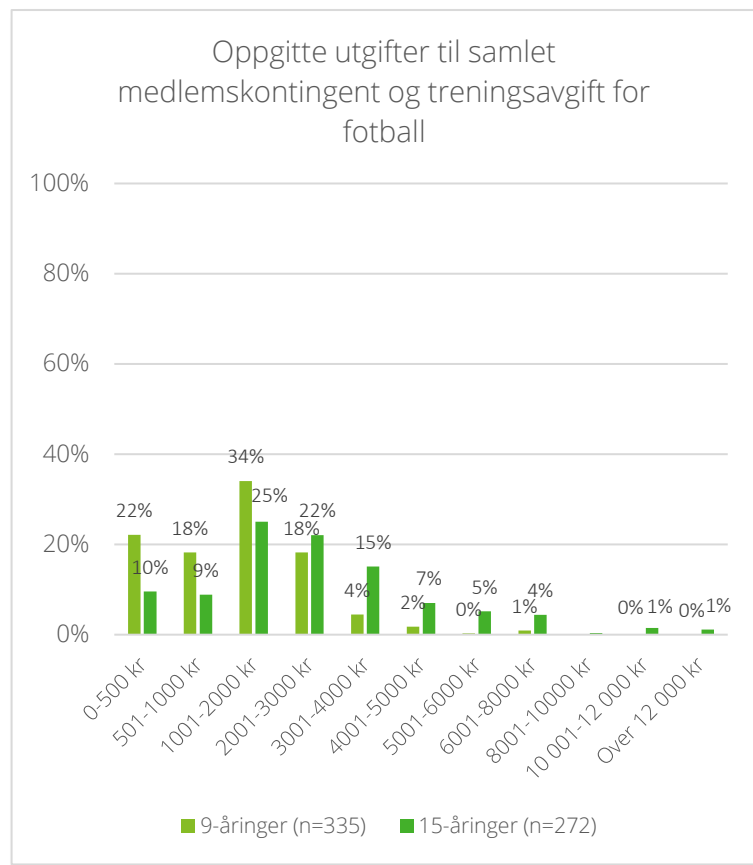
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringer innen fotball

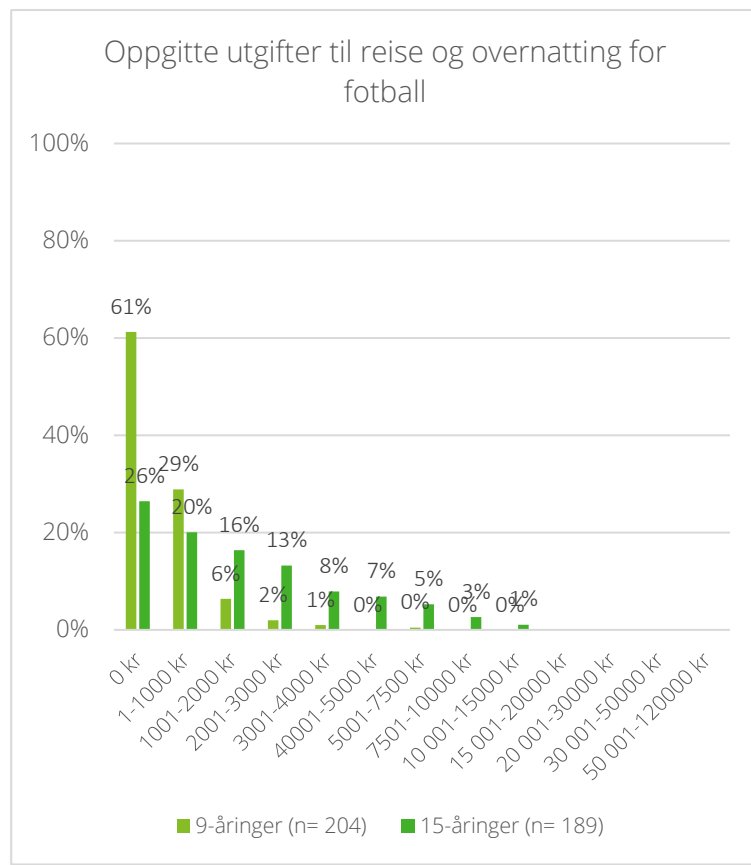
Kostnader for deltakelse i fotball

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader fotballklubbene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

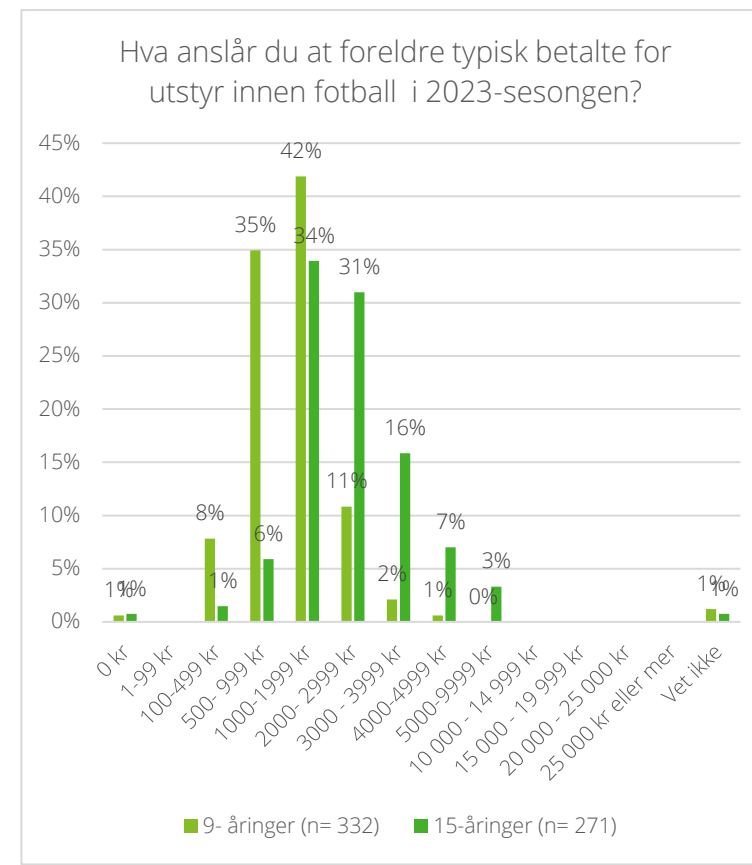
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for fotballklubbene

Anlegg oppgis som største kostnad, hvor klubbene peker på kommunale ulikheter i tilgang og kostnader

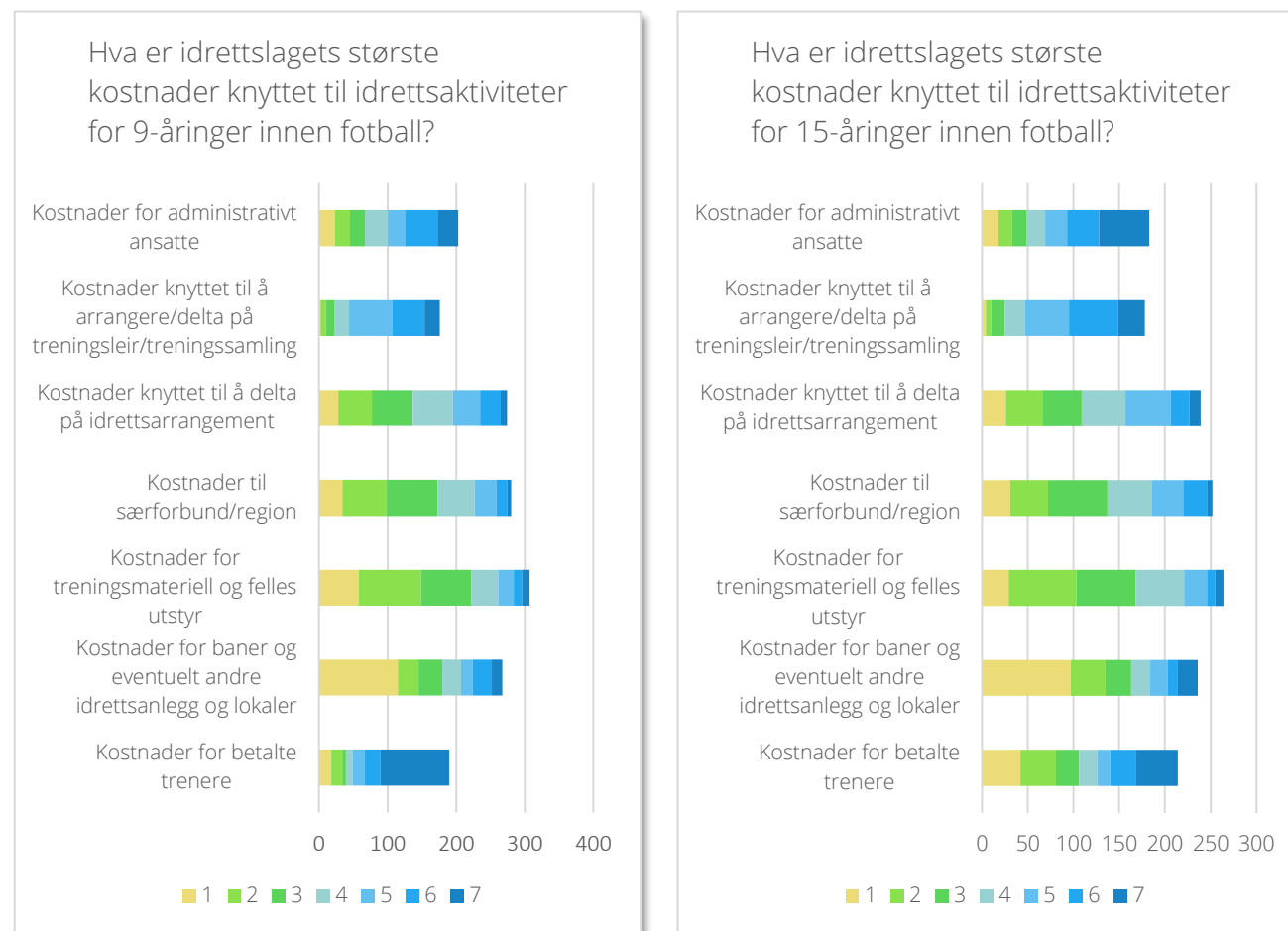
Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

Anlegg er oppgitt som den største kostnaden i begge årsklasser, etterfulgt av kostnader for treningsmateriell og felles utstyr.

Når det gjelder anlegg er det i innspillsmøtet pekt på at utbygging av kunstgressbarer er en viktig kostnadsdriver i fotballen. Videre vises det til at det er forskjeller mellom kommunene når det gjelder tilgang til og kostnader for bruk av anlegg.

Det er i innspillsmøtet pekt på tendenser til en viss økning i andelen lønnede trenere på ungdomsnivå som også påvirker utgiftene for medlemmene.

Det er i innspillsmøtet også beskrevet andre kostnader som ikke eksplisitt fremgår av figuren, for eksempel til dommere, gebyrer ved manglende oppmøte i kamp, og kursing av trenere. Det beskrives en tils dels krevende balansegang mellom å øke kvalitet i tilbudet og spillerutvikling på den ene siden, og det å holde kostnadene nede på den andre siden.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

6. Friidrett på bane

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for friidrett på bane knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i friidrett på bane

Friidrettslagene opplever at det har blitt dyrere å reise, noe som spesielt påvirker kostnadene til ungdomsutøverne

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for friidrett på bane har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise, og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åring (samlede utgifter): 1550 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 2082 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 4050 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 6645 kroner

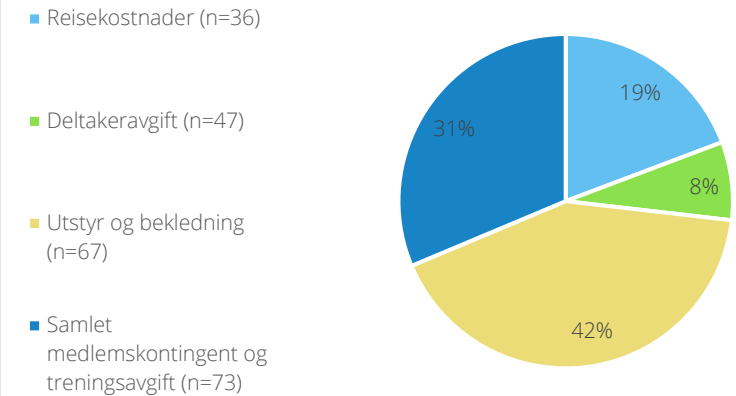
Analysen viser at utstyr oppgis som den største utgiftskomponenten for 9-åringene, mens reiseutgifter oppgis som den største utgiften for 15-åringene.

Utstyr er ikke pekt på som en vesentlig utfordring i innspillsmøtet og intervjuer, men det nevnes at det enkelte steder er innført forbud mot bruk av piggsko i de yngste aldersklassene for å unngå utstyrspress.

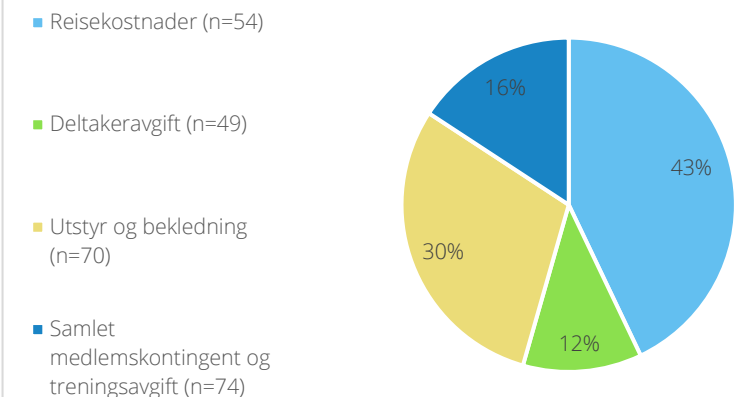
I innspillsmøtet og intervjuer er det vist til at kostnadene knyttet til reising har økt merkbart de senere årene. Flere viser til at det særlig i de eldre årsklassene er få utøvere og ofte lav oppslutning om lokale stevner, noe som medfører større omfang av reising. Videre har friidrettsforbundet selv gjennomført undersøkelser som viser at omfanget av, og utgiftene til, treningssamlinger og reise har økt.

I innspillsmøtet ble det også pekt på behov for tydeligere føringer knyttet til startkontingent, da dette i dag er opp til arrangøren å fastsette og det er store variasjoner i nivåene og praksis.

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringene innen friidrett

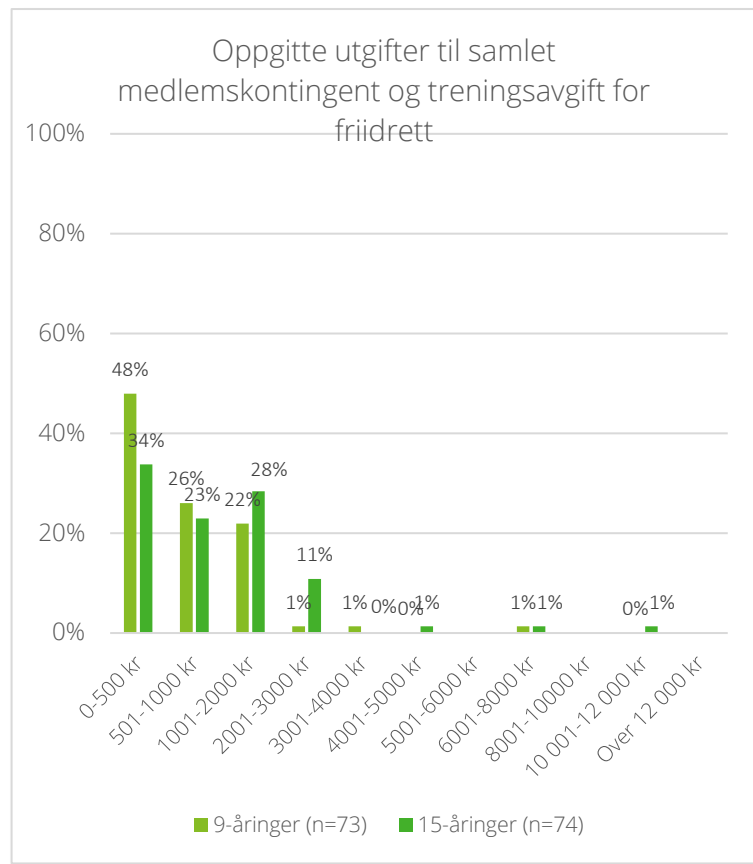
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringene innen friidrett

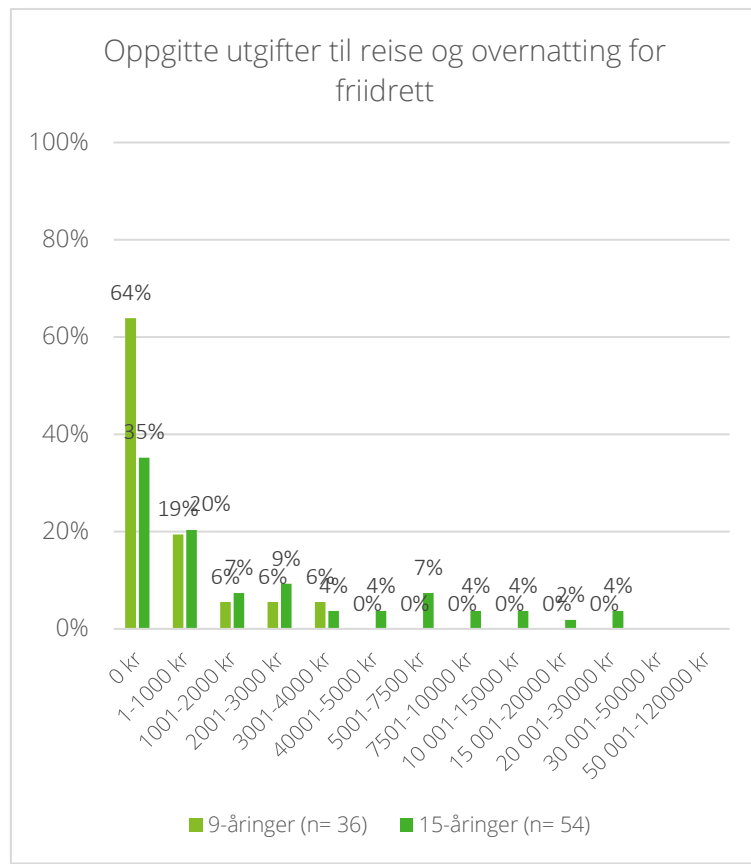
Kostnader for deltakelse i friidrett på bane

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader friidrettslagene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

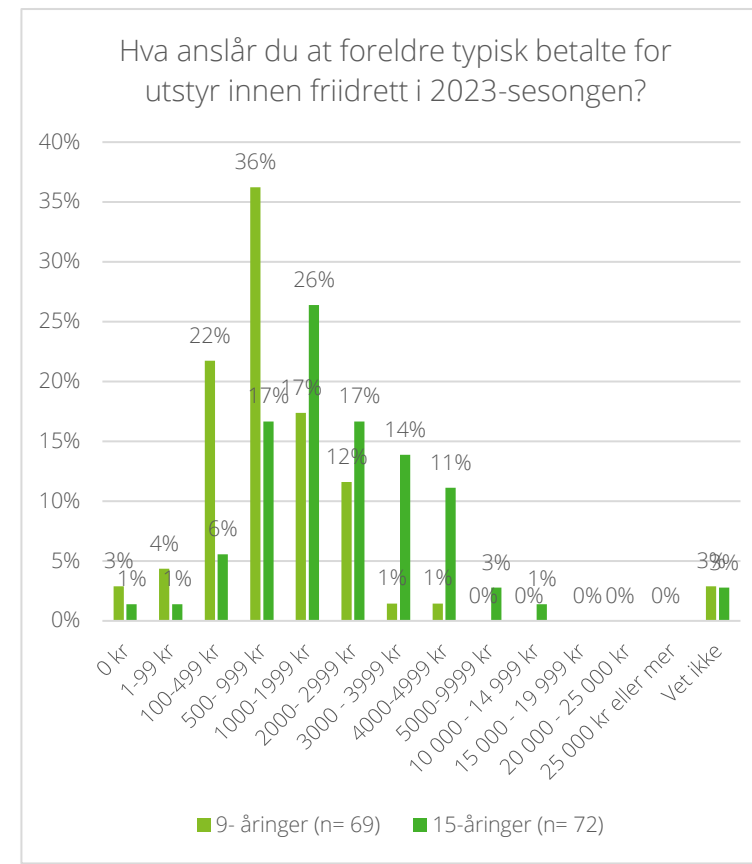
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for idrettslagene i friidrett på bane

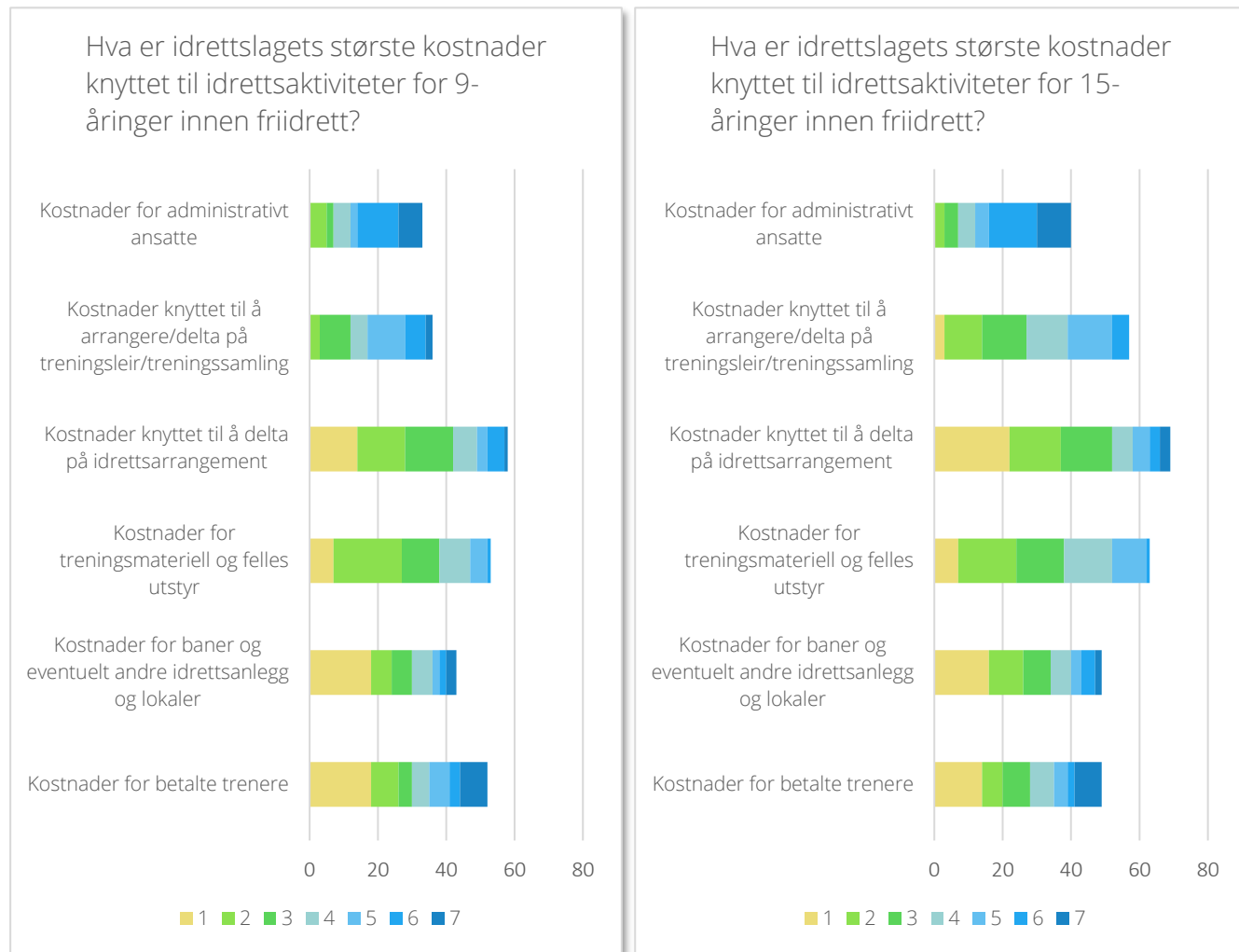
Idrettslagene trekker frem flere kostnadsdrivere som viktige

Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

Figuren viser at det er flere kostnadskategorier som fremheves av respondentene, herunder anlegg, betalte trenere, og deltakelse i idrettsarrangement.

I innspillmøter og i intervjuer med idrettslagene er det flere som peker på utfordringer knyttet til anleggssituasjonen og tilgang til anlegg, spesielt når det gjelder innendørs anlegg til vinterbruk. Her er det blant annet påpekt at det er mangel på slike anlegg i nord, noe som kan medføre mye reising for utøvere på konkurransenivå på vinterstid.

Det er også vist til høye leiekostnader for anlegg, samtidig som dette fordeles på stadig færre utøvere.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

7. Golf

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for golf knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i golf

Deltakelse i golf beskrives som rimeligere enn mange tror for barn, men kostbart for ungdom som ønsker å satse

Klubbene som har svart på spørreundersøkelsen for golf har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

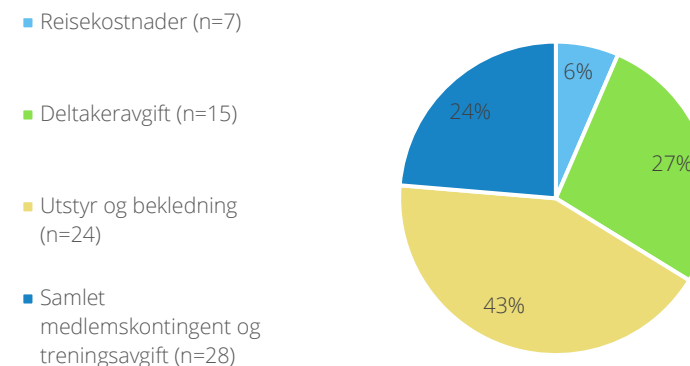
- Median 9-åring (samlede utgifter): 1713 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 3359 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 5000 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 9163 kroner

Analysen viser at utstyr oppgis som den største utgiftskomponenten for 9-åringene, mens reiseutgifter oppgis som den største utgiften for 15-åringene. Nivåene på disse utgiftene er gjengitt på neste side. Det bemerkes at antallet respondenter for flere av spørsmålene er lavt, og at dataene derfor må tolkes med forsiktighet.

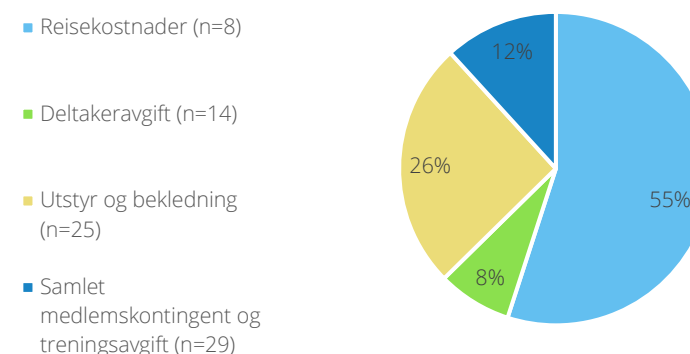
I innspillmøtet og intervjuer med golfklubber vises det til at golf er en voksende idrett blant barn og unge, særlig blant ungdom fra 13år og oppover. Flere viser til at mange har inntrykk av at golf er en langt dyrere idrett enn det ofte er for barn og unge, og at kostnadsnivået for barn er lavere enn mange tror som følge av blant annet utlån av utstyr, gruppetreninger for barn og unge, og aktivt arbeid med trenerutvikling.

Samtidig beskrives det at når man som ungdom bestemmer seg for å satse kan det gå fort fra å være relativt rimelig til å bli svært kostbart å delta, blant annet som følge av reise til viktige konkurranser, utgifter til utstyr og profesjonelle trenere. Rankingsystemet i idretten er pekt på som en av årsakene til dette, der deltakelse i visse konkurranser er påkrevd for å kunne kvalifisere til deltakelse på høyere nivå. For å kunne ta delta i dette er man gjerne avhengig av å ha en familie med evne og ressurser til å stille opp.

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åring innen golf

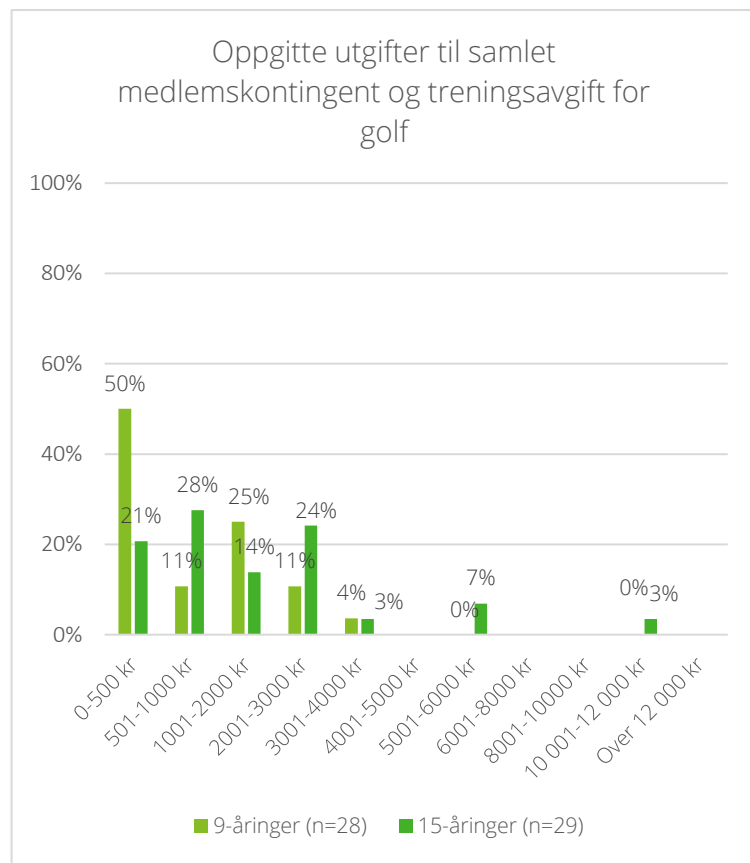
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åring innen golf

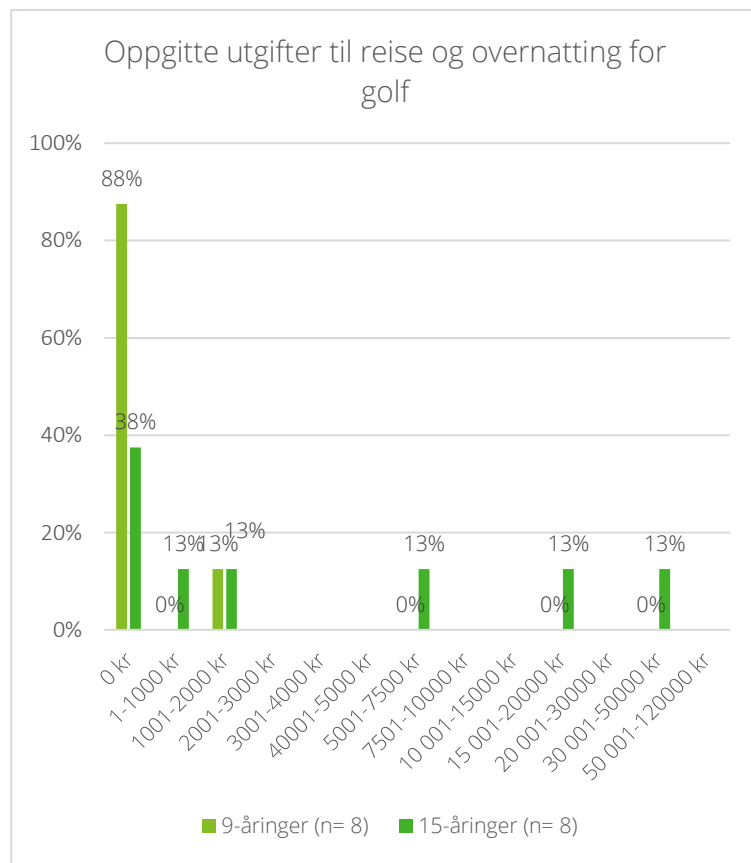
Kostnader for deltakelse i golf

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader golfklubbene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

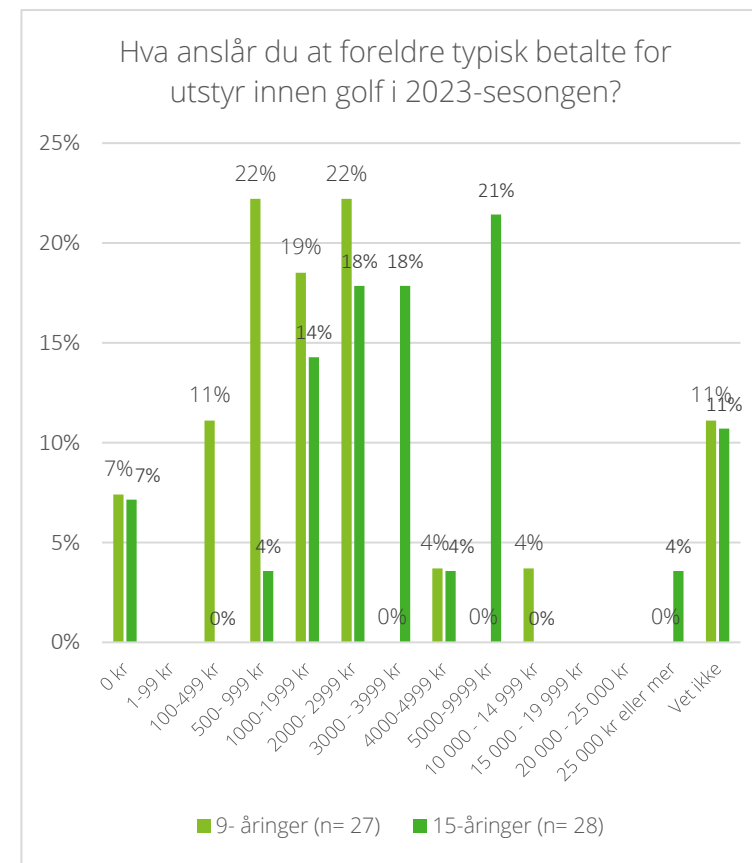
Medlems- og treningskontingent

Reisekostnader

Utstyrskostnader

Kostnader for golfklubbene

Kostnader til betalte trenere peker seg ut som den største kostnaden for begge årganger

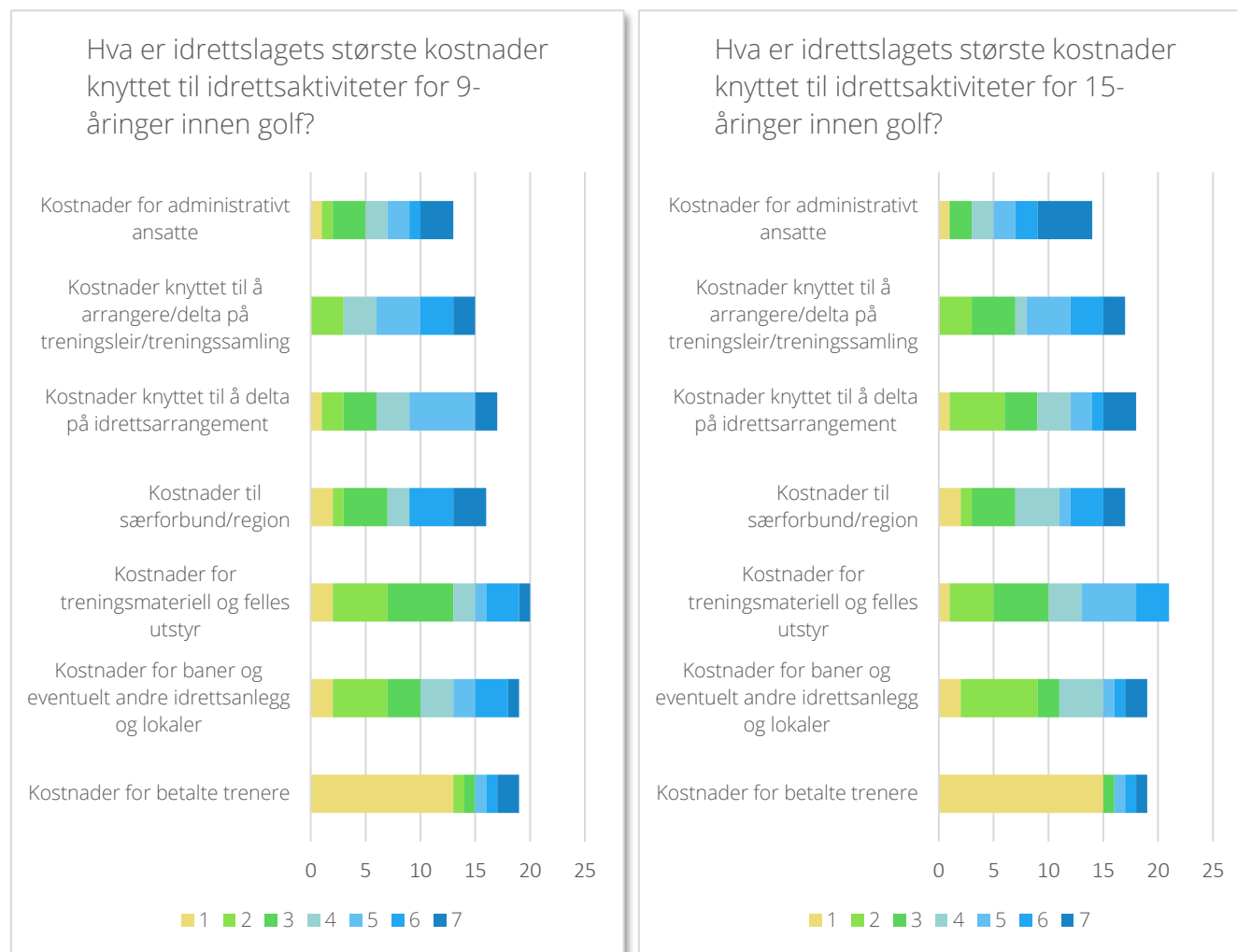
Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre. Det bemerkes at antallet respondenter for flere av spørsmålene er lavt, og at dataene derfor må tolkes med forsiktighet.

Kostnader til betalte trenere peker seg ut som den viktigste kostnaden for golfklubbene som har svart på undersøkelsen.

Det er i innspillsmøtet vist til at golfforbundet de senere årene har jobbet systematisk med trenerutvikling. Dette innebærer at det nå er tilgang til flere nivåer av trenere enn tidligere og at kostnadene til betalte trenere derfor trolig er lavere enn før.

Videre er det vist til at mange golfanlegg drives av kommersielle tredjeparter, og at dette kan være en kostnadsdriver som følge av blant annet konkurranse om tilgang til baner.

Det beskrives at golf har mindre tradisjon for å drives og organiseres som ordinære idrettslag, og at det blant annet er mindre tradisjon for dugnad enn i andre grener. Dette pekes på som et mulig utviklingsområde for å redusere kostnadene ved deltakelse.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

8. Gym og turn

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for gym og turn knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i gym og turn

Det er store forskjeller på kostnadsnivået for bredde- og konkurranseidrett i gym og turn

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for gym og turn har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åring (samlede utgifter): 2340 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 3029 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 3581 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 9144 kroner

Figurene til høyre gir en indikasjon på hvordan de samlede utgiftene fordeler seg på de ulike utgiftskategoriene. Analysen viser at medlems- og treningskontingent oppgis som den største utgiftskomponenten for 9-åringene, mens reiseutgifter oppgis som den største utgiften for 15-åringene.

I innspillmøtet og intervjuer beskrives gym og turn som en idrett som er tilgjengelig for de aller fleste på breddenivå, men at det er svært store forskjeller i kostnadsnivå på bredde og konkurranse. For eldre barn og ungdom som ønsker å konkurrere og satse beskrives det til dels høye utgifter til både reise og utstyr/turndrakter. Det er pekt på at mange ønsker å konkurrere internasjonalt tidlig, noe som kan være svært kostbart.

Det er også vist til at enkelte arrangører ønsker å øke deltakeravgiftene i sine konkurranser, da dette er en viktig inntektskilde for idrettslagene, noe som kan bidra til å øke utøvernes utgifter.

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringene innen gym og turn

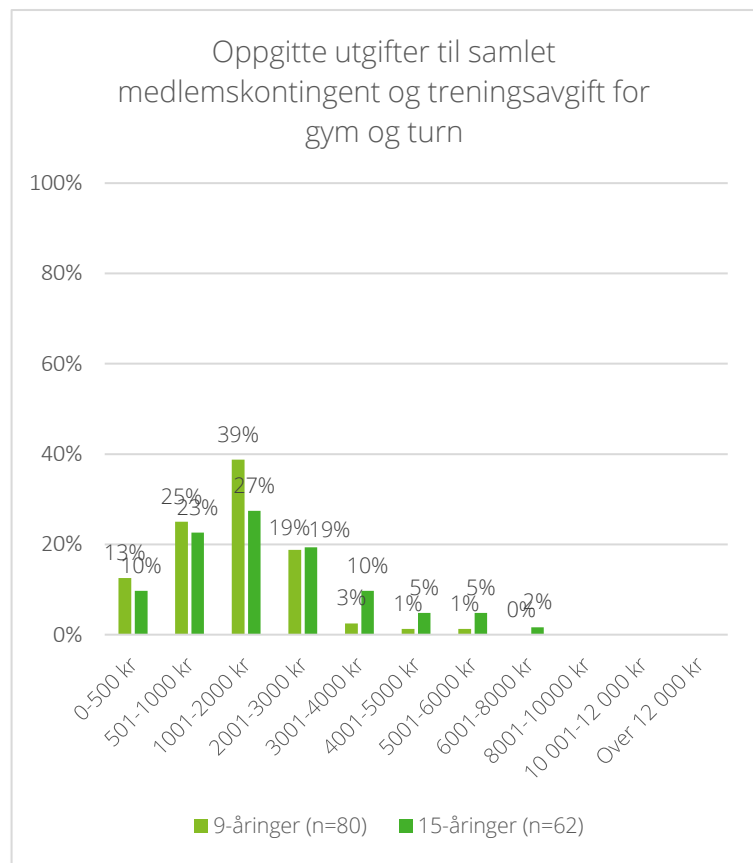
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringene innen golf

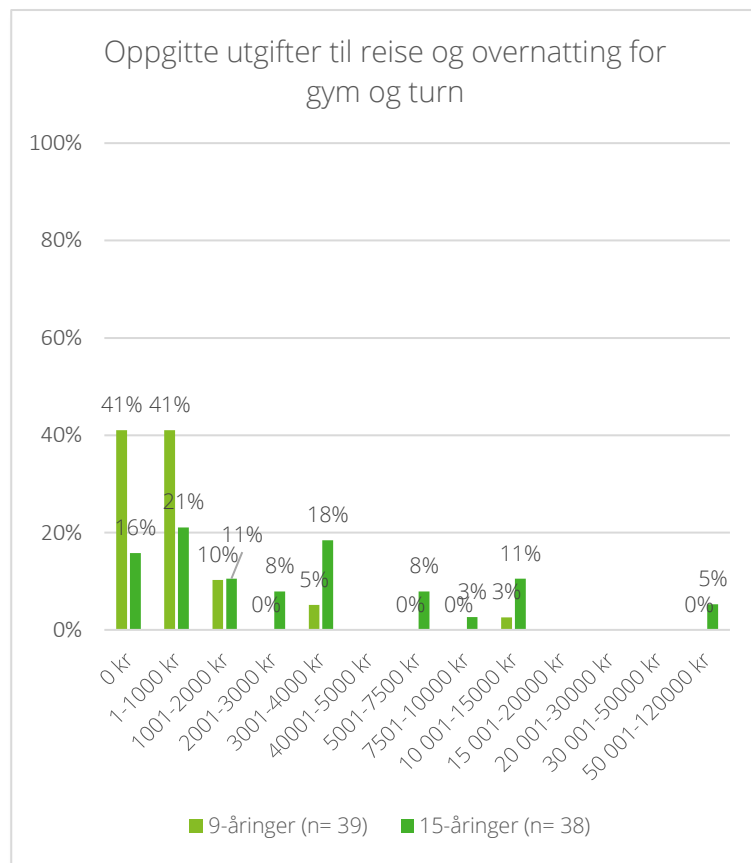
Kostnader for deltakelse i gym og turn

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader idrettslagene i gym og turn har oppgitt for deltakelse for barn og unge

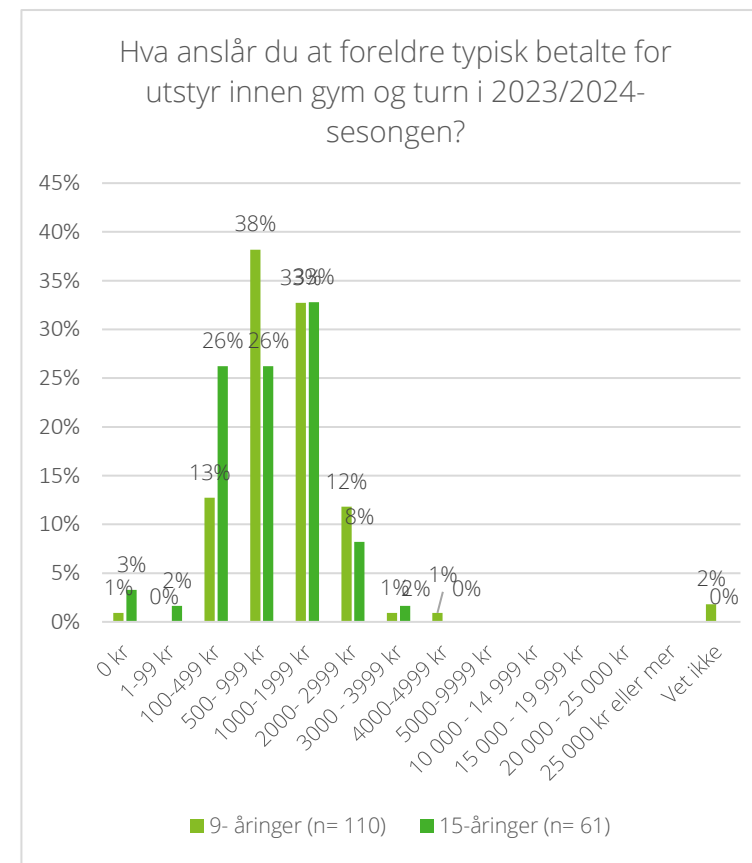
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for idrettslagene i gym og turn

Kostander til betalte trenere peker seg ut som den største kostnaden for begge årganger

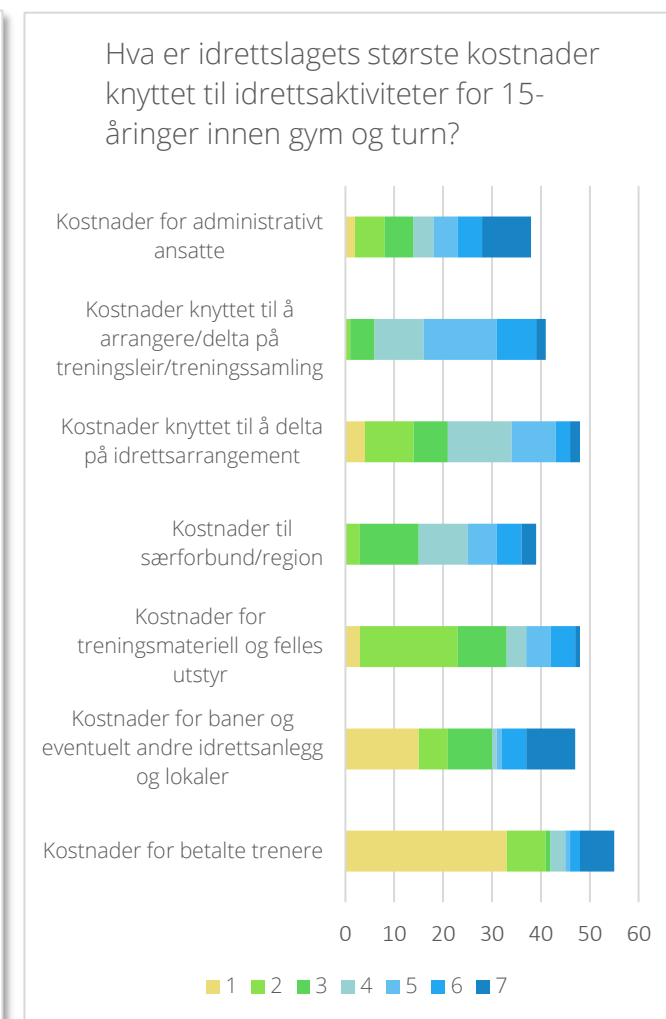
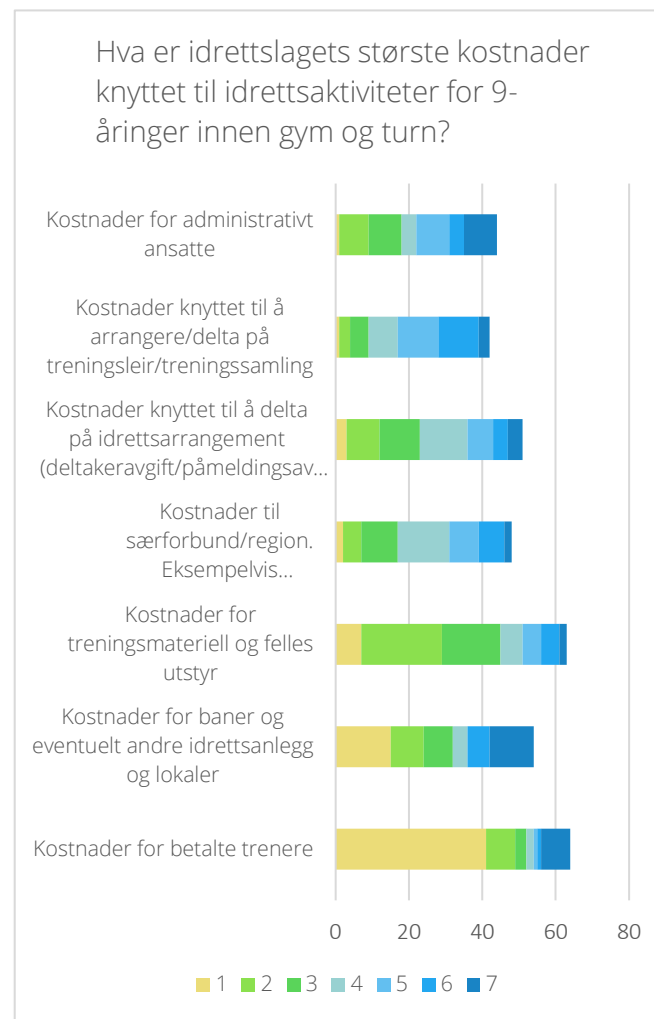
Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

Kostnader til betalte trenere peker seg ut som den viktigste kostnaden for begge årsklasser. Det er i intervjuer og innspillsmøter vist til at det er fastsatte kompetanse- og sikkerhetskrav for trenere i turn, og at det blant annet derfor er behov for å betale trenere som oppfyller disse kravene. Flere har også vist til at idrettslagene sliter med å få tak i kvalifiserte trenere, og at disse ofte må hentes fra utlandet.

Kostnader til anlegg og til treningsmateriell og felles utstyr oppgis som de øvrige viktigste kostnadene for idrettslagene.

I intervju og innspillsmøter er det vist til at ca 100 av forbundets 400 medlemslag trener i turnhall, og at ca 30 prosent av disse eier hallen selv. Dette innebærer høye kostnader både i form av investering og drift. Øvrige idrettslag trener i gymsaler som leies. Det vises til at dette innebærer at utstyret som trengs må fraktes eller pakkes opp og ned hver gang det brukes, noe som resulterer i høy slitasje på utstyret.

Generelt er det vist til at turn er en idrett som krever mye stort og dyrt utstyr, og at dette er en stor kostnadsdriver for idrettslagene. Det beskrives at utviklingen på utstyrsfronten går raskt, samtidig som det er et stort etterslep på å ha tilfredsstillende utstyr i hallene.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

9. Håndball

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for håndball knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i håndball

Reise i forbindelse med seriespill og turneringer oppleves som en viktig kostnadsdriver for ungdom i håndball

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for håndball har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åring (samlede utgifter): 3220 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 3653 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 7142 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 9942 kroner

For 9-åringene er de ulike utgiftskategoriene relativt jevnt fordelt, med medlems- og treningsavgift som den største andelen, mens det for 15-åringene er reisekostnadene som har høyest andel.

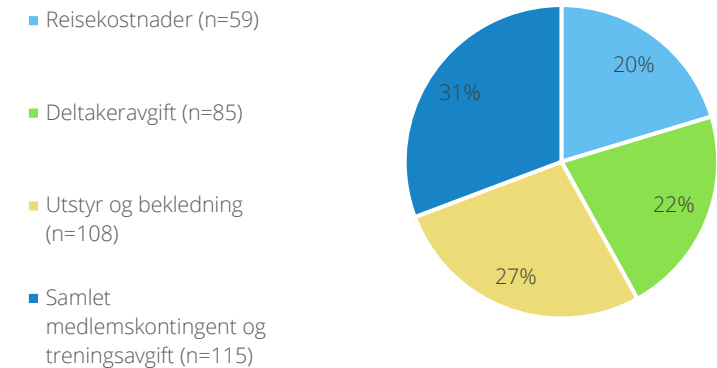
Håndball er den grenen med høyest lisensavgift av grenene som inngår i undersøkelsen. Denne kostnaden kommer i tillegg til utgiftene som inngår i figuren. Det er i innspillsmøte vist til at dette henger sammen med nivået på skadeutbetalinger.

Flere viser til at utgiftene knyttet til reise og seriespill, og til deltakelse i cuper og arrangementer har økt. Enkelte peker på at det ofte påløper ekstrautgifter i forbindelse med cuper i form av ulike tilbud, deltakerpakker og opplevelser som lagene kan melde seg på. For å imøtekomme eventuelle skjevfordelinger i reisekostnader er det i enkelte serier, som f.eks. Bringserien, satt opp en fordelingsnøkkel hvor reise- og dommerutgifter fordeles likt mellom alle deltakende lag.*

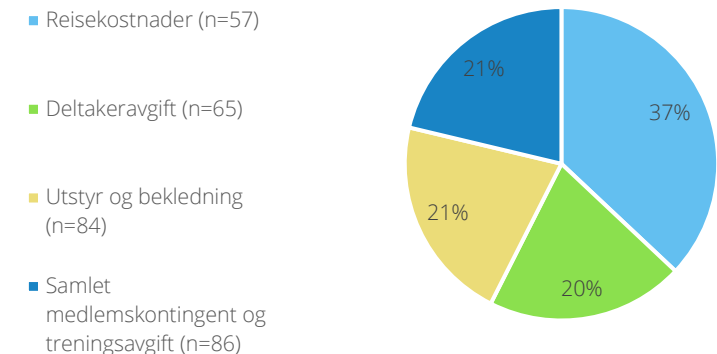
Når det gjelder utstyr er det vist til at det kan oppstå utfordringer for eksempel ved bytte av sponsor hvis det innebærer at mye tøy må skiftes ut eller ikke kan gå i arv. Samtidig er det vist til eksempler på tiltak for å motvirke dette, for eksempel at sponsormerker ikke trykkes på shorts eller lignende.

*Bestemmelser for Bringserien 2023/24 | handball.no

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringene innen håndball

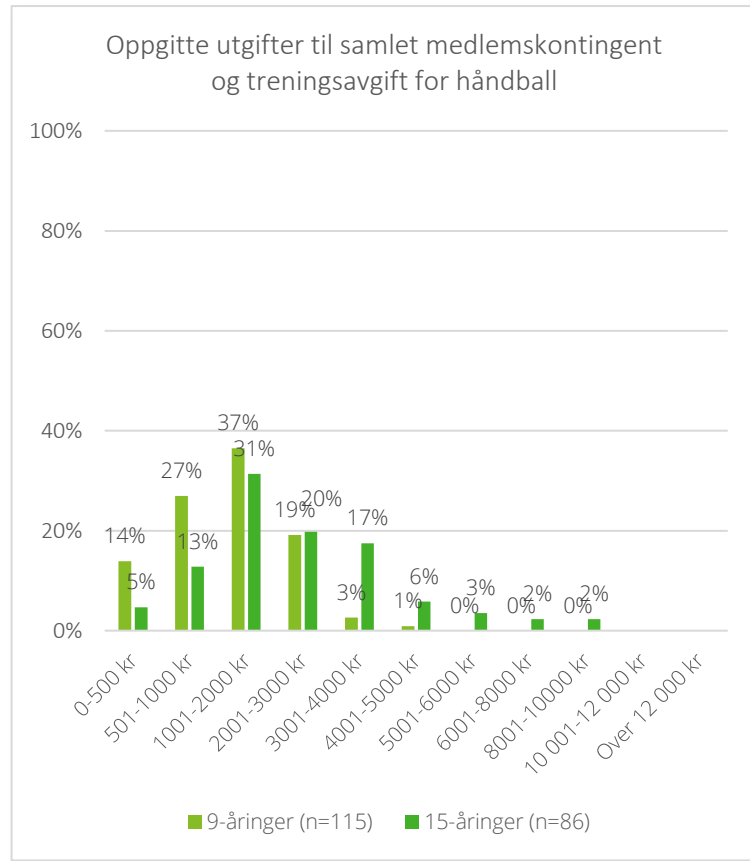
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringene innen håndball

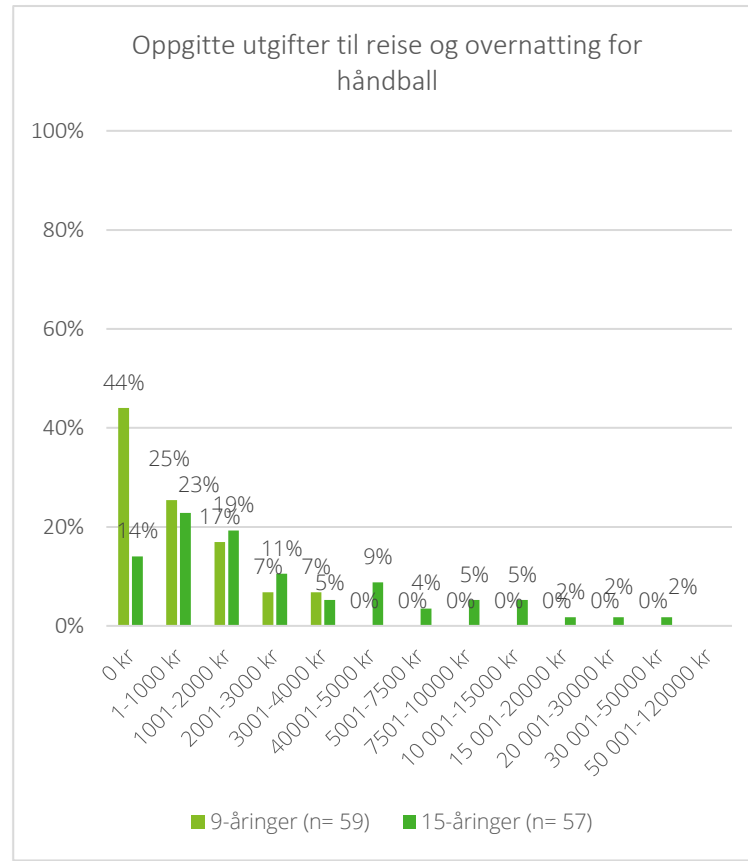
Kostnader for deltakelse i håndball

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader håndballagene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

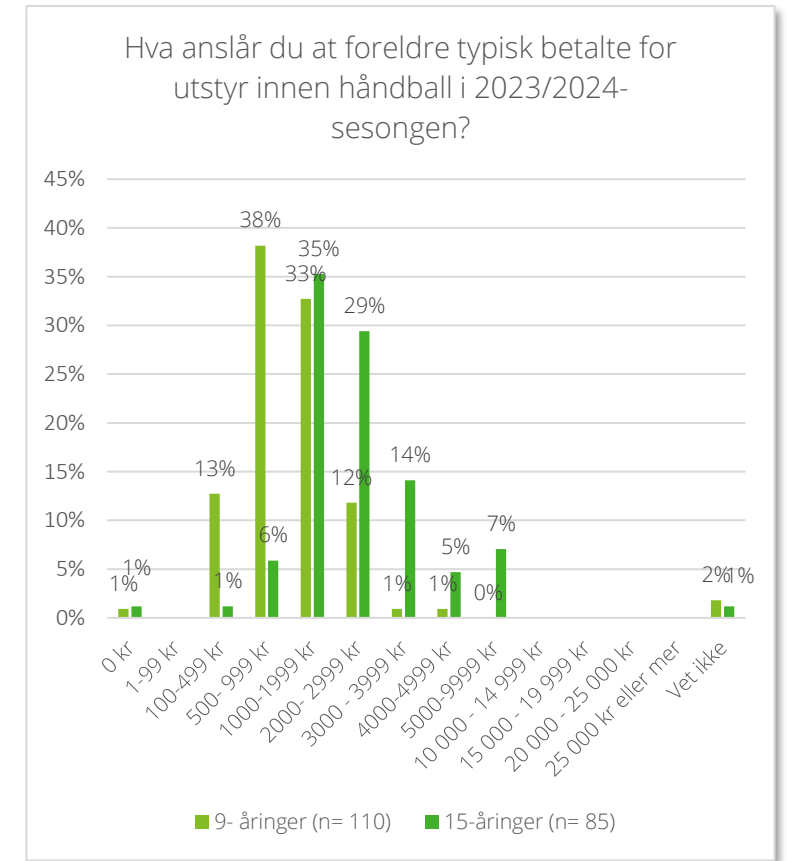
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for klubbene i håndball

Anleggsleie beskrives som en svært sentral kostnad for håndballklubbene

Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

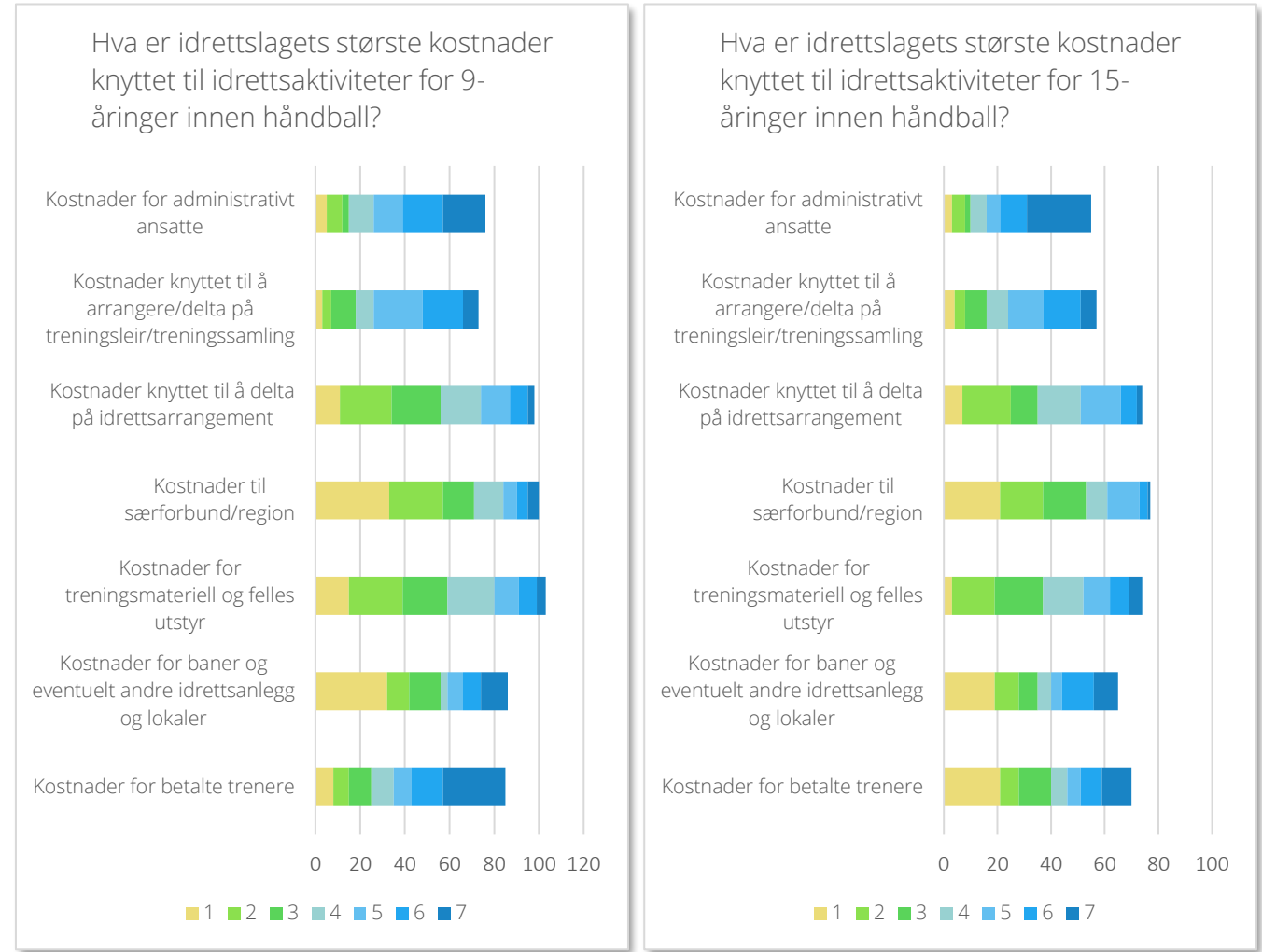
For begge aldersklasser peker kostnader til baner og til særforbund/region seg ut som viktige kostnadsdrivere. Undersøkelsen gir ikke grunnlag for å vurdere hva som ligger i kostnadene til særforbund/region, men en hypotese er at dette knytter seg til lisenskostnader.

For 15-åringene oppgis også betalte trenere som en viktig kostnad for idrettslaget.

Dette gjenspeiles i innspillmøter og intervjuer, hvor kostnader knyttet til anlegg trekkes frem som sentralt. Det er vist til store variasjoner mellom kommunene når det gjelder tilgang til og kostnader for anlegg, og at enkelte kommuner tar høye utleiepriser for å bruke haller.

Det er i denne sammenheng vist til at treningstid gjerne er gratis, mens det påløper leie for kamper i helgene. Delvis manglende tilgang til haller er vist til som en driver også for økte reisekostnader i tilfeller der lag må reise for å kunne trene.

Kostnader knyttet til deltakelse på idrettsarrangement er også oppgitt som en av de største kostnadene for idrettslagene. I intervju er det blant annet vist til at prisen for leie av buss har økt, og at priser for deltakelse i turneringer har økt.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

10. Langrenn

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for langrenn knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for å delta i langrenn

Utstyr er den klart viktigste utgiften knyttet til deltakelse i langrenn, men det beskrives en positiv endring de senere årene med flere tiltak for å redusere utøvernes utstørsbehov

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for langrenn har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åring (samlede utgifter): 2650 kroner
- Gjennomsnitt 9-åring (samlede utgifter): 3571 kroner
- Median 15-åring (samlede utgifter): 7975 kroner
- Gjennomsnitt 15-åring (samlede utgifter): 11 702 kroner

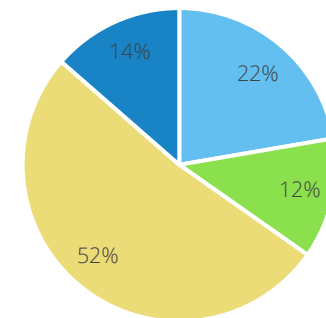
For både 9- og 15-åringene er utstyr den klart største utgiften knyttet til deltakelse. Samtidig beskrives det i innspillmøter at det har vært en endring til det bedre hva gjelder utstyr de senere årene, med blant annet mindre fokus på behovet for flere par ski, mer utbredt gjenbruk av utstyr, utlån av utstyr og mer felles smøring av ski i forbindelse med konkurranser. I forlengelsen av dette er det pekt på at det er en utbredt oppfatning av at langrenn er en dyr idrett å drive med, men at det er vesentlig billigere nå enn tidligere.

På den annen side er det i enkelt intervju pekt på at fluorforbudet i langrenn kan ha medført økte utgifter knyttet til utstyr som følge av behov for flere par ski.

Tilsvarende som i de øvrige grenene er det også i langrenn vist til at reiseutgifter har blitt høyere for ungdom som begynner å konkurrere på nasjonalt nivå, men at dette først slår inn for fullt fra 16 år. Enkelte har imidlertid pekt på en tendens til at kretsrennene mister noe oppslutning til fordel for nasjonale renn og cuper. For de yngre barna pekes det på at det er innført begrensninger med hensyn til at disse kun skal konkurrere innenfor sin skikrets.

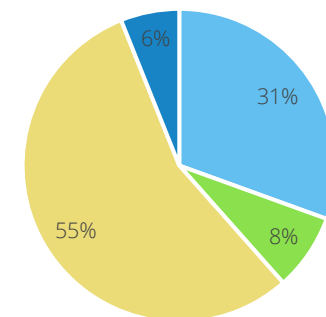
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringene innen langrenn

- Reisekostnader (n=64)
- Deltakeravgift (n=78)
- Utstyr og bekledning (n=118)
- Samlet medlemskontingent og treningsavgift (n=126)

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringene innen langrenn

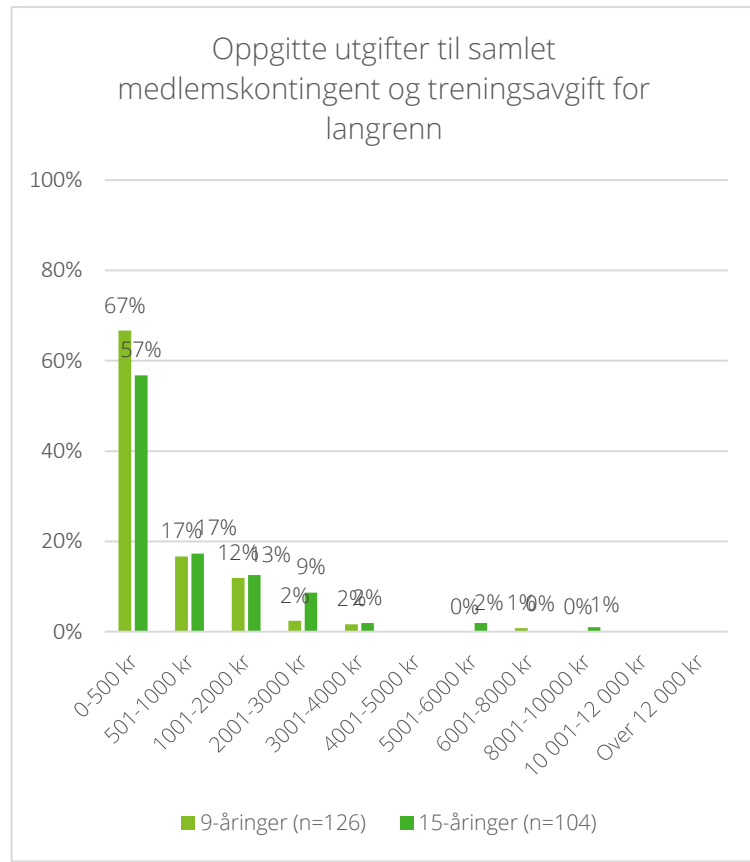
- Reisekostnader (n=66)
- Deltakeravgift (n=69)
- Utstyr og bekledning (n=90)
- Samlet medlemskontingent og treningsavgift (n=104)

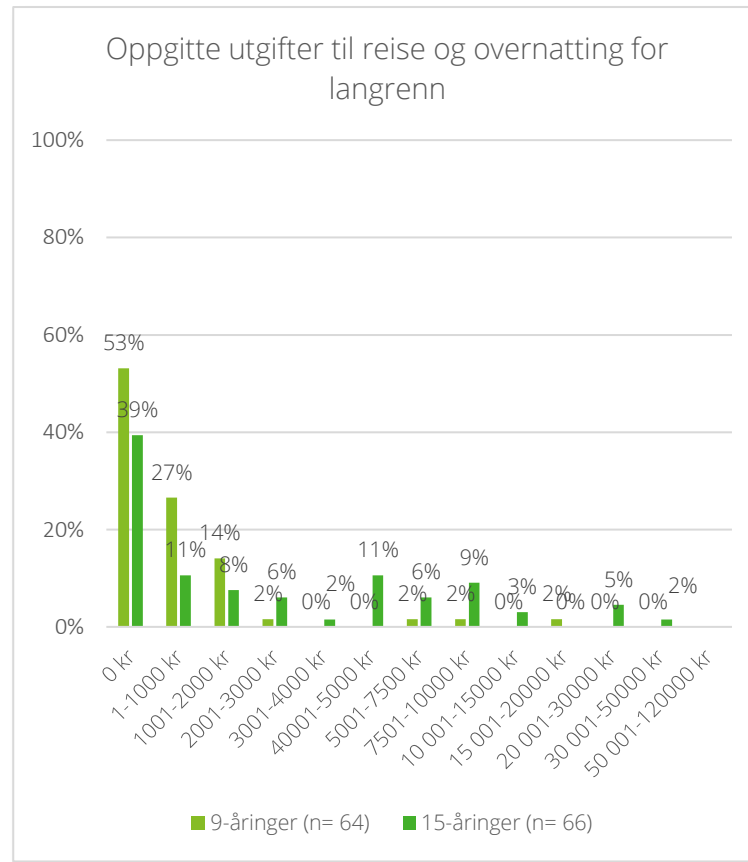
Kostnader for å delta i langrenn

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader langrennslagene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

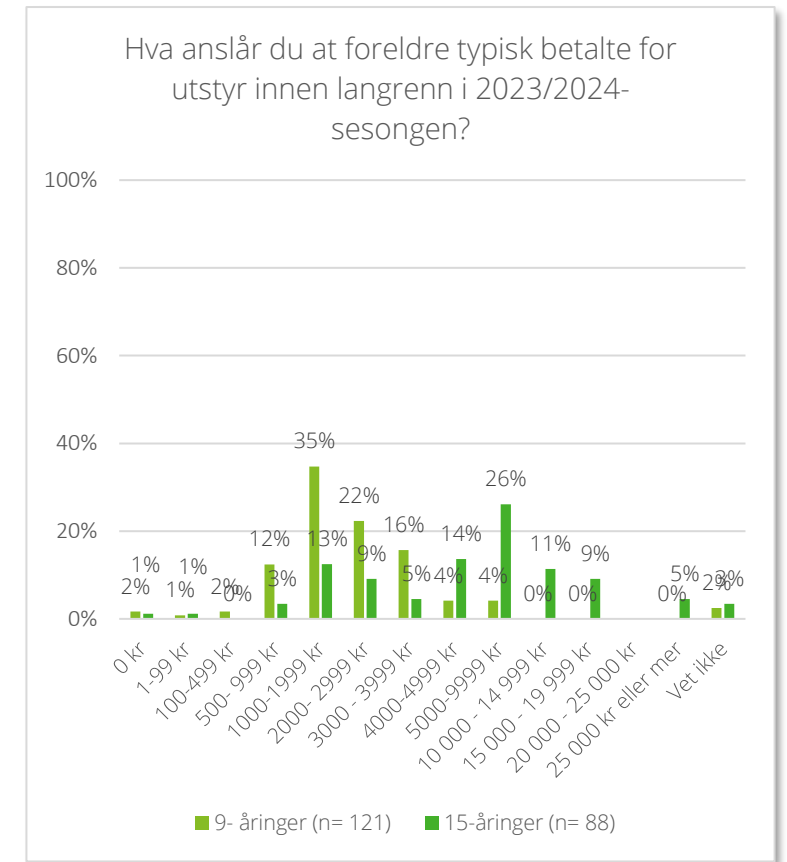
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for idrettslagene i langrenn

Snøproduksjon, rulleskianlegg og preparering av løyper bidrar til at anlegg er en sentral kostnad for langrennslagene

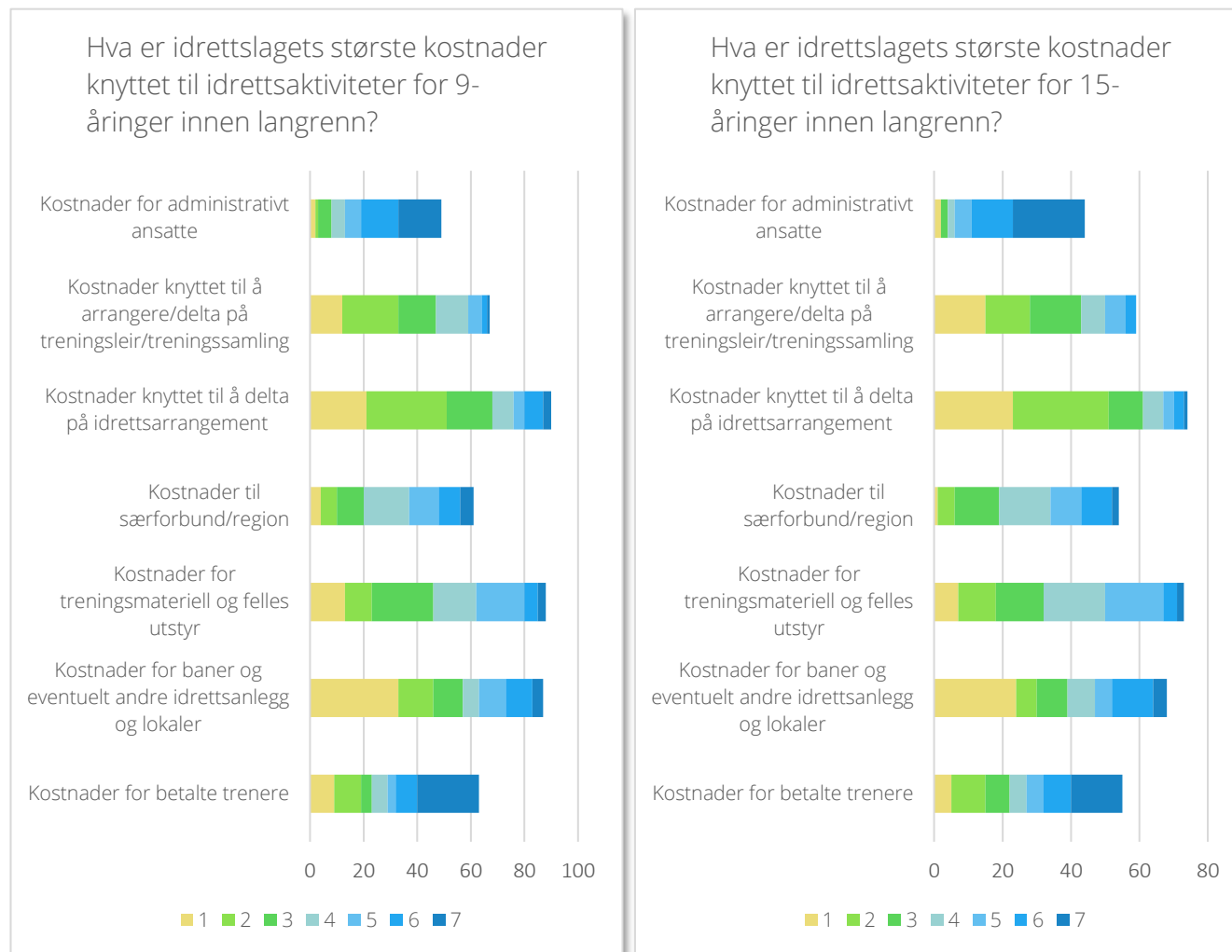
Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største kostnader fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

For begge årsklasser er kostnader knyttet til anlegg og deltakelse på arrangement kategoriene som er rangert høyest, mens også kostnader til treningssamlinger oppgis som viktige for 15-åringene.

Også i innspillmøter og intervjuer er kostnader knyttet til anlegg trukket frem. Skiidretten er utsatt for klimaendringer, og det pekes på at kostnader til snøproduksjon (i form av blant annet strøm og vannavgifter) og rulleskianlegg er høye og forventes å øke i tiden fremover.

Manglende tilgang på snø er også pekt på som en driver for økte reisekostnader.

Når det gjelder anlegg og nødvendig materiell er det videre pekt på at det er store kommunale forskjeller når det gjelder preparering av løyper, og at noen kommuner fakturerer idrettslagene for dette mens andre ikke gjør det.

Forklaring: Grafen viser antall personer som har rangert de oppgitte kostnadene fra høyest (1) til lavest (7). Antall observasjoner (n) varierer for de ulike kostnadene, ettersom et varierer hvor mange som har rangert hver kostnad.

11. Svømming

I denne delen omtaler vi spesifikke funn for svømming knyttet til kostnader, kostnadsdrivere, utvikling og utfordringer

Kostnader for deltakelse i svømming

Reiseutgifter oppgis som den største kostnaden i svømming for begge årsklasser

Idrettslagene som har svart på spørreundersøkelsen for svømming har oppgitt følgende samlede utgifter (summen av medlems- og treningskontingent, utstyr og bekledning, reise og deltakeravgift) for deltakelse for barn og unge:

- Median 9-åringer (samlede utgifter): 3150 kroner
- Gjennomsnitt 9-åringer (samlede utgifter): 5804 kroner
- Median 15-åringer (samlede utgifter): 7900 kroner
- Gjennomsnitt 15-åringer (samlede utgifter): 18 101 kroner

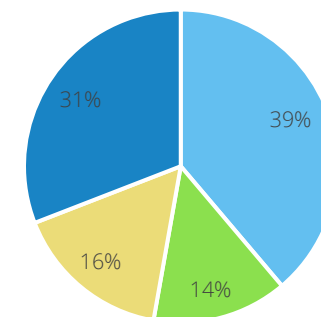
Reiseutgifter oppgis som den viktigste utgiften i begge årsklasser, og peker seg særlig ut som den største kostnaden for 15-åringer.

Det er i intervju og innspillsmøter beskrevet at utøverne ofte må reise langt for å delta i konkurranser og at dette kan være dyrt.

I innspillsmøter er det vist til at utstyr ikke i utgangspunktet er spesielt kostnadskrevende, men at svømmedrakter til bruk i konkurranse kan komme opp i mange tusen kroner. Samtidig beskrives det at utstyrsfokuset var høyere for noen år tilbake, og at dette handler litt om hvilke forventninger som skapes knyttet til hvilke drakter man skal benytte.

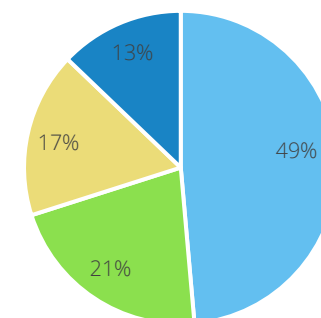
Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 9-åringer innen svømming

- Reisekostnader (n=27)
- Deltakeravgift (n=38)
- Utstyr og bekledning (n=48)
- Samlet medlemskontingent og treningsavgift (n=51)

Sammensetning av kostnadskomponenter basert på gjennomsnitt for 15-åringer innen svømming

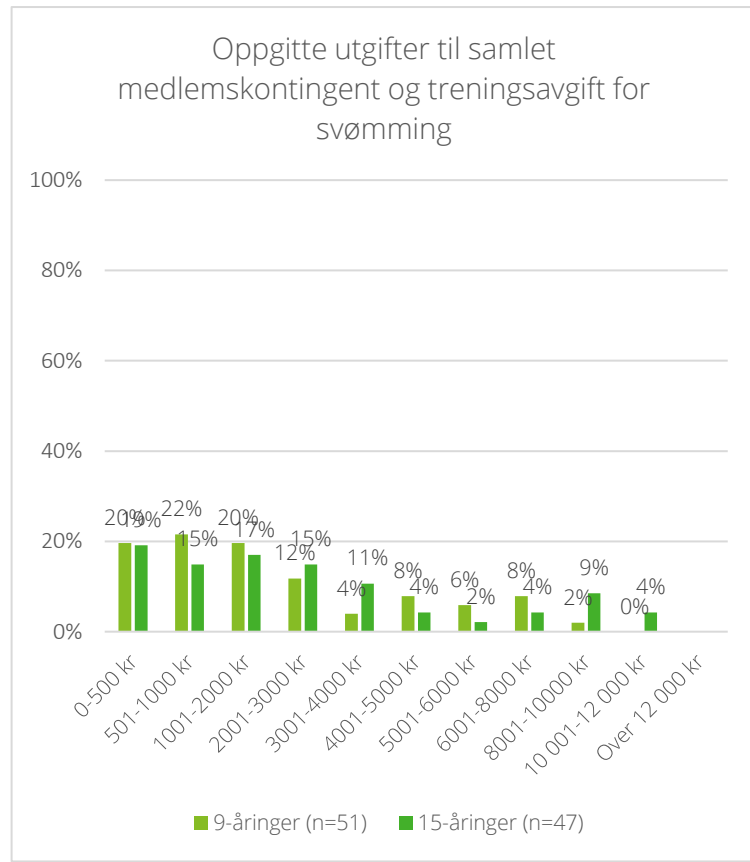
- Reisekostnader (n=30)
- Deltakeravgift (n=37)
- Utstyr og bekledning (n=45)
- Samlet medlemskontingent og treningsavgift (n=47)

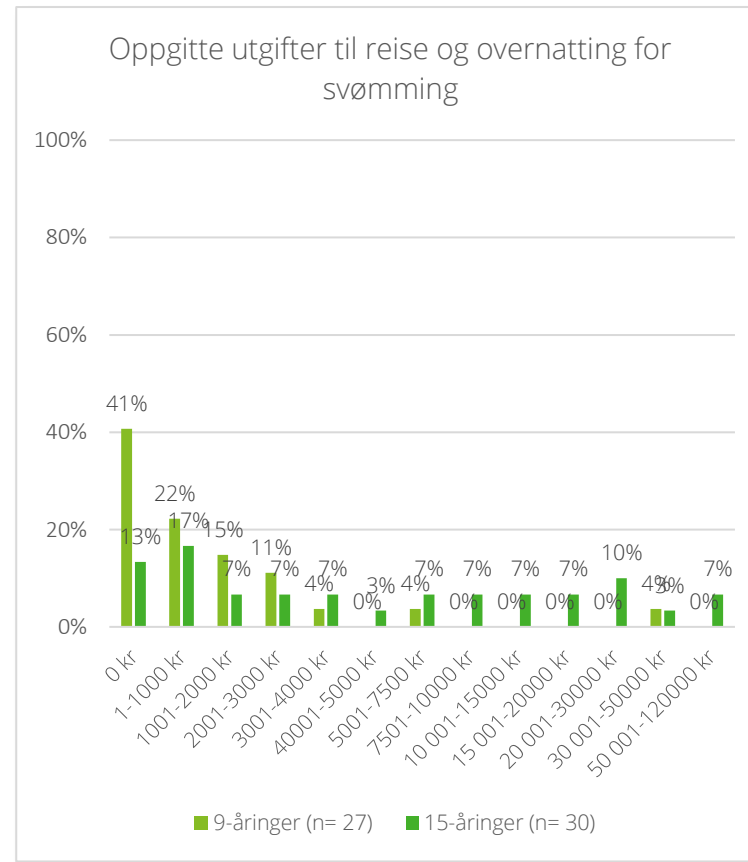
Kostnader for deltakelse i svømming

Figurene viser variasjonen i hvilke kostnader svømmelagene har oppgitt for deltakelse for barn og unge

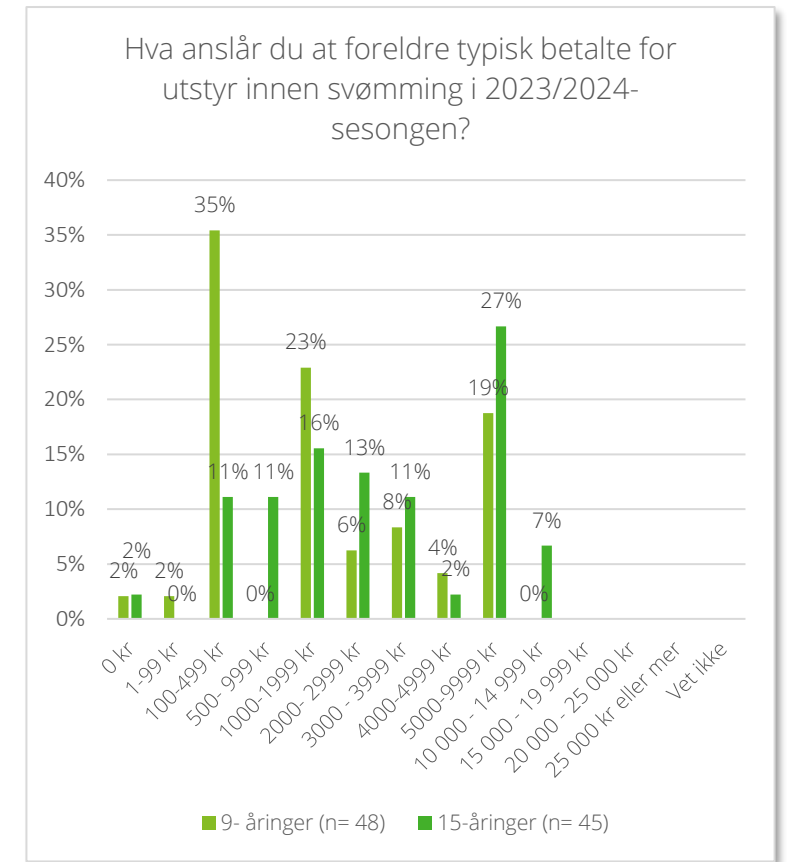
Medlems- og treningskontingent

Reiseutgifter

Utstyrsutgifter

Kostnader for idrettslagene i svømming

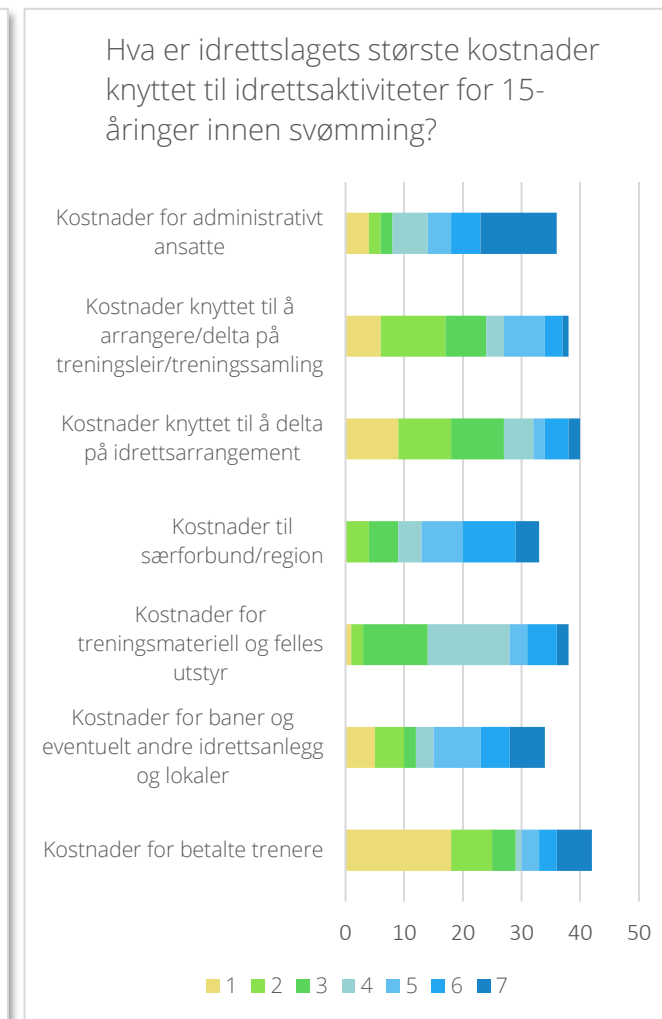
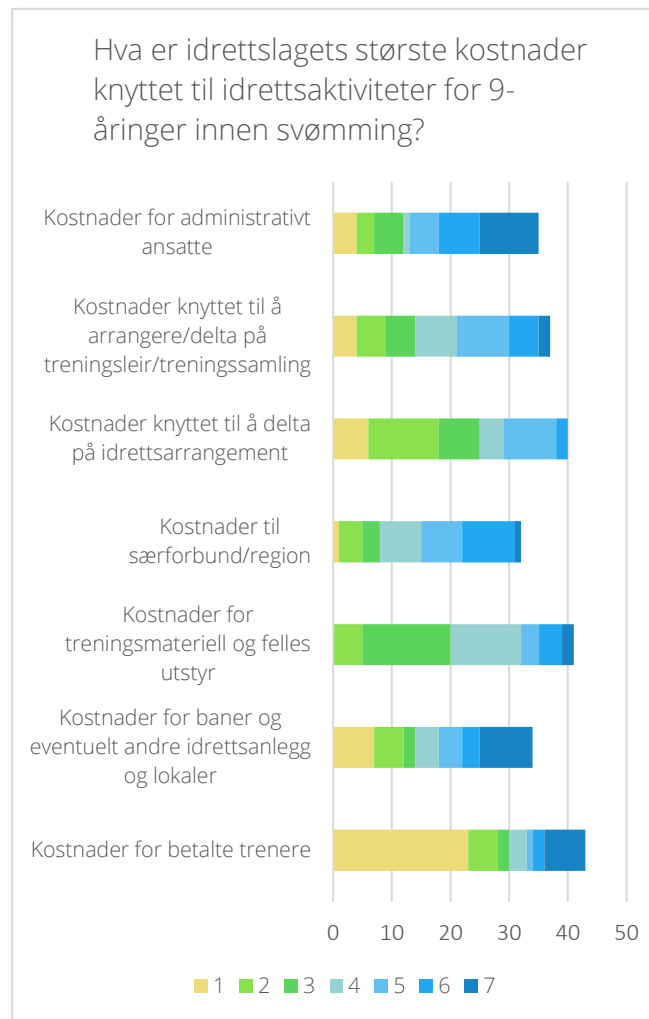
Betalte trenere og deltakelse på idrettsarrangement oppgis som de største kostnadene for svømmelagene

Respondentene i spørreundersøkelsen ble bedt om å rangere hva som er idrettslagets største fra 1-7. Resultatene er gjengitt i figurene til høyre.

For begge årsklasser er kostnader knyttet betalte trenere rangert klart høyest, etterfulgt av kostnader knyttet til deltakelse på idrettsarrangement. Videre oppgis deltakelse på treningssamling som en viktig kostnad for 15-åringene.

I intervjuer og innspillmøter er det pekt på at det er spesielle kompetanse- og sikkerhetskrav for trenere i svømming som bidrar til at det er utbredt med betalte trenere. Samtidig er det av enkelte pekt på at det er en form for kommersialisering av idretten.

Både idrettslagene og deltakerne i innspillmøter har vært opptatt av anleggssituasjonen for svømmelagene, og variasjonene i hvilke rammevilkår idrettslagene har når det gjelder tilgang til anlegg og kostnader knyttet til dette. Det er pekt på store forskjeller mellom kommunene på dette området. Det er også vist til at det generelt er dyrt å leie basseng, og at idrettslagenes tilgang ofte begrenses av at bassengene er offentlige og må være tilgjengelige for allmenheten.

VEDLEGG

VEDLEGG 1

Spørreundersøkelse rettet mot idrettslag – eksempelundersøkelse

Det er sendt ut ulike spørreundersøkelser til de åtte idrettsgrenene som er omfattet av analysen. Undersøkelsene er ulike i begrepsbruk som er idrettsspesifikke, men ellers i stor grad like.

[Byttes ut med egen pdf]

Vedlegg 2: Resultater fra regresjonsanalyse for 9-åringer

Resultater fra regresjonsanalyse av samlet medlemskontingent og treningsavgift 9-åringer

Spørsmål	Estimert effekt på samlet medlemskontingent og treningsavgift (2020) på 10% signifikant nivå	Estimert effekt på samlet medlemskontingent og treningsavgift (2024) på 10% signifikant nivå
Har idrettslagene som benytter betalte trenere høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	Ikke signifikant resultat	Ikke signifikant resultat
Har idrettslagene som har administrative ansatte høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslagene som har oppgitt at de enten leier eller eier idrettsanlegg høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift sammenlignet med dem som disponerer idrettsanlegg gratis?	↑	↑
Har idrettslag som har flere treningstimer innenfor en aldersgruppe høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslag med flere aktive utøvere innenfor årsklassen høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	Ikke signifikant resultat
Har idrettslag som har oppgitt at kostnadene ved idrettsaktiviteten i større grad finansieres av egenandeler fra foreldre høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslag som har oppgitt at de kryssfinansierer annen aktivitet i andre deler av idrettslaget høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	Ikke signifikant resultat	↑
Har idrettslag i by- og bynære kommuner høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift enn i landkommuner?	↑	↑

i

↑ Betyr en økning som effekt på medlemskontingent og treningsavgift

↓ Betyr en reduksjon som effekt på medlemskontingent og treningsavgift

Info	2020	2024
Adjusted R-squared:	0.46	0.43
Antall observasjoner	1052	669

Vedlegg 3: Resultater fra regresjonsanalyse 15-åringer

Resultater fra regresjonsanalyse av samlet medlemskontingent og treningsavgift 15-åringer

Spørsmål	Estimert effekt på samlet medlemskontingent og treningsavgift (2020) på 10% signifikant nivå	Estimert effekt på samlet medlemskontingent og treningsavgift (2024) på 10% signifikant nivå
Har idrettslagene som benytter betalte trenere høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslagene som har administrative ansatte høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslagene som har oppgitt at de enten leier eller eier idrettsanlegg høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift sammenlignet med dem som disponerer idrettsanlegg gratis?	Ikke signifikant resultat	↑
Har idrettslag som har flere treningstimer innenfor en aldersgruppe høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslag med flere aktive utøvere innenfor årsklassen høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	Ikke signifikant resultat
Har idrettslag som har oppgitt at kostnadene ved idrettsaktiviteten i større grad finansieres av egenandeler fra foreldre høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	↑	↑
Har idrettslag som har oppgitt at de kryssfinansierer annen aktivitet i andre deler av idrettslaget høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift?	Ikke signifikant resultat	Ikke signifikant resultat
Har idrettslag i by- og bynære kommuner høyere samlet medlemskontingent og treningsavgift enn i landkommuner?	↑	↑

i

↑ Betyr en økning som effekt på medlemskontingent og treningsavgift

↓ Betyr en reduksjon som effekt på medlemskontingent og treningsavgift

Info	2020	2024
Adjusted R-squared:	0.36	0.35
Antall observasjoner	891	574

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our people deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society, and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 450,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms or their related entities (collectively, the “Deloitte organization”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser.

No representations, warranties or undertakings (express or implied) are given as to the accuracy or completeness of the information in this communication, and none of DTTL, its member firms, related entities, employees or agents shall be liable or responsible for any loss or damage whatsoever arising directly or indirectly in connection with any person relying on this communication. DTTL and each of its member firms, and their related entities, are legally separate and independent entities.